

ORPEG

OŚRODEK ROZWOJU
POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ

RAPORT
Z DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ
OŚRODKA ROZWOJU POLSKIEJ EDUKACJI ZA GRANICĄ
W ROKU 2020

WARSZAWA, 2021

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I. WSTĘP	3
ROZDZIAŁ II. KOORDYNOWANIE PRACY SZKÓŁ POLSKICH	5
II.1. OKREŚLANIE ORGANIZACJI ROKU SZKOLNEGO W SZKOŁACH POLSKICH I ZS W ATENACH	5
II.2. WYSTĘPOWANIE Z WNIOSKAMI DO MINISTRA W SPRAWIE ZAŁOŻENIA, PRZEKSZTAŁCENIA, LIKWIDACJI LUB NADANIA IMIENIA SZKOLE POLSKIEJ	6
II.3. NADZÓR NAD PRACĄ SEKCJI POLSKICH W SZKOŁACH DZIAŁAJĄCYCH W SYSTEMACH OŚWIATY INNYCH PAŃSTW	7
II.4. ANALIZA KWALIFIKACJI ZATRUDNIONYCH NAUCZYCIELI	9
II.5. SPRAWDZANIE ZGODNOŚCI Z PRAWEM STATUTÓW SZKÓŁ POLSKICH I ZS W ATENACH	10
II.6. SPRAWOWANIE NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ SZKÓŁ POLSKICH I ZS W ATENACH W ZAKRESIE SPRAW FINANSOWYCH I ADMINISTRACYJNYCH	11
II.7. SPRAWOWANIE NADZORU PEDAGOGICZNEGO W STOSUNKU DO DYREKTORÓW I KIEROWNIKÓW SZKÓŁ POLSKICH ORAZ NAUCZYCIELI W SEKCJACH POLSKICH FUNKCJONUJĄCYCH W SZKOŁACH W SYSTEMACH OŚWIATY INNYCH PAŃSTW	13
ROZDZIAŁ III. ORGANIZOWANIE W SZKOŁACH W ORPEG KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ DLA DZIECI OBYWATELI POLSKICH CZASOWO PRZEBYWAJĄCYCH ZA GRANICĄ	22
III.1. UCZNIOWIE W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	22
III.2. NAUCZYCIELE SYSTEMU KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	27
III.3. EGZAMIN ÓSMOKLASISTY I EGZAMIN MATURALNY	29
III.4. KSZTAŁCENIE NA ODLEGŁOŚĆ W OKRESIE PANDEMII	35
III.5. KONKURS LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW SZKÓŁ POLSKICH ZA GRANICĄ ORGANIZOWANEGO WE WSPÓŁPRACY Z KOMITETEM GŁÓWNYM OLIMPIADY LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO	38
ROZDZIAŁ IV. KIEROWANIE NAUCZYCIELI DO PRACY ZA GRANICĄ W CELU WSPOMAGANIA NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO, HISTORII, GEOGRAFII I KULTURY POLSKIEJ WŚRÓD POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ	41
ROZDZIAŁ V. PRZEKAZYWANIE ZA GRANICĘ PODRĘCZNIKÓW I POMOCY DYDAKTYCZNYCH	47
ROZDZIAŁ VI. ORGANIZOWANIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO ORAZ UDZIELANIE WSPARCIA METODYCZNEGO NAUCZYCIELOM PRACUJĄCYM WŚRÓD POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ	51
VI.1. POTRZEBY W ZAKRESIE DOSKONALENIA NAUCZYCIELI	52
VI.2. ODBIORCY SZKOLEŃ	56
VI.3. PODSTAWA PROGRAMOWA DLA SZKÓŁ POLONIJNYCH	57
VI.4. TEMATYKA KURSÓW	57
VI.5. KONTROLE	65
ROZDZIAŁ VII. LATAJĄCA PORADNIA ONLINE	67
VII.1. CEL PROJEKTU	67
VII.2. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTU	67
VII.3. REALIZACJA PROJEKTU	67
VII.4. EFEKTY PROJEKTU	68

VII.5.WNIOSKI.....	68
VII.6.REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KONTYNUACJI PROJEKTU.....	69
ROZDZIAŁ VIII. WYKONYWANIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z KONWENCJI O STATUCIE SZKÓŁ EUROPEJSKICH.....	71
VIII.1.UCZNIOWIE SZKÓŁ EUROPEJSKICH.....	71
VIII.2.NAUCZYCIELE KIEROWANI DO SZKÓŁ EUROPEJSKICH.....	72
VIII.3.SPRAWOWANIE NADZORU PEDAGOGICZNEGO W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI SKIEROWANYCH DO PRACY W SZKOŁACH EUROPEJSKICH.....	74
VIII.4.WNIOSKI ZE SPRAWOWANEGO NADZORU PEDAGOGICZNEGO.....	77
ROZDZIAŁ IX. AWANS ZAWODOWY DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ZA GRANICĄ.....	80
ROZDZIAŁ X. NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO POZA GRANICAMI POLSKI W OKRESIE ZAGROŻENIA COVID-19.....	82
ROZDZIAŁ XI. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH I FINANSOWANYCH PRZEZ MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI.....	92
XI.1.REALIZACJA KURSÓW ADAPTACYJNYCH I JĘZYKOWYCH DLA REPATRIANTÓW I CZŁONKÓW ICH RODZIN.....	92
XI.2.ZAKUP I DYSTRYBUCJA PAKIETU EDUKACYJNEGO DLA SZKÓŁ POLONIJNYCH.....	95
ROZDZIAŁ XII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OŚWIATY POLSKIEJ I POLONIJNEJ.....	96

Misją Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą jest kształtowanie i podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej wśród Polonii i Polaków żyjących poza granicami kraju poprzez:

- nauczanie dzieci i młodzieży języka polskiego, historii i kultury w języku polskim, ułatwiające im ewentualny powrót do polskiego systemu edukacji,
- krzewienie kultury polskiej,
- metodyczne i merytoryczne wspomaganie nauczycieli uczących języka polskiego.

ORPEG tworzy nowy wymiar edukacji dla polskich uczniów na 4 kontynentach oraz nową jakość pracy dla nauczycieli – pasjonatów i entuzjastów oświaty, którzy nieustrudzenie i aktywnie pełnią swoją misję. Jest instytucją wspomagającą oświatę polonijną i polskojęzyczną za granicą. Filozofia ORPEG buduje świat wiedzy poprzez kształcenie, szkolenia i programy dedykowane polskim dzieciom i młodzieży, a także nauczycielom poza granicami kraju.

Zadania ORPEG

- koordynowanie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, w tym sprawowanie nadzoru w zakresie spraw finansowych i administracyjnych nad działalnością szkół,
- sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad szkołami i nauczycielami oddelegowanymi do pracy w sekcjach polskich funkcjonujących w systemach oświaty innych krajów,
- wykonywanie zadań organu prowadzącego w odniesieniu do szkół,
- wykonywanie zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli szkół,
- organizowanie w szkołach w Polsce kształcenia na odległość dla dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, obejmującego realizację:
  - a) programów nauczania uwzględniających podstawę programową kształcenia ogólnego odpowiednio dla szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego,
  - b) programu nauczania uwzględniającego ramy programowe kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich,
- kierowanie nauczycieli do pracy za granicą w celu wspomagania – wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach

oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą - przekazywanie za granicę podręczników i pomocy dydaktycznych służących nauczaniu języka polskiego i w języku polskim na wnioski organizacji społecznych zarejestrowanych za granicą albo na wnioski innych podmiotów organizujących za granicą nauczanie języka polskiego lub innych przedmiotów nauczanych w języku polskim, a także nauczycieli pracujących wśród Polonii i Polaków za granicą.

- organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli pracujących wśród Polonii i Polaków za granicą, a także udzielanie im wsparcia metodycznego,
- wykonywanie zadań wynikających z Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, sporządzonej 21 czerwca 1994 r. w Luksemburgu w tym sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad nauczycielami skierowanymi do pracy w Szkołach Europejskich,
- współpraca z organizacjami i środowiskami działającymi na rzecz oświaty polskiej, polonijnej i polskojęzycznej za granicą,
- wykonywanie innych zadań zleconych i finansowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

ROZDZIAŁ II. KOORDYNOWANIE PRACY SZKÓŁ POLSKICH

Koordinację organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, w tym sprawowanie nadzoru pedagogicznego w stosunku do dyrektora Zespołu Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach (dalej: Zespół Szkół w Atenach) i kierowników szkół polskich oraz nauczycieli w sekcjach polskich funkcjonujących w szkołach działających w systemach oświaty innych krajów oraz sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół polskich w zakresie spraw finansowych i administracyjnych regulują m.in. przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie powierzenia Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkołami polskimi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą, a także wykonywania w odniesieniu do nich zadań organu prowadzącego oraz zadań związanych z awansem zawodowym nauczycieli tych szkół (Dz.U. 2019 poz. 1626).

II.1. OKREŚLANIE ORGANIZACJI ROKU SZKOLNEGO W SZKOŁACH POLSKICH I W ZESPOLE SZKÓŁ W ATENACH

W roku szkolnym 2019/2020 funkcjonowało ogółem 68 jednostek edukacyjnych działających przy placówkach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz przy przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym: 1 Zespół Szkół w Atenach i 67 szkół polskich (do 31 sierpnia 2019 r. szkolnych punktów konsultacyjnych). Ponadto nauczyciele szkół polskich pracowali w 4 sekcjach polskich w szkołach francuskich.

W roku szkolnym 2020/2021 funkcjonowało ogółem 69 jednostek edukacyjnych działających przy placówkach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz przy przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym: 1 Zespół Szkół w Atenach i 68 szkół polskich. Ponadto nauczyciele szkół polskich pracują w 4 sekcjach polskich w szkołach francuskich.

Z dniem 1 września 2020 r. rozpoczęła działalność nowa placówka, Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Reykjavíku w Islandii, zgodnie z Zarządzeniem nr 9 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie założenia Szkoły Polskiej przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Reykjavíku.

W szkołach polskich, Zespole Szkół w Atenach oraz sekcjach polskich we Francji w roku szkolnym 2020/2021 kształciło się ogółem 17 515 uczniów (stan na 31 grudnia 2020 r.).

Rok 2020	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli
Szkoły polskie	16 694	540
Zespół Szkół w Atenach	345	19
Sekcje	476	19
Razem	17 515	578

II.2. WYSTĘPOWANIE Z WNIOSKAMI DO MINISTRA W SPRAWIE ZAŁOŻENIA, PRZEKSZTAŁCENIA, LIKWIDACJI LUB NADANIA IMIENIA SZKOLE POLSKIEJ

W związku z niestabilną sytuacją polityczną w Libii zawieszono działalność Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. Obrońców Tobruku przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Trypolisie. Z uwagi na powyższą sytuację niemożliwe było zapewnienie uczniom i nauczycielom bezpieczeństwa. Szkoła została zlikwidowana z dniem 1 stycznia 2020 r., Zarządzeniem nr 34 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 października 2019.

Z dniem 1 września 2020 r. na mocy zarządzenia nr 9 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 lutego 2020 r. rozpoczęła działalność Szkoła Polska przy Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Reykjavíku im. Jana Pawła II.

Stosownie do zapisów § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz.U. poz. 1652) zaopiniowano pozytywnie nadanie imienia pięciu szkołom polskim.

Wykaz szkół polskich, którym nadano imiona w 2020 roku

Lp.	Kraj	Miejscowość	Nazwa placówki	Zarządzenie
1.	Włochy	Bolonia	Szkoła Polska przy Konsulacie Generalnym RP w Mediolanie z siedzibą w Bolonii im. 2. Korpusu Polskiego	Zarządzenie nr 8 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie nadania Szkole Polskiej przy Konsulacie Generalnym RP w Mediolanie z siedzibą w Bolonii imienia Korpusu Polskiego
2.	Belgia	Mons	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Brukseli z siedzibą w Mons im. gen. bryg. Elżbiety Zawackiej	Zarządzenie nr 19 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie nadania Szkole Polskiej przy Ambasadzie RP z siedzibą w Mons imienia generała brygady Elżbiety Zawackiej
3.	Niemcy	Berlin	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Berlinie im. gen. Stefana Grot-Roweckiego	Zarządzenie nr 27 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania Szkole Polskiej przy Ambasadzie RP w Berlinie imienia gen. Stefana Grot-Roweckiego
4.	Islandia	Reykjavik	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Reykjaviku im. Jana Pawła II	Zarządzenie nr 30 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2020 r. w sprawie nadania Szkole Polskiej przy Ambasadzie RP w Reykjaviku imienia Jana Pawła II
5.	Dania	Kopenhaga	Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Kopenhadze im. Marii Skłodowskiej Curie	Zarządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie nadania Szkole Polskiej przy Ambasadzie RP w Kopenhadze imienia Marii Skłodowskiej Curie

Realizowane w Ośrodku działania w ramach koordynacji pracy szkół polskich pozwoliły na zapewnienie szkołom stabilnej działalności dydaktycznej, zgodnej z wymogami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz.U. 2019 poz. 1652 z późn. zm.).

II.3. NADZÓR NAD PRACĄ SEKCJI POLSKICH W SZKOŁACH DZIAŁAJĄCYCH W SYSTEMACH OŚWIATY INNYCH PAŃSTW

Sekcje polskie we Francji

We Francji na trzech poziomach nauczania (szkoła podstawowa, szkoła średnia 1 stopnia – collège i 2 stopnia – lycée) funkcjonują tzw. sekcje międzynarodowe, w których część przedmiotów nauczana jest w języku kraju partnerskiego. Do głównych celów tego rozwiązania

należy ułatwienie przyjmowania i integracji uczniów zagranicznych z francuskim systemem szkolnym oraz ich ewentualnego powrotu do systemu kraju pochodzenia.

Do pracy w charakterze nauczyciela w sekcjach polskich szkół francuskich oddelegowani są nauczyciele zatrudnieni w szkołach polskich. Podstawę dla delegowania nauczycieli polskich do pracy w sekcji stanowi § 23 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz.U. z 2019 r. poz. 1652 z późn. zm.).

Nauczyciele realizują program nauczania zatwierdzony przez stronę francuską. Na koniec edukacji uczniowie przystępują do matury z języka polskiego, historii Polski i geografii w systemie OIB.

W szkołach we Francji funkcjonują cztery sekcje polskie, co obrazuje poniższa tabela:

Sekcja polska	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli z Polski	Przedmioty nauczone w języku polskim
Collège i liceum Montaigne w Paryżu	115	4	- język polski - historia Polski - geografia Polski
SP, college i liceum w Saint Germain-en-Laye	149	5	- język polski-nauczanie wczesnoszkolne - język polski - historia Polski - geografia Polski
SP, collège i liceum CSI w Lyonie	118	6	- język polski-nauczanie wczesnoszkolne - język polski - historia Polski - geografia Polski
SP, collège i liceum w Strasburgu	94	4	- język polski-nauczanie wczesnoszkolne - język polski - historia Polski
Razem	476	19	

Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w sekcjach polskich posiadają pełne kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu. Z liczby 19 nauczycieli 10 posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, 2 – stopień nauczyciela mianowanego, 7 – stopień nauczyciela

kontraktowego. W roku szkolnym 2020/2021 – 3 nauczycieli odbywa staż na wyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela: w tym 1 – na dyplomowanego, 2 – na mianowanego.

Do zadań kierownika organizującego prace sekcji należy m.in. reprezentowanie sekcji wobec dyrektora szkoły i francuskich władz oświatowych, udział w posiedzeniach Rady Administracyjnej sekcji międzynarodowych, udział w pracach Rady Programowej szkoły, przygotowywanie i przeprowadzanie rekrutacji uczniów do sekcji, w tym udział w komisji egzaminacyjnej oraz w posiedzeniach Komisji Rekrutacyjnej na szczeblu *Inspection Académique*, koordynowanie egzaminów maturalnych OIB oraz gimnazjalnych BREVET, współpraca z Centralną Komisją Egzaminacyjną w sprawie tematów maturalnych z języka polskiego, historii i geografii, współpraca z koordynatorami innych sekcji działających w szkole, monitorowanie postępów uczniów sekcji w nauce, współpraca z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, współpraca z rodzicami uczniów, w tym pośredniczenie w kontaktach rodziców z administracją szkolną, promocja sekcji w środowisku lokalnym, prowadzenie ewidencji składników majątkowych szkoły i ponoszenie za nie odpowiedzialności materialnej, opracowanie corocznych sprawozdań z działalności sekcji, współpraca z kierownikami szkół polskich oraz pracownikami ORPEG we wszystkich sprawach związanych z organizacją sekcji.

II.4. ANALIZA KWALIFIKACJI ZATRUDNIONYCH NAUCZYCIELI

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkołach polskich za granicą określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. 2020 poz. 1289).

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w szkołach polskich i Zespole Szkół w Atenach zatrudnionych jest 559 nauczycieli, z których 487 posiada pełne kwalifikacje wynikające z ww. rozporządzenia, przy czym 27 z nich naucza dodatkowo drugiego przedmiotu niezgodnie z ukończonym kierunkiem studiów, 23 osoby ukończyły studia kierunkowe z edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, historii lub geografii, ale nie ukończyły wymaganych kursów kwalifikacyjnych, 49 nie posiada wymaganych kwalifikacji, spośród nich 27 ma kwalifikacje pedagogiczne, lecz naucza przedmiotu niezgodnie z ukończonym kierunkiem studiów, natomiast 22 nie posiada przygotowania pedagogicznego.

Z liczby 559 nauczycieli 88 posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, 115 – stopień nauczyciela mianowanego, 223 – stopień nauczyciela kontraktowego, 35 – stopień nauczyciela stażysty, a 98 nie posiada stopnia awansu zawodowego.

W roku szkolnym 2020/2021 – 176 nauczycieli odbywa staż na wyższy stopień awansu zawodowego nauczyciela: w tym 45 – na dyplomowanego, 94 – na mianowanego, 37 – na kontraktowego.

Spośród kierowników szkół polskich i dyrektora Zespołu Szkół w Atenach 64 osoby posiadają pełne kwalifikacje wymagane rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w publicznym przedszkolu, publicznej szkole podstawowej, publicznej szkole ponadpodstawowej oraz publicznej placówce (Dz.U. z 2017 r. poz. 1597, z późn. zm.).

II.5. SPRAWDZANIE ZGODNOŚCI Z PRAWEM STATUTÓW SZKÓŁ POLSKICH

W roku 2020 kierownicy szkół polskich otrzymali wytyczne w zakresie wprowadzenia stosownych zmian w statutach szkół polskich i ZS w Atenach. Sprawdzono pod kątem formalno-prawnym 45 projektów statutów szkół. W myśl § 6 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz.U. z 2019 r. poz. 1652 z późn. zm.) Dyrektor Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą dokonał ostatecznego sprawdzenia pod względem zgodności z prawem i nie zgłosił uwag do znowelizowanych statutów następujących szkół:

- Szkoła Polska im. Generała Stanisława Maczka przy Ambasadzie RP w Brukseli z siedzibą w Antwerpii,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Dublinie z siedzibą w Cork,
- Szkoła Polska im. Wacława Seweryna Rzewuskiego przy Ambasadzie RP w Abu Zabi z siedzibą w Dubaju,
- Szkoła Polska przy Konsulacie Generalnym RP w Hamburgu,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Helsinkach,
- Szkoła Polska im. Marii Skłodowskiej-Curie przy Ambasadzie RP w Kopenhadze,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Paryżu z siedzibą w Lille,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Wielkim Księstwie Luksemburga,
- Szkoła Polska przy Konsulacie Generalnym RP w Lyonie,

- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Meksyku,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Mińsku,
- Szkoła Polska im. Mikołaja Kopernika przy Konsulacie Generalnym RP w Montrealu,
- Szkoła Polska im. gen. bryg. Elżbiety Zawackiej przy Ambasadzie RP w Brukseli z siedzibą w Mons,
- Szkoła Polska im. Bohaterów Narwiku przy Ambasadzie RP w Oslo,
- Szkoła Polska im Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Pretorii,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Atenach z siedzibą w Salonikach,
- Szkoła Polska im Władysława III Warneńczyka przy Ambasadzie RP w Sofii,
- Szkoła Polska im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Sofii z siedzibą w Warnie,
- Szkoła Polska przy Ambasadzie RP w Waszyngtonie,
- Szkoła Polska im. Jana III Sobieskiego przy Ambasadzie RP w Wiedniu.

II.6. SPRAWOWANIE NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ SZKÓŁ W ZAKRESIE SPRAW FINANSOWYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w ramach wykonywania zadań organu prowadzącego nad szkołami polskimi oraz szkołami i zespołami szkół w Polsce i za granicą przekazywał środki finansowe na ich działalność zgodnie z zatwierdzonymi planami finansowymi, a jednocześnie na bieżąco monitorował wydatkowanie środków. Nadzór nad działalnością szkół w zakresie spraw finansowych i administracyjnych sprawował Dyrektor ORPEG we współpracy z kierownikami placówek dyplomatycznych, urzędów konsularnych i przedstawicielstw wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej. Jednocześnie Ośrodek zapewnił zaopatrzenie szkół w niezbędne druki szkolne i pieczętki, a także bezpłatne podręczniki.

W roku 2020 zgodnie z art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) została przeprowadzona obowiązkowa inwentaryzacja w Ośrodku, w szkołach polskich i ZS w Atenach. Podstawowym celem inwentaryzacji było ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów i porównanie z zapisami w księgach rachunkowych. Każda jednostka dochowała należytej staranności, aby inwentaryzację składników majątkowych przeprowadzić drogą spisu z natury przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa koniecznych dla jej przeprowadzenia. Pandemia nie była przesłanką do

zaniechania lub zmiany terminu przeprowadzenia inwentaryzacji, która w roku 2020 była obowiązkowa dla Ośrodka, szkół polskich i ZS w Atenach.

Przed podjęciem czynności inwentaryzacyjnych przeszkolono pracowników Ośrodka, dyrektora ZS w Atenach i kierowników szkół polskich, wyjaśniając wszelkie kwestie merytoryczne i organizacyjne niezbędne przy przeprowadzeniu inwentaryzacji drogą spisu z natury.

W związku z pandemią, część szkół zmuszona była realizować nauczanie on-line. W celu wsparcia nauczania zdalnego zakupiono dodatkowe wyposażenie do szkół (w tym: urządzenia wielofunkcyjne, stoliki i krzesła dla 40 szkół), a także niezbędny sprzęt komputerowy (45 sztuk laptopów dla 29 szkół).

Szkoły, które realizowały nauczanie stacjonarne, zobowiązane były do przestrzegania obowiązujących przepisów sanitarnych. W tym celu zakupiono środki dezynfekcyjne i ochronne na potrzeby szkół.

Szkoły polskie otrzymały wsparcie finansowe w ramach programów:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – 10 szkół polskich otrzymało dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych;
- „Aktywna Tablica” – 6 szkół polskich otrzymało środki na zakup sprzętu informatycznego.

W roku 2020 r. zawarto umowy licencyjne na korzystanie z programu bibliotecznego MOL NET+ dla 30 szkół polskich oraz szkół im. KEN w Warszawie. W ramach umów przeprowadzono również szkolenia dla użytkowników programu.

W roku 2020 wykupiono także dostępy do dzienników elektronicznych MANTICA dla 17 szkół polskich oraz dla szkół im. KEN w Warszawie. Ponadto dla szkół, które otrzymały dostęp do dziennika elektronicznego po raz pierwszy, wykupione zostały szkolenia dla użytkowników.

II.7. SPRAWOWANIE NADZORU PEDAGOGICZNEGO W STOSUNKU DO DYREKTORÓW I KIEROWNIKÓW SZKÓŁ POLSKICH ORAZ NAUCZYCIELI W SEKCJACH POLSKICH FUNKCJONUJĄCYCH W SZKOŁACH W SYSTEMACH OŚWIATY INNYCH PAŃSTW

W roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021 Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą sprawował nadzór pedagogiczny nad dyrektorem Zespołu Szkół w Atenach oraz kierownikami szkół polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadzór pedagogiczny sprawował, w imieniu Dyrektora ORPEG, upoważniony wicedyrektor ds. rozwoju oświaty polskiej za granicą.

Kontrole planowe i ewaluacje

W roku szkolnym 2019/2020, a także 2020/2021, zaplanowano przeprowadzenie 3 kontroli oraz 3 ewaluacji w zakresie następujących wymagań:

- zorganizowania procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się.
- nabywania przez uczniów wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej.
- współpracy między nauczycielami w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
- partnerstwa między rodzicami a szkołą lub placówką.

W okresie sprawozdawczym z powodu pandemii COVID-19 nie przeprowadzono zaplanowanych zewnętrznych ewaluacji problemowych oraz kontroli planowych w odniesieniu do szkół polskich i Zespołu Szkół w Atenach.

Kontrole doraźne

W roku szkolnym 2019/2020 przeprowadzono 2 kontrole doraźne w nadzorowanych szkołach polskich:

- w Szkole Polskiej im. Królowej Ryczezy przy Konsulacie Generalnym RP w Kolonii w dniach 8-9 października 2019 r.,
- w Szkole Polskiej przy Konsulacie Generalnym RP w Monachium z siedzibą w Remseck w dniu 25 stycznia 2020 r.

Obie kontrole doraźne zostały przeprowadzone w zakresie zgodności działań szkoły ze statutem oraz przepisami prawa w zakresie oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i zapewnienia bezpieczeństwa uczniom.

W roku szkolnym 2020/2021 przeprowadzono 2 kontrole doraźne w nadzorowanych szkołach polskich:

- w Zespole Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach w dniach 15 i 16 października 2020 r.;
- w Szkole Polskiej im. 7. Eskadry Kościuszkowskiej przy Konsulacie Generalnym RP w Chicago w dniach 5 i 12 grudnia 2020 r.

Kontrola w Zespole Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach została przeprowadzona w następującym zakresie:

1. Sprawowanie przez dyrektora nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2019/2020 oraz 2020/2021;
2. Prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej;
3. Prowadzenie dokumentacji;
4. Zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
5. Zgodność funkcjonowania szkoły z arkuszem organizacji i przepisami prawa w roku szkolnym 2020/2021;
6. Zgodność zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami;
7. Organizacja pracy szkoły;
8. Funkcjonowanie organów szkoły zgodnie z przepisami prawa.

Kontrola w Szkole Polskiej im. 7. Eskadry Kościuszkowskiej przy Konsulacie Generalnym RP w Chicago została przeprowadzona w następującym zakresie:

1. Sprawowanie przez kierownika nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2020/2021;
2. Prowadzenie dokumentacji;
3. Organizacja pracy szkoły;
4. Współpraca kierownika z organami szkoły i rodzicami uczniów.

Niektóre wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych kontroli doraźnych:

1. Należy dostosować zapisy statutu szkoły do obowiązujących przepisów, w szczególności w zakresie trybu odwołania się od kary stosowanej wobec ucznia oraz aktualnej nazwy szkoły.
2. Należy przestrzegać kompetencji rady rodziców przy uchwalaniu programu wychowawczo-profilaktycznego.
3. Należy zaplanować szkolenie dla nauczycieli w zakresie radzenia sobie z emocjami w różnych sytuacjach szkolnych. Uwzględnić w planie nadzoru pedagogicznego formy doskonalenia wspomagające nauczycieli w zakresie aktywizujących metod pracy.
4. Należy uzupełnić dokumentację szkolną (w podanym w protokole zakresie).
5. Należy poprawić bezpieczeństwo uczniów, w szczególności w zakresie sprawowania opieki nad uczniami w czasie ich pobytu w szkole.
6. Należy przypomnieć nauczycielom wewnętrzne zasady oceniania.
7. Należy przeprowadzić wybór Samorządu Uczniowskiego oraz przygotować plan pracy SU.
8. Należy poprawić komunikację z rodzicami uczniów. Wypracować zasady komunikowania się z rodzicami uczniów oraz zapoznać z nimi rodziców.
9. Należy zapewnić kontakt opiekuna klasy z nieobecnymi uczniami lub ich rodzicami.
10. Należy prawidłowo przygotowywać dokumentację i terminowo przysyłać ją do ORPEG.
11. Należy zadbać o właściwe relacje kierownika szkoły z pracownikami.
12. Należy doprecyzować zapisy w Regulaminie Rady Pedagogicznej. Przestrzegać Regulaminu Rady Pedagogicznej.
13. Należy rzetelnie dokumentować zebrania Rady Pedagogicznej. Protokoły i uchwały powinny być spójne. Porządek obrad powinien być szczegółowo sprecyzowany.
14. Należy zapewnić pracownikom bezpieczeństwo oraz komfort i higienę pracy zgodnie z przepisami.
15. Należy wprowadzić jasne i przejrzyste kryteria zatrudniania pracowników. Przygotować odpowiednie regulacje w tym zakresie oraz zapoznać z nimi Radę Pedagogiczną.
16. Należy zapewnić wiarygodny, sprawny, przejrzysty i terminowy przepływ informacji pomiędzy wszystkimi organami Szkoły.

Monitoring

Zgodnie z planem nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2019/2020 w pierwszej jego części, do czasu wprowadzenia nauczania zdalnego w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół, zwracano szczególną uwagę na realizację ram programowych kształcenia uzupełniającego. Monitoring potwierdził, że uczniowie nabywają wiadomości

i umiejętności określone w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w ramach programowych kształcenia uzupełniającego, a nauczyciele na bieżąco monitorują realizację ram programowych kształcenia uzupełniającego w odniesieniu do klasy i indywidualnego ucznia. Nauczyciele planując procesy edukacyjne, uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz ram programowych kształcenia uzupełniającego, diagnozują i analizują osiągnięcia uczniów z uwzględnieniem ich predyspozycji psychofizycznych. Przyczynia się to do wzrostu jakości procesu nauczania oraz efektów uczenia się. Organizacja procesów edukacyjnych i stosowane metody pracy sprzyjają uczeniu się oraz spełniają rolę wspierającą i motywującą dla uczniów.

W okresie zawieszenia prowadzenia zajęć stacjonarnych kierownicy zostali zobowiązani przez Ośrodek do udzielenia informacji na temat prowadzenia w szkołach polskich realizacji nadzoru pedagogicznego.

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły monitorowano postępy uczniów za pośrednictwem: komunikatorów internetowych: Skype, Zoom, WhatsApp, Face Time, Messenger, dziennika elektronicznego szkoły, strony internetowej szkoły, bloga szkoły, platformy edukacyjnej Google for Education, rozmów telefonicznych, e-maili do rodziców.

Monitorowanie osiągnięć ucznia odbywało się poprzez:

- obserwację pracy ucznia, w tym aktywność ucznia na platformie Google Hangouts, Google Classroom, Skype, Zoom;
- zaangażowanie ucznia w kontakt z nauczycielem i kolegami w grupie podczas lekcji on-line;
- rozwiązywanie zadań i wykonywanie prac wskazanych przez nauczyciela.

W szczególności zwracano uwagę na:

- terminowe wykonywanie zadań;
- wykazywanie własnej inicjatywy przez ucznia przy pojawiających się trudnościach;
- wykorzystywanie przez ucznia wiedzy i umiejętności wcześniej nabytych do wykonywania kolejnych zadań.

Sposoby weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów zależały od specyfiki przedmiotu. Ocenianiu podlegały m.in.:

- odpowiedzi ustne udzielane w czasie rzeczywistym za pomocą komunikatorów elektronicznych Skype, Google Hangouts, WhatsApp, Messenger, Google Classroom, Whereby;
- odpowiedzi pisemne;
- projekty przygotowywane przez ucznia lub grupę;

- działalność klubów pisarzy szkolnego bloga, konkursy tematyczne organizowane np. przez bibliotekę szkolną lub nauczycieli danego przedmiotu;

- zadania praktyczne wykonane przez ucznia – przygotowanie prezentacji, plakatów, rysunków, prac malarskich, artykułów do bloga.

Uczniowie i rodzice byli informowani na bieżąco przez nauczyciela o postępach za pomocą maili w odpowiedzi zwrotnej na wykonane zadanie, telefonicznie w czasie indywidualnych konsultacji i indywidualnie poprzez komunikatory elektroniczne w czasie spotkań.

Szkoły udostępniały wszystkie informacje, materiały dydaktyczne dla ucznia i rodzica na blogach edukacyjnych, stronach internetowych szkoły oraz poprzez komunikatory internetowe. Uwzględniano zasady bezpiecznego i higienicznego korzystania przez uczniów z urządzeń umożliwiających komunikację elektroniczną. Poniżej przykłady zastosowanych rozwiązań:

- podczas opracowywania planu lekcji brano pod uwagę były możliwości dostępu do komputera w domu przez dziecko;

- lekcje były wymierzone czasowo i trwały 30 minut z zachowaniem przerw na odpoczynek;

- dla uczniów klas I- III ze względu na liczebność, zajęcia zostały dodatkowo podzielone na dwie części;

- każdy z rodziców i uczniów otrzymał list kierownika szkoły o zasadach pracy na lekcjach online, sposobie dopisania i zgłoszenia się do danej grupy oraz propozycje rozwiązań, wsparcia ze strony szkoły, nauczyciela, kierownika – gdyby ktokolwiek nie miał możliwości połączenia się z nauczycielem w określonym czasie lekcji;

- każdy nauczyciel na początku spotkania przekazywał uczniom zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ponadto w ramach monitorowania co tydzień przesyłano do Ośrodka raporty o aktualnej sytuacji w danym kraju oraz informację na temat prowadzonego zdalnego nauczania w szkołach.

W roku szkolnym 2020/2021 monitorowaniem objęto następujące obszary:

1) Organizacja realizacji zadań, w tym organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w zespole szkół i szkołach polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

- 2) Wdrażanie dziennika elektronicznego i innej dokumentacji szkolnej prowadzonej w formie elektronicznej.
- 3) Wdrażanie nowej podstawy programowej ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej.

Wspomaganie

W ramach wspomaganie członkowie rad pedagogicznych szkół polskich oraz Zespołu Szkół w Atenach uczestniczyli w wybranych przez siebie szkoleniach oferowanych przez ORPEG.

Kierownicy szkół polskich oraz dyrektor Zespołu Szkół w Atenach uczestniczyli w następujących szkoleniach stacjonarnych, on-line oraz kursach kwalifikacyjnych:

- Logopedia III stopnia;
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego – 20 godzin;
- Jak pomagać uczniom rozwijać sprawności językowe na lekcjach języka polskiego poprzez rozwój sprawności słuchania, czytania, postrzegania?;
- Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie A;
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania edukacji wczesnoszkolnej za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego;
- Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie A;
- Specyfika pracy w grupie łączonej;
- Jak określać cele, zadania, mierniki w planie szkoły polskiej za granicą?;
- Co sływać i widać w polszczyźnie-ojczyźnie?;
- Krzyżówki i inne łamigłówki jako narzędzie dydaktyczne w szkole polonijnej;
- Logopedia II stopnia, Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami polskimi za granicą;
- Komiks jako pomysł na zajęcia w polskiej szkole;
- Spotkania z filmem polskim poza Polską;
- Dydaktyka medialna w placówkach oświatowych poza granicami Polski;
- Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami polskimi za granicą;
- Kurs kwalifikacyjny "Wiedza o Polsce";

- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego;
- Ocenianie osiągnięć uczniów – strategie i rola w podnoszeniu jakości uczenia się, Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie B;
- Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego oraz wiedzy o Polsce poza granicami Polski;
- Uczyć się kreatywnie, czyli nowe metody i narzędzia technologiczne w edukacji XXI wieku;
- Prawo autorskie, czy i jak używać zasobów z Internetu;
- Doskonalenie sprawności językowych poprzez gry i zabawy;
- Doskonalenie sposobów i zakresów sprawozdawczości szkoły polskiej działającej poza granicami Polski;
- Doskonalenie techniki czytania i pisania w edukacji wczesnoszkolnej;
- Jak zdalnie uczyć w polonijnych placówkach oświatowych?;
- Metodyka nauczania języka polskiego w klasach starszych (IV-VIII);
- Jak pomagać uczniom rozwijać sprawności językowe na lekcjach języka polskiego poprzez rozwój sprawności słuchania, czytania, postrzegania?;
- Nauczanie języka polskiego jako drugiego;
- Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie C;
- Interaktywna Tablica oraz wybrane narzędzia technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji polonijnej na Ukrainie;
- Logopedia trzeciego stopnia (poziom średni);
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania wiedzy o Polsce w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego;
- Tworzymy multimedialny warsztat pracy nauczyciela wiedzy o Polsce, czyli jak efektywnie i efektownie realizować nowe ramy programowe z wiedzy o Polsce;
- Czytać jest fajnie! Jak przekonać o tym ucznia? Najnowsza literatura dla dzieci w wieku 10-14 lat;
- Kurs kwalifikacyjny zgodnie z planem nauczania uzupełniającego, przygotowujący do nauczania w szkołach za granicą w zakresie edukacji wczesnoszkolnej;
- Webinarium "Jak motywować uczniów, rodziców i siebie do pracy";
- Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą;

- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania wiedzy o Polsce w klasach IV-VIII szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącym za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego;
- Sposoby na testowanie online;
- Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie A;
- Narzędzia online, w tym narzędzia Google, ułatwiające pracę nauczyciela;
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 160 godzin (dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej);
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceach ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego;
- 160-godzinny kurs doskonalący przygotowujący do nauczania języka polskiego uczniów w wieku 10-15 lat;
- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 160 godzin (dla nauczycieli języków obcych nowożytnych);
- Jak być nauczycielem empatycznym dla siebie i innych – sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Przekazywanie informacji o istotnych zagadnieniach dotyczących systemu oświaty za granicą i zmianach w przepisach prawa dotyczących funkcjonowania szkół polskich za granicą prowadzono także z wykorzystaniem narzędzia programowego „sharepoint” oraz w ramach tzw. miesięcznej korespondencji seryjnej, przesyłanej cyklicznie do kierowników szkół polskich i sekcji polskich we Francji oraz dyrektora Zespołu Szkół w Atenach.

Nauczyciele, kierownicy oraz dyrektor ZS w Atenach mogli na bieżąco korzystać z merytorycznego wsparcia pracowników Ośrodka, w zależności od potrzeb, m.in. poprzez kontakt telefoniczny lub mailowy, m.in. w zakresie:

- wypełniania na platformie e-learningowej arkusza organizacyjnego szkoły,
- wypełniania dziennika lekcyjnego, arkuszy ocen oraz innej dokumentacji szkolnej,
- realizowania ram programowych kształcenia uzupełniającego w poszczególnych klasach,
- realizowania ram programowych kształcenia uzupełniającego w klasach łączonych/grupach wiekowych,

- przygotowania uczniów do olimpiad przedmiotowych,
- procedury zmiany statutu,
- zasad awansu zawodowego nauczycieli.

W sytuacji zawieszenia zajęć w szkołach polskich poza granicami kraju nauczyciele korzystali ze wsparcia Polonijnego Centrum Nauczycielskiego, które przygotowało m.in. następujące szkolenia i pomoce dydaktyczne:

- kurs on-line „Tworzymy multimedialny warsztat pracy nauczyciela wiedzy o Polsce, czyli jak efektywnie i efektownie realizować nowe ramy programowe z wiedzy o Polsce”,
- film instruktażowy „Jak uczyć online?”,
- kurs doskonalący „Nowoczesne technologie w szkole polonijnej”,
- szkolenie on-line „Jak zdalnie uczyć w polonijnych placówkach oświatowych?”,
- szkolenie „Jak zorganizować nauczanie on-line”,
- kurs doskonalący „Sposoby radzenia sobie i wspierania uczniów, rodziców i nauczycieli w sytuacjach trudnych i kryzysowych”.

Ośrodek na bieżąco zamieszczał informacje z zakresu nauczania na odległość na fanpage’u i stronie internetowej ORPEG, a także informował nauczycieli szkół polskich o ofercie nauczania zdalnego, e-podręcznikach i innych dostępnych możliwościach w zakresie wsparcia dydaktycznego.

ROZDZIAŁ III. ORGANIZOWANIE W SZKOŁACH W ORPEG KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ DLA DZIECI OBYWATELI POLSKICH CZASOWO PRZEBYWAJĄCYCH ZA GRANICĄ

System kształcenia na odległość w strukturach Ośrodka realizowany jest w szkołach im. Komisji Edukacji Narodowej – szkole podstawowej oraz liceum ogólnokształcącym.

Uczniowie polscy spełniający obowiązek szkolny w szkołach lokalnych za granicą, realizują ramy programowe kształcenia uzupełniającego obejmujące nauczanie takich przedmiotów jak: edukacja wczesnoszkolna, język polski i wiedza o Polsce. Uczniom, którzy z uzasadnionych względów nie są w stanie realizować obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w miejscu swojego obecnego pobytu za granicą, system kształcenia na odległość umożliwia naukę w ramowym planie nauczania.

III.1. UCZNIOWIE W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

W roku szkolnym **2019/2020** w kształceniu na odległość w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej oraz w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej w Ośrodku Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie uczestniczyło łącznie **1055 uczniów**. Należy zauważyć, że rok szkolny 2019/2020 to pierwszy rok szkolny, w którym prowadzono rekrutację do klas pierwszych tak w dotychczasowym trzyletnim liceum ogólnokształcącym, jak i czteroletnim liceum (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2018 poz. 467).

Ramowy plan nauczania realizowało 222 uczniów:

- a) w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej – 121 uczniów,
- b) w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej – 101 uczniów.

Uzupełniający plan nauczania realizowało 833 uczniów:

- a) w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej – 747 uczniów,
- b) w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej – 86 uczniów.

W roku szkolnym **2020/2021** w kształceniu na odległość w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej oraz w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej w Ośrodku Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w Warszawie uczestniczyło łącznie **1459 uczniów**.

Ramowy plan nauczania realizowało łącznie 357 uczniów:

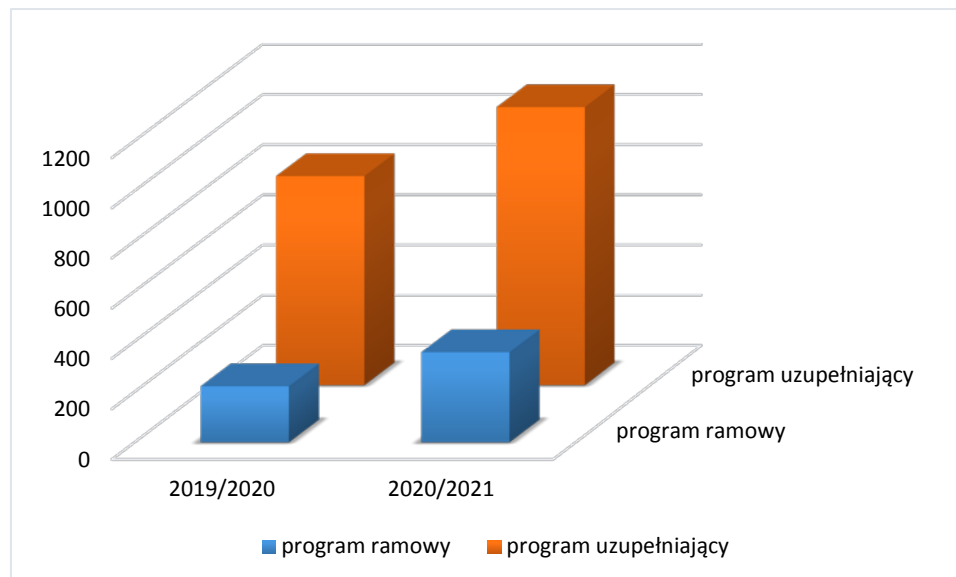
- a) w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej – 202 uczniów,
- b) w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej – 155 uczniów.

Uzupełniający plan nauczania realizowało 1102 uczniów:

- a) w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej – 984 uczniów,
- b) w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej – 118 uczniów.

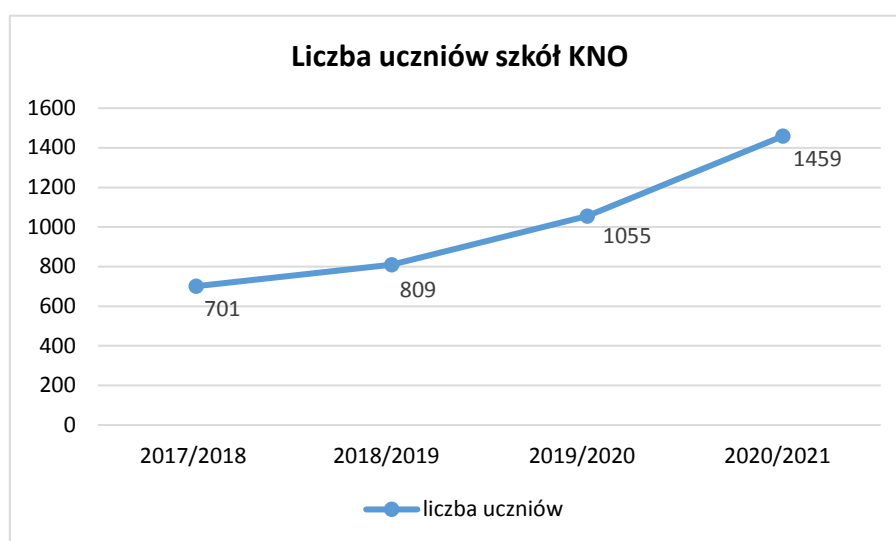
Porównanie liczby uczniów w szkołach im. Komisji Edukacji Narodowej korzystających w roku szkolnym 2019/2020 z nauki w systemie kształcenia na odległość do liczby uczniów uczących się w roku szkolnym 2020/2021 prezentują poniższa tabela oraz wykres.

Program kształcenia	Szkoła Podstawowa im. KEN		Liceum Ogólnokształcące im. KEN				Ogółem	
	2019/2020	2020/2021	3-letnie		4-letnie		2019/2020	2020/2021
rok szkolny	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021	2019/2020	2020/2021
ramowy	121	202	83	90	18	65	222	357
uzupełniający	747	984	59	46	27	72	833	1102
Ogółem	868	1186	142	136	45	137	1055	1459

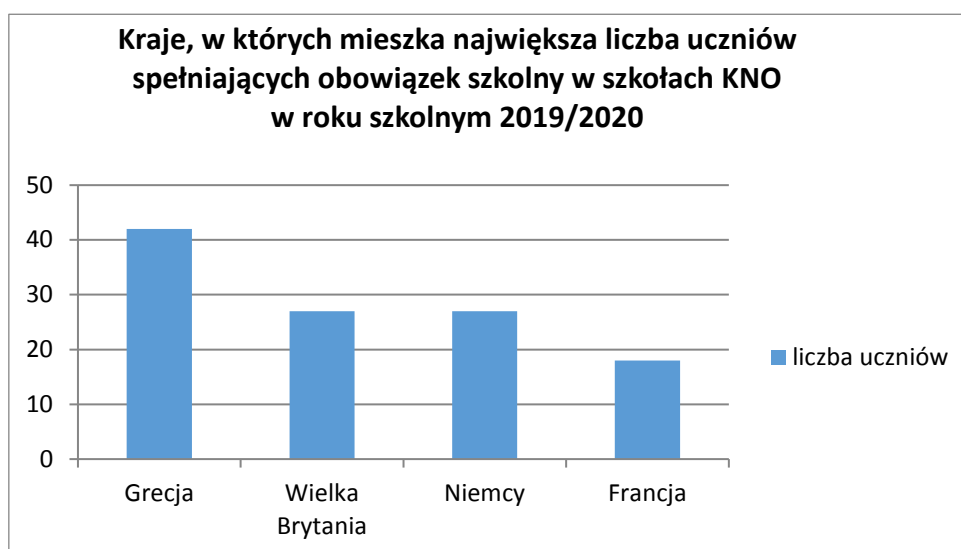
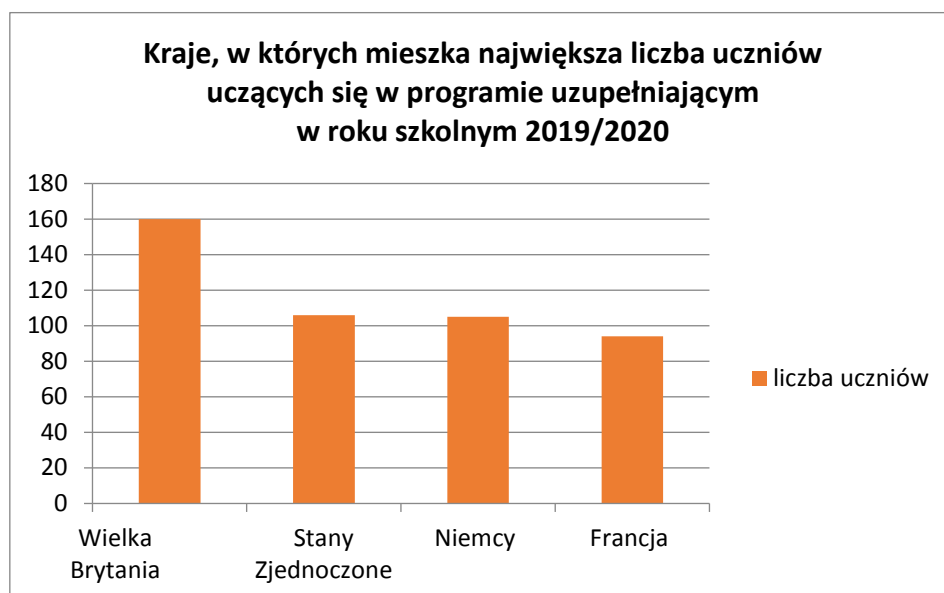
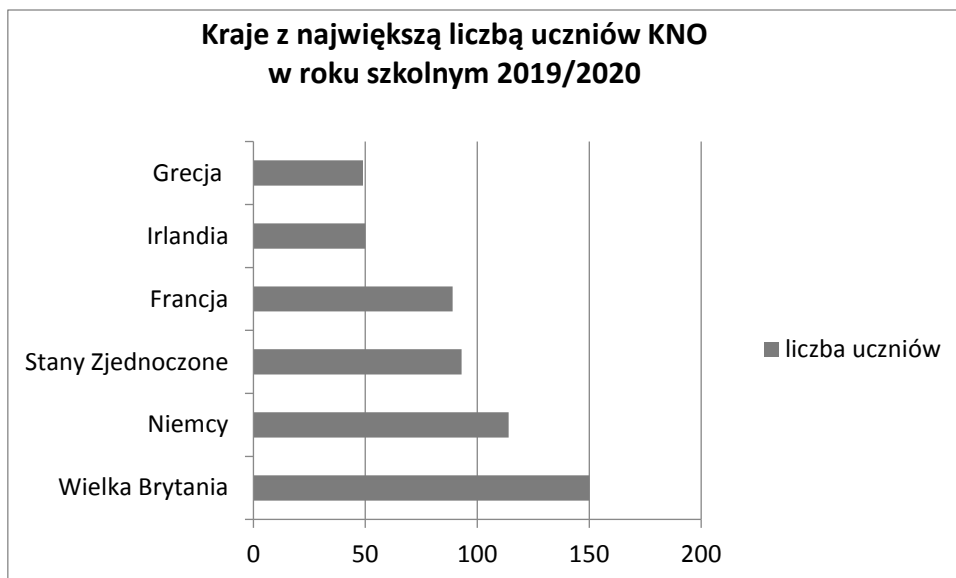
Analiza liczby uczniów kształcenia na odległość z ostatnich lat szkolnych jednoznacznie potwierdza, że większą potrzebą edukacyjną wśród dzieci i młodzieży polskiej przebywającej za granicą jest realizacja ram programowych kształcenia uzupełniającego. Wyjątkiem w tym przypadku jest liczba uczniów w liceum, którzy pragnąc przystąpić do polskiej matury, realizują

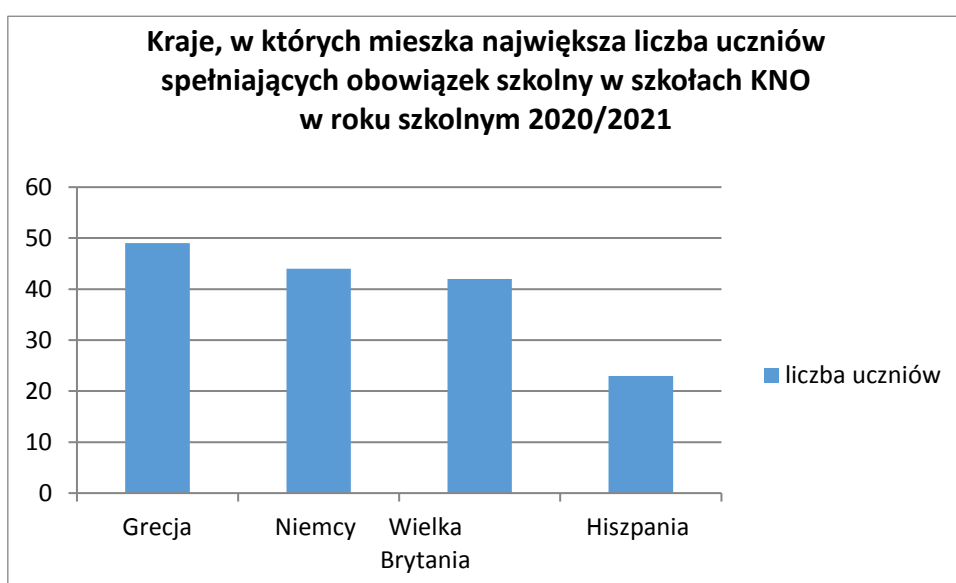
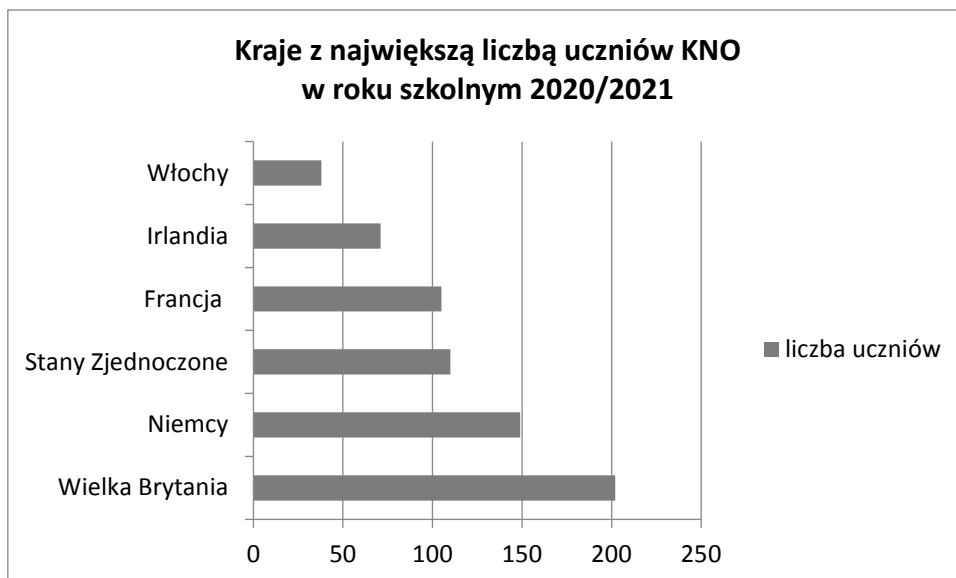
ramowy program nauczania, jak i uczniów klasy ósmej – ze względu na egzamin ósmoklasisty. Porównanie liczby uczniów programu ramowego i uzupełniającego w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej w latach 2019/2020 oraz 2020/2021 wskazuje na wzrost liczby uczniów tak realizujących obowiązek szkolny w systemie kształcenia na odległość poprzez program ramowy, jak i realizujących programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego. Tendencja wzrostowa liczby uczniów utrzymuje się od 2017 roku, co obrazuje poniższy wykres:

W roku szkolnym 2019/2020 uczniowie szkół im. Komisji Edukacji Narodowej zamieszkiwali w 75 państwach, w roku szkolnym 2020/2021 zaś uczniowie systemu kształcenia na odległość znajdują się w 84 krajach na całym świecie. Biorąc pod uwagę kraje, w których przebywa największa liczba uczniów szkół im. Komisji Edukacji Narodowej tak w roku szkolnym 2019/2020, jak i 2020/2021, na pierwszym miejscu plasuje się Wielka Brytania, następnie Niemcy, Stany Zjednoczone oraz Francja.

Kraje z największą liczbą uczniów systemu KNO prezentują poniższe tabele.

Uczniowie szkoły podstawowej mają możliwość wypożyczenia – na czas trwania roku szkolnego – podręczników szkolnych. W klasach 1-3 szkoły podstawowej wydawane są również bezzwrotne zeszyty ćwiczeń. Liczba wysyłanych podręczników do danych krajów skorelowana jest z liczbą uczniów przebywających w danym państwie.

III.2. NAUCZYCIELE SYSTEMU KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Do realizacji procesu edukacyjnego w szkołach w Ośrodku zatrudnionych było w roku szkolnym 2019/2020 – 24 nauczycieli, co stanowiło 12 etatów, w tym:

- 24 nauczycieli realizowało programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego,
- 9 nauczycieli realizowało programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich.

Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkołach w Ośrodku nauczający w systemie kształcenia na odległość posiadają wymagane kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu.

W odniesieniu do stopni awansu zawodowego w kadrze pedagogicznej szkół w Ośrodku było zatrudnionych:

- 15 nauczycieli dyplomowanych,
- 7 nauczycieli mianowanych,
- 2 nauczycieli kontraktowych.

Do realizacji procesu edukacyjnego w szkołach w Ośrodku w roku szkolnym 2020/2021 zatrudnionych zostało 25 nauczycieli, co stanowi 12,85 etatu, w tym:

- 25 nauczycieli realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego,
- 8 nauczycieli realizuje programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego dla szkół polskich.

Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkołach w Ośrodku nauczający w systemie kształcenia na odległość posiadają wymagane kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu.

W odniesieniu do stopni awansu zawodowego w kadrze pedagogicznej szkół w Ośrodku jest zatrudnionych:

- 16 nauczycieli dyplomowanych,
- 7 nauczycieli mianowanych,
- 2 nauczycieli kontraktowych.

Organizacja procesów edukacyjnych oraz atmosfera współpracy pomiędzy nauczycielami a uczniami i rodzicami sprzyja aktywnemu uczeniu się. Właściwy dobór treści do prezentacji multimedialnych wykorzystywanych w trakcie konsultacji on-line daje możliwość indywidualizacji pracy ucznia oraz stopniowania trudności.

Rodzice uczniów otrzymują ze strony szkoły pomoc w zakresie wsparcia ich dzieci w realizacji wybranego programu nauczania, w postaci przekazania im materiałów dydaktycznych, prezentacji multimedialnych, możliwości uczestniczenia w konsultacjach on-line i dyżurach nauczycielskich.

Nauczyciele podejmują działania motywujące uczniów do uzyskiwania lepszych wyników w nauce, a w szczególności pracy nad umiejętnościami poprawnego posługiwania się językiem polskim, czytania literatury po polsku i poszerzania wiedzy o kulturze polskiej. Współpracują z rodzicami w sprawie postępów ich dzieci w nauce, udzielają wskazówek merytorycznych odnoszących się do zagadnień poruszanych w pracach kontrolnych, jak również dzielą się swoją wiedzą oraz doświadczeniem praktycznym z zakresu psychologii i dydaktyki.

Rodzice podkreślają, iż doceniają duże zaangażowanie nauczycieli w organizację oraz realizację procesów edukacyjnych oraz rozwiązywanie spraw wychowawczych.

Na podstawie analizy dokumentacji szkolnej (arkuszy ocen, protokołów egzaminacyjnych), obserwacji egzaminów, pracy zespołów nadzorujących oraz przedmiotowych zespołów egzaminacyjnych, rozmów z nauczycielami, obserwacji zajęć on-line, stwierdzono, iż nauczyciele kształcenia na odległość właściwie realizowali podstawę programową kształcenia ogólnego i wdrażali ramy programowe kształcenia uzupełniającego.

Na bieżąco monitorowali wyniki nauczania m.in. ocen z prac kontrolnych. Rodzice byli zapoznawani z ich opiniami i recenzją prac uczniów. Nie było zastrzeżeń, skarg oraz wniosków o zmianę ocen, jak również pracy poszczególnych członków rady pedagogicznej.

Nauczyciele stosowali różne metody pracy, aktywizowali uczniów, wspomagali ich w procesie zdobywania wiedzy oraz nabywania umiejętności dzielenia się nią. Organizacja, jak również przebieg egzaminów klasyfikacyjnych oraz egzaminu ósmoklasisty i dojrzałości były zgodne z procedurami wyznaczonymi przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Rodzice podczas bezpośrednich kontaktów z wicedyrektorem ORPEG do spraw kształcenia na odległość oraz z nauczycielami, wielokrotnie wyrażali swoją wdzięczność i podziękowania za profesjonalne przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów klasyfikacyjnych, jak również egzaminu ósmoklasisty i dojrzałości. Podkreślali stworzenie właściwej i godnej – zaistniałym okolicznościom egzaminacyjnym – atmosfery, która pozwoliła uczniom pokonać stres egzaminacyjny.

Pomimo wprowadzenia stanu epidemii na terytorium RP oraz czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, proces nauczania w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej oraz w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej nie został zakłócony i funkcjonowanie szkół nie zostało zawieszono. Na bieżąco realizowane były programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego oraz podstawę programową kształcenia ogólnego.

III.3. EGZAMIN ÓSMOKLASISTY I EGZAMIN MATURALNY

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 maja 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U.2020 poz. 891) w roku szkolnym 2019/2020 umożliwiło uczniom kształcenia na odległość szkół Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zdawania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w siedzibie przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz szkoły polskiej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ucznia.

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą podjął współpracę z Centralną Komisją Egzaminacyjną, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz w porozumieniu z Dyrektorem Zespołu Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach oraz Kierownikami Szkół Polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych Rzeczypospolitej Polskiej, w celu zorganizowania egzaminów dla uczniów uczących się w systemie kształcenia na odległość w ORPEG, którym stan epidemii uniemożliwił powrót do Polski. Dla wszystkich uczniów, którzy zadeklarowali wolę przystąpienia do egzaminów, zostały zorganizowane dodatkowe konsultacje przedmiotowe wspierające ich w przygotowaniach do egzaminów, powtarzające i utrwalające posiadaną wiedzę.

Ze względu na stan epidemiczny tylko 21 z 43 absolwentów ORPEG udało się powrócić do Polski. Dla 17 absolwentów egzamin zorganizowany był w Warszawie, pozostali uczniowie decyzją Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie (na podstawie przesłanej prośby o zdawanie w miejscu obecnego pobytu lub zamieszkania) przystępowali do egzaminów maturalnych w miejscach swego zamieszkania w Polsce.

Liczba uczniów kształcenia na odległość, którzy przystąpili do egzaminów w roku szkolnym 2019/2020, kształtuje się następująco:

- do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 6 uczniów Szkoły Podstawowej im. KEN, w tym 2 uczniów w Warszawie w ORPEG oraz 4 uczniów poza granicami Polski, w następujących

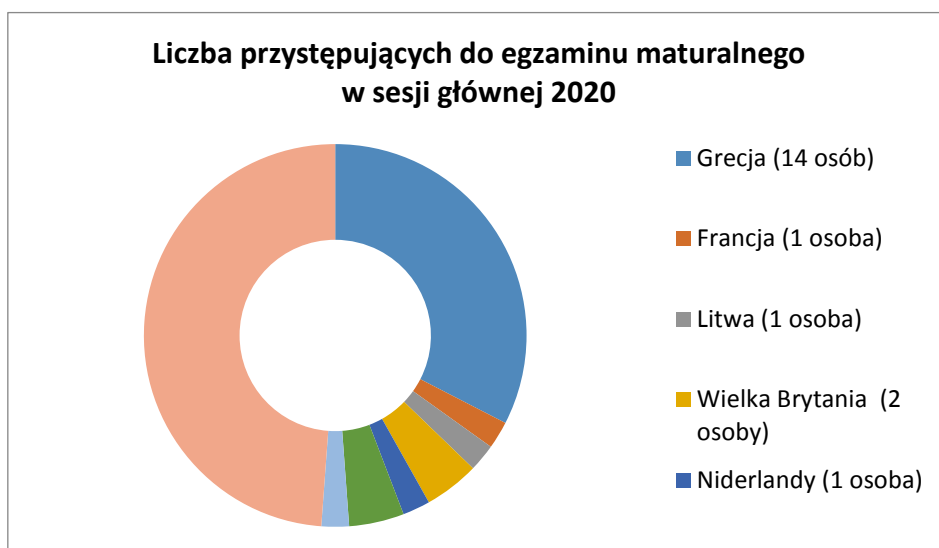
krajach:

- Litwa (Wilno) – 3 uczniów
- Rosja (Moskwa) – 1 uczeń

- do egzaminu maturalnego przystąpiło 43 absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej, w tym 17 uczniów w Warszawie, 4 uczniów w innych szkołach wskazanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Warszawie na podstawie złożonych przez uczniów próśb o zdawanie egzaminu w miejscu zamieszkania (Wrocław, Kraków, Rymanów), jak również 22 uczniów poza granicami Polski, w następujących krajach:

- Grecja (Ateny) – 14 uczniów
- Francja (Strasburg) – 1 uczeń
- Litwa (Wilno) – 1 uczeń
- Wielka Brytania (Londyn/Edynburg) – 2 uczniów
- Niderlandy (Haga) – 1 uczeń
- Niemcy (Monachium) – 2 uczniów
- Austria (Wiedeń) – 1 uczeń.

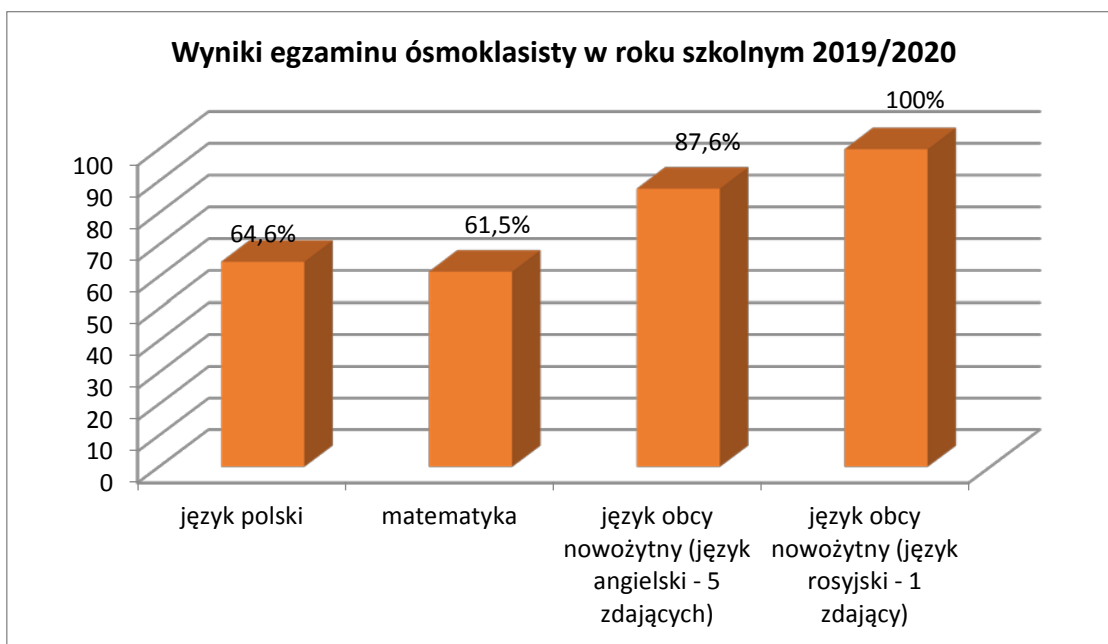
Rozkład liczbowy przystępujących do egzaminu maturalnego abiturientów w podziale na kraj, w którym przystępowali do egzaminu, prezentuje poniższy wykres:

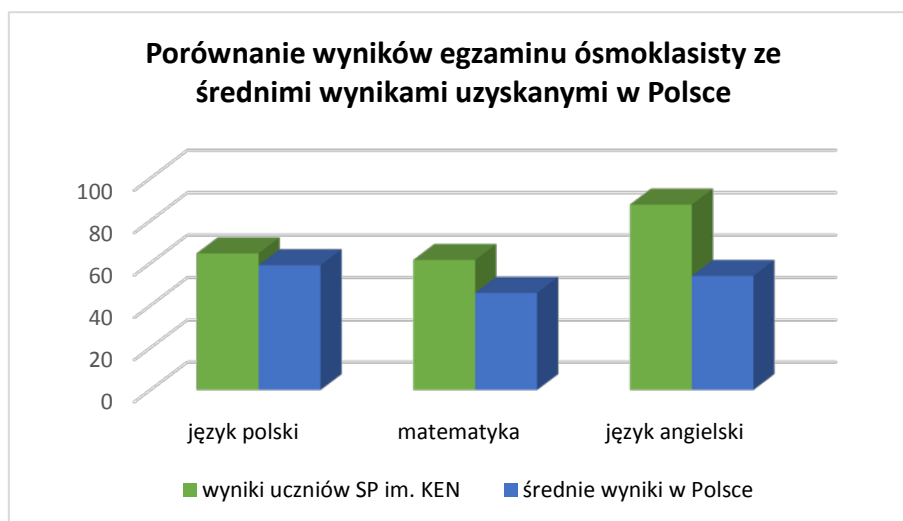
Uczniowie przystępujący do egzaminu ósmoklasisty – po raz pierwszy organizowanego w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej – osiągnęli następujące średnie wyniki z egzaminów:

- z języka polskiego 64,6%
- z matematyki 61,5%

- z języka angielskiego 87,6%
  - z języka rosyjskiego 100%,
- co obrazuje poniższa tabela:

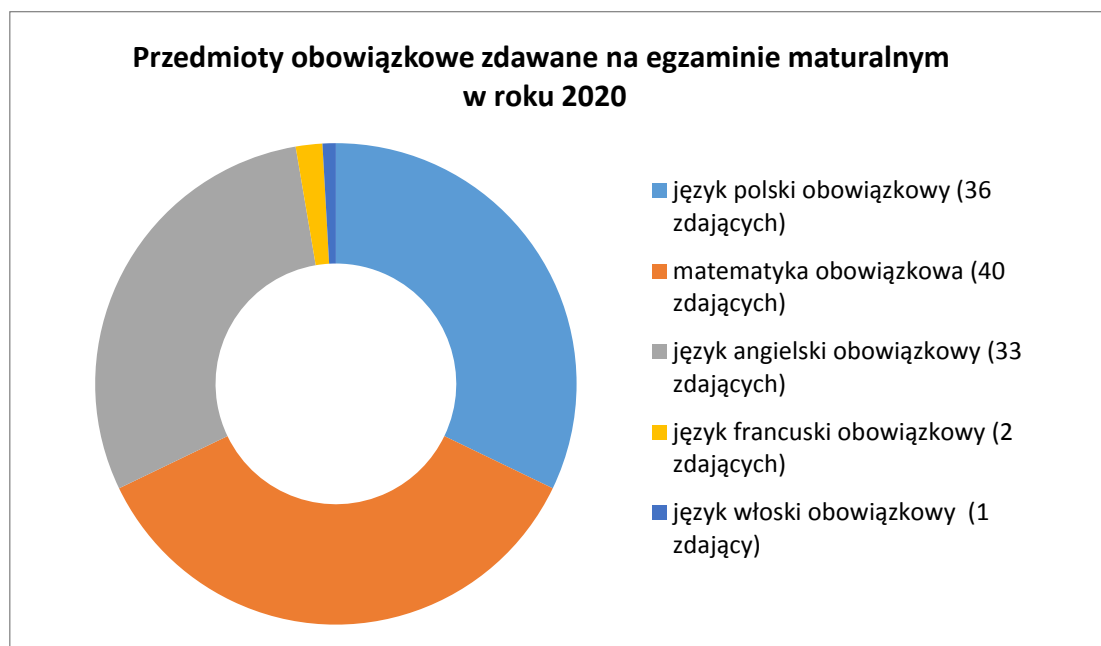
Przyrównując uzyskane przez uczniów szkoły podstawowej w systemie KNO wyniki egzaminu ósmoklasisty do średnich wyników uzyskanych przez całą populację polskich uczniów, należy podkreślić wyższy od średniej poziom zdawalności.

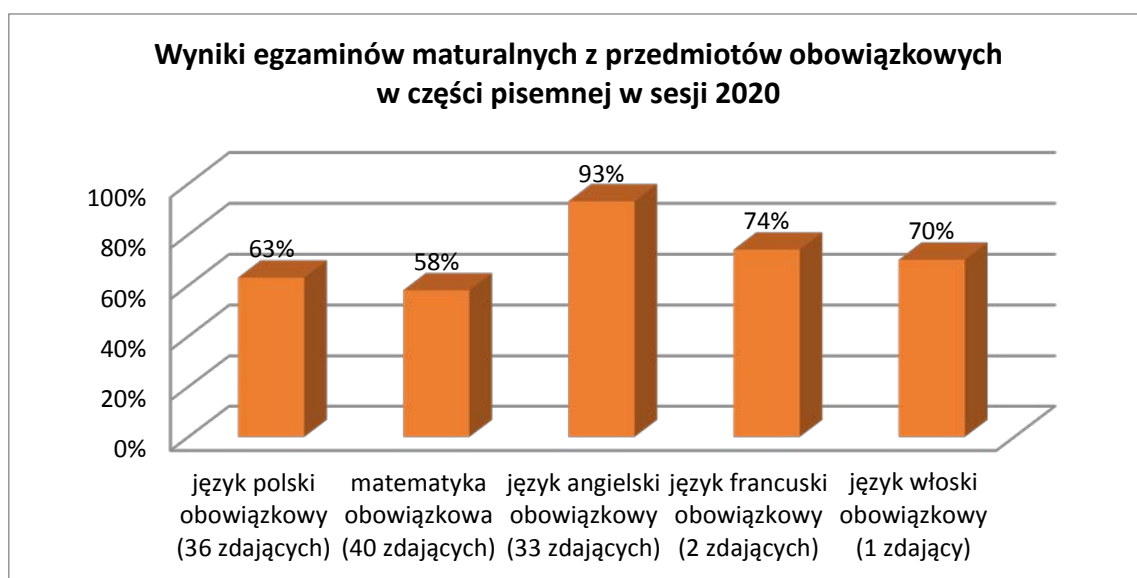
Absolwenci trzyletniego liceum ogólnokształcącego przystępowali do egzaminów maturalnych z następujących przedmiotów w części pisemnej obowiązkowej:

- język polski,
- matematyka,
- język obcy nowożytny (do wyboru: język angielski, język francuski lub język włoski).

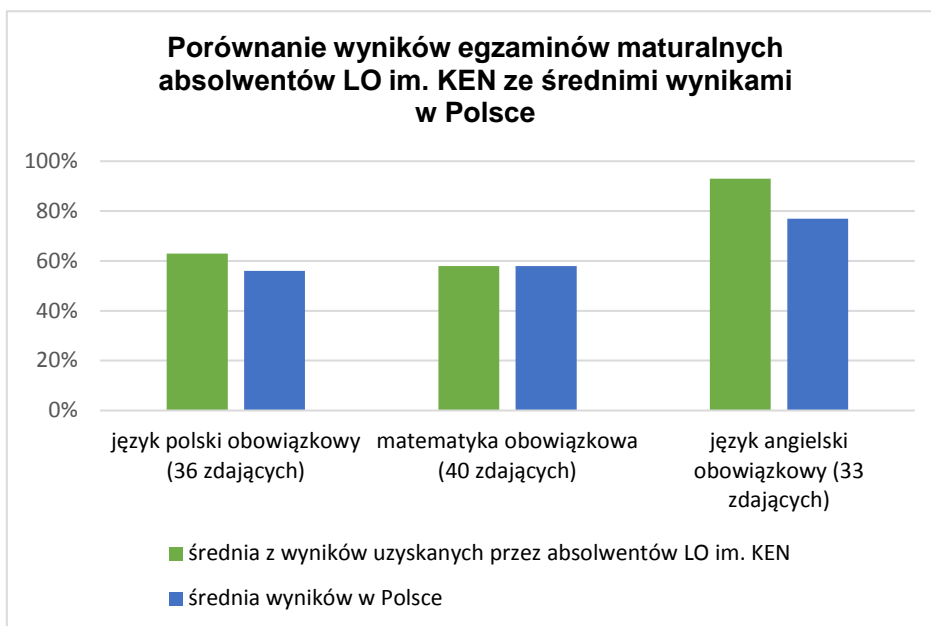
Rozkład przedmiotów, które wybierano, wraz z liczbą przystępujących przedstawia poniższy wykres:

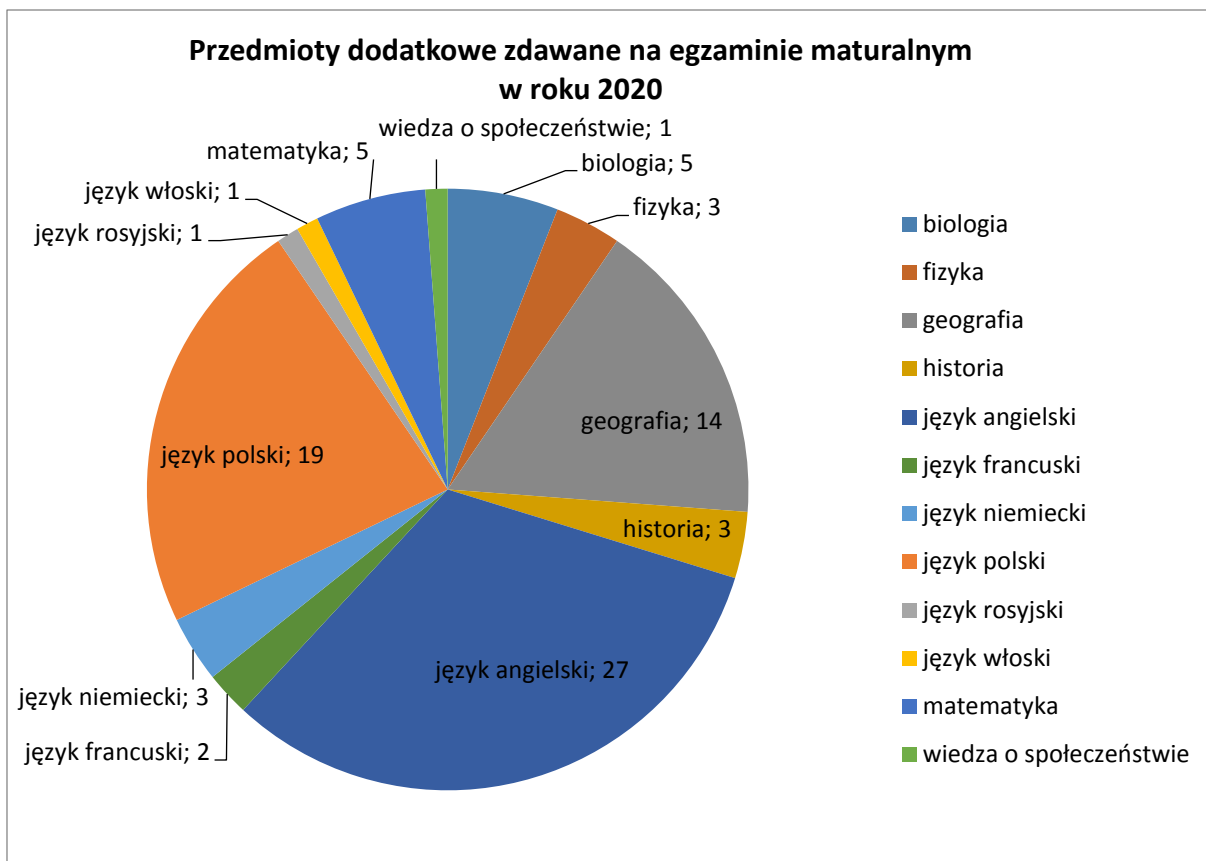
Uzyskane przez abiturientów wyniki są dobre oraz bardzo dobre, co prezentuje poniższy wykres:

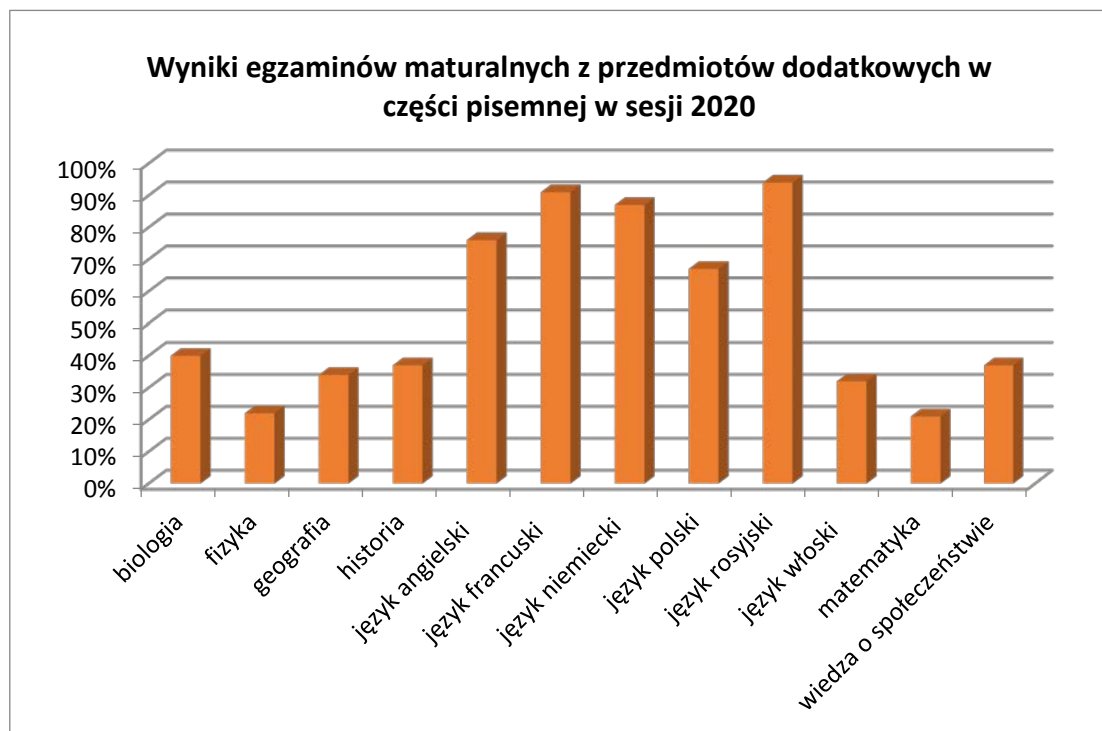
Na tle całej populacji maturzystów przystępujących do egzaminu w sesji 2020 absolwenci Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej wypadają bardzo dobrze – na uwagę zasługuje zwłaszcza średni wynik z egzaminu z języka angielskiego – 93%, co stanowczo przewyższa średni poziom uzyskany z tego przedmiotu przez abiturientów w Polsce.

Zdający zobowiązani byli przystąpić również do co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w zakresie rozszerzonym w części pisemnej. Najczęściej wybieranym przedmiotem dodatkowym był język angielski (wybrany przez 27 osób), język polski (19 zdających) oraz geografia (14). Poniższy wykres przedstawia rozkład wszystkich wybieranych w sesji głównej 2020 przedmiotów dodatkowych wraz z informacją o liczbie osób, które przystępowały do egzaminu.

Wyniki z egzaminów maturalnych z przedmiotów dodatkowych w roku 2020 scharakteryzować można jako dobre i bardzo dobre, co obrazuje niniejszy wykres:

III.4. KSZTAŁCENIE NA ODLEGŁOŚĆ W OKRESIE PANDEMII

Wszyscy nauczyciele prowadzili i prowadzą konsultacje on-line, przygotowują materiały dydaktyczne wspierające proces samokształcenia, oceniają opracowane i przesłane przez uczniów prace kontrolne. Wychodząc naprzeciw potrzebom w związku z zaistniałą sytuacją stanu epidemii, liczba konsultacji on-line zwiększyła się – nauczyciele poszczególnych przedmiotów w zależności od potrzeby zwiększają liczbę prowadzonych lekcji na platformie.

Nauczyciele kształcenia na odległość – szczególnie programu uzupełniającego – nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego i wiedzy o Polsce, podjęli współpracę z nauczycielami szkół polskich. Przekazywali im swoje doświadczenie w nauczaniu na odległość. Współpraca ta odnosi się do pomocy w pracy zdalnej przy zakładaniu lekcji, selekcji materiałów zawartych w poszczególnych modułach tematycznych przygotowywanych dla uczniów, przesyłaniu materiałów wspierających z wybranych przedmiotów. Pomimo obciążenia w szkołach macierzystych, nauczyciele kształcenia na odległość służyli i służą pomocą i wsparciem każdemu, kto o nie poprosi. Są więc szkoleniowcami i mentorami organizowania i prowadzenia zdalnego nauczania w szkołach na terenie Polski. Sami także na bieżąco szkolili się celem uzyskania większej efektywności w nauczaniu i umiejętności przekazania wiedzy z wykorzystaniem technologii cyfrowej.

Nauczyciele kształcenia na odległość zostali wciągnięci na listę ekspertów z zakresu szkoły podstawowej i z poziomu szkół ponadpodstawowych, którzy weryfikują materiały przesłane przez NASK/OSE. Weryfikowane materiały są wykorzystywane w zdalnym prowadzeniu lekcji dla uczniów wszystkich klas na www.gov.pl/zdalnelekcje oraz na e-podręczniki. Takie materiały otrzymali i zweryfikowali m.in. nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, języka angielskiego, języka francuskiego, chemii, plastyki, techniki, informatyki, biologii, przyrody, matematyki. Były to duże partie materiałów dla poszczególnych klas na różnych etapach edukacyjnych.

Pracownicy wydziału kształcenia na odległość zorganizowali i przeprowadzili do tej pory w okresie zawieszenia nauki stacjonarnej dwie duże wideokonferencje z kierownikami szkół polskich i kilka wideokonferencji z poszczególnymi radami pedagogicznymi szkół polskich na temat nauczania na odległość. Wszyscy otrzymali i otrzymują na bieżąco wsparcie merytoryczne i informatyczne. Poznają teorię i przede wszystkim mają możliwość przećwiczenia, jak przeprowadzać lekcje online z wykorzystaniem kamery i mikrofonu, jak prezentować uczniom i przysyłać materiały w formacie .pdf, .doc, .jpg, .png, .mp4, .mp3, z możliwością dołączania filmów z platformy YouTube.

Wsparcie i pomoc otrzymali także rodzice uczniów. Nie tylko poprzez stały kontakt telefoniczny i e-mailowy, ale także często poprzez wideokonferencje. Podczas spotkań poruszano wiele tematów związanych nie tylko z realizacją treści nauczania, ale także omawiano sprawy zachowania uczniów, różnorodnego wsparcia w nauce (nie tylko w szkole ORPEG, ale także w szkole lokalnej), sprawy rodzinne mające wpływ na sytuację ucznia i jego możliwości.

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY I EGZAMIN MATURALNY 2021

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 2314) w roku szkolnym 2020/2021 również umożliwi uczniom kształcenia na odległość szkół Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zdawania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w siedzibie przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz szkoły polskiej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ucznia.

Do egzaminu maturalnego w sesji 2021 zadeklarowało przystąpienie 46 uczniów obecnej klasy maturalnej Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie, 9 absolwentów szkół w systemie kształcenia na odległość, którzy chcą poprawiać wyniki uzyskane w zeszłych latach oraz jedna osoba, która nie przystępowała do egzaminów maturalnych bezpośrednio po ukończeniu liceum w roku szkolnym 2019/2020.

Z łącznej liczby 55 osób, które przekazały do Wydziału Kształcenia na Odległość w ORPEG deklaracje maturalne, aż 35 osób przystępować będzie do egzaminu w kraju pobytu, 20 zaś na terenie Polski.

Kraj	Miasto	Liczba abiturientów
Polska	różne	20
Austria	Wiedeń	2
Dania	Kopenhaga	1
Francja	Paryż	1
Grecja	Ateny	15
Niemcy	Berlin	2
Niemcy	Norymberga	2
Norwegia	Oslo	1
Portugalia	Lizbona	1
Szwajcaria	Berno	1
Tajlandia	Bangkok	1
Ukraina	Kijów	1
Wielka Brytania	Londyn	3
Włochy	Bolonia	3
Włochy	Rzym	1
Łączna liczba abiturientów		55

W roku szkolnym 2020/2021 wszyscy uczniowie klasy ósmej Szkoły Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej zobligowani są do przystępowania do egzaminu ósmoklasisty.

Z łącznej liczby 8 uczniów klasy ósmej 5 osób zdecydowało się na przystępowanie do egzaminu w krajach pobytu. Trzech ósmoklasistów zdawać będzie egzaminy w siedzibie Ośrodka w Warszawie.

Egzamin ósmoklasisty ORPEG 2021

Kraj	Miasto	Liczba zdających
Polska	Warszawa	3
Niemcy	Berlin	1
Norwegia	Oslo	1
Szwajcaria	Berno	1
Szwecja	Sztokholm	1
Dania	Kopenhaga	1
Łączna liczba zdających		8

III.5. KONKURS LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCZNIÓW SZKÓŁ POLSKICH ZA GRANICĄ ORGANIZOWANEGO WE WSPÓŁPRACY Z KOMITETEM GŁÓWNYM OLIMPIADY LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO

Od 2010 roku uczniowie kształcenia na odległość biorą udział w Konkursie Literatury i Języka Polskiego dla Uczniów Szkół Polskich za Granicą we współpracy z Komitetem Głównym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego przy Instytucie Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Uczestnictwo w konkursie daje możliwość zmierzenia się z ciekawymi zadaniami, dotyczącymi m.in. umiejętności interpretowania tekstów literackich, udziału w fascynującej przygodzie, a przede wszystkim - pogłębienia wiedzy na temat polskich korzeni, tożsamości i tradycji.

Finałiści konkursu zostają skierowani na zawody finałowe Ogólnopolskiej Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Zdobywanie tytułu finalisty, bądź laureata uprawnia do zwolnienia z egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie podstawowym i rozszerzonym z maksymalną liczbą punktów, otrzymanie oceny celującej z przedmiotu: język polski, udogodnienia w procesie rekrutacyjnym na wybrane uczelnie wyższe. Tytuł laureata Olimpiady upoważnia do uzyskania stypendium Ministra Edukacji Narodowej.

X EDYCJA

Celem konkursu było:

1. Wyłanianie talentów i wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu oraz poszerzaniu własnych zainteresowań i kompetencji w zakresie języka polskiego.
2. Motywowanie uczniów do samodzielnego poszerzania wiedzy i zdobywania nowych umiejętności.
3. Wspomaganie uczniów w praktycznym wykorzystaniu zdobytej wiedzy oraz przygotowanie ich do podjęcia nauki w szkołach wyższego stopnia.
4. Motywowanie do rozwijania kompetencji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz podejmowania różnorodnych działań w zakresie pracy z uczniem zdolnym.
5. Promowanie osiągnięć uczniów, ich nauczycieli i opiekunów.
6. Zachęcanie uczniów mieszkających za granicą do zajmowania się problematyką literatury języka polskiego.

I etap szkolny odbył się w szkołach polskich, Zespole Szkół w Atenach, Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech i Sekcji Polskiej w Lyonie, w dniach: 16 grudnia oraz 21 grudnia 2019 r. Do I etapu przystąpiło łącznie 29 uczniów z 8 szkół:

1. Ateny – 10 uczniów (do II etapu skierowano 4 uczniów)
2. Bruksela – 6 uczniów (do II etapu skierowano 4 uczniów)
3. Budapeszt – 1 uczniów (do II etapu skierowano 1 ucznia)
4. Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech – 1 uczeń (do II etapu skierowano 1 ucznia)
5. Frankfurt nad Menem – 1 uczeń (do II etapu skierowano 1 ucznia)
6. Kolonia – 2 uczniów (do II etapu skierowano 2 uczniów)
7. Lyon sekcja polska – 5 uczniów (do II etapu skierowano 5 uczniów)
8. Toronto – 4 uczniów (do II etapu skierowano 3 uczniów).

Szkolne Komisje Konkursowe do II etapu regionalnego zakwalifikowały łącznie 21 uczniów.

II etap regionalny odbył się 18 stycznia 2020 r. Uczniowie za zadanie rozwiązać test z wiedzy o języku oraz napisać rozprawkę na wybrany temat.

Komisja Konkursowa ORPEG po sprawdzeniu nadesłanych prac (21 prac) do III etapu regionalnego ustnego on-line zakwalifikowała 10 uczniów (Zespół Szkół w Atenach, Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech, Bruksela, Frankfurt, Lyon, Toronto).

III etap regionalny ustny on-line odbył się 29 lutego 2020 r. Komisja Konkursowa ORPEG po przeprowadzeniu rozmów z 10 uczniami do finałowych zawodów L Olimpiady i Języka Polskiego zakwalifikowała trzech uczniów z:

1. Zespołu Szkół przy Ambasadzie RP w Atenach (124 punktów na 135 punktów możliwych do zdobycia)
2. Szkoły Polskiej we Frankfurcie (117 punktów na 135 punktów możliwych do zdobycia)
3. Szkoły Polskiej w Brukseli (117 punktów na 135 możliwych do zdobycia).

Z uwagi na sytuację epidemiczną na świecie Komitet Główny Olimpiady i Języka Polskiego zrezygnował z przeprowadzenia zawodów finałowych L Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Wszyscy uczniowie, których skierowano do zawodów finałowych, otrzymali tytuł finalisty. Finaliści Olimpiady są zwolnieni z egzaminu maturalnego w Polsce z przedmiotu „język polski” oraz otrzymują celującą roczną ocenę klasyfikacyjną z języka polskiego.

XI EDYCJA

I etap szkolny odbył się w szkołach polskich, Zespole Szkół w Atenach i Sekcji Polskiej w Lyonie w dniu 9 stycznia 2021 r.

Do I etapu przystąpiło łącznie 22 uczniów z 8 szkół. Z uwagi na sytuację epidemiczną, część uczniów przystąpiła do etapu I on-line.

1. Ateny – 4 uczniów
2. Bruksela – 4 uczniów (1 uczeń on-line)
3. Frankfurt nad Menem – 4 uczniów
4. Kolonia – 1 uczeń
5. Lyon Sekcja Polska – 3 uczniów
6. Mediolan – 3 uczniów (on-line)
7. Mons – 1 uczeń
8. Toronto – 2 uczniów (on-line).

ROZDZIAŁ IV. KIEROWANIE NAUCZYCIELI DO PRACY ZA GRANICĄ W CELU WSPOMAGANIA NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO, HISTORII, GEOGRAFII I KULTURY POLSKIEJ WŚRÓD POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą z upoważnienia Ministra Edukacji Narodowej zajmuje się wspomaganie nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą poprzez kierowanie nauczycieli do pracy za granicą. Nauczyciele pracują głównie na obszarach masowych zsyłek i deportacji ludności polskiej na Wschodzie oraz terenach leżących w granicach dawnej Rzeczypospolitej zamieszkałych przez społeczność polską.

W 2020 r. przeprowadzono rekrutację nauczycieli do pracy wśród Polonii i Polaków za granicą. Ukazało się 8 ogłoszeń o rekrutacji nauczycieli na rok szkolny 2020/2021. Informacja o prowadzonej rekrutacji nauczycieli została też przekazana do kuratoriów oświaty.

W rekrutacji wzięło udział 19 kandydatów, jednak z uwagi na rezygnacje niektórych kandydatów, kurs przygotowujący nauczycieli do pracy dydaktycznej za granicą w roku szkolnym 2020/2021 ukończyło 16 kandydatów.

W lipcu 2020 r. odbyło się spotkanie podsumowujące rok szkolny 2019/2020 dla nauczycieli kierowanych do pracy wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą. Spotkanie podsumowujące odbyło się z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Szkolenie dla kandydatów na nauczycieli kierowanych, jak i podsumowujące rok pracy nauczycieli kierowanych do pracy wśród Polonii i Polaków za granicą, zawsze wiążą się ze wsparciem metodycznym i merytorycznym dostosowanym do miejsca skierowania. W roku 2020 kandydaci na nauczycieli kierowanych wzięli udział w warsztatach dotyczących nauczania języka polskiego jako obcego. Przedstawiono im podstawy metodyki pracy z uczniem obcojęzycznym. Ponadto zostali przeszkoleni merytorycznie na temat placówki, do której mogą być skierowani. Szkolenie prowadzili pracownicy ORPEG, MSZ, a także przedstawiciele organizacji pozarządowych, którzy wspierają Polonię i Polaków.

Nauczyciele spotkali się w Warszawie w dwóch grupach (ze względu na ograniczenia sanitarne wynikające ze stanu pandemii). Uczestniczyli oni w szkoleniu historycznym dotyczącym 100. rocznicy Bitwy Warszawskiej. W czasie szkolenia zostali wyposażeni w materiały

źródłowe i dydaktyczne.

Podczas spotkania dokonano analizy procesu kierowania w roku szkolnym 2019/2020, a z nauczycielami kierowanymi zostały podpisane umowy o skierowanie do pracy za granicą oraz inne niezbędne dokumenty na rok szkolny 2020/2021.

Ostatecznie do pracy za granicą w roku szkolnym 2020/2021 zostało skierowanych 115 nauczycieli, jednakże z uwagi na zaistniałe okoliczności dwie umowy uległy rozwiązaniu (w tym jedna umowa z uwagi na nagłą śmierć nauczyciela).

W roku szkolnym 2020/2021 skierowano nauczycieli do 12 krajów: Argentyna, Armenia, Białoruś, Brazylia, Gruzja, Kazachstan, Łotwa, Mołdawia, Rumunia, Turcja, Ukraina i Uzbekistan. W roku szkolnym 2020/2021 nauczyciele nie zostali skierowani do Rosji i Kirgistanu ze względu na brak możliwości wjazdu spowodowany ograniczeniami wprowadzonymi w związku z pandemią COVID-19 w krajach skierowania. Na rok szkolny 2020/2021 po raz pierwszy został skierowany nauczyciel do Brazylii.

Liczba nauczycieli skierowanych do poszczególnych krajów (stan na dzień 31.12.2020 r.)

Rok szkolny 2020/2021		
Lp.	Kraj	Liczba nauczycieli
1.	Argentyna	1
2.	Armenia	2
3.	Białoruś	10
4.	Brazylia	1
5.	Gruzja	2
6.	Kazachstan	15
7.	Łotwa	16
8.	Mołdawia	8
9.	Rumunia	2
10.	Turcja	1
11.	Ukraina	54
12.	Uzbekistan	1
	Razem	113

W wyniku pandemii oraz z powodu trudności wynikających z sytuacji politycznej w niektórych krajach, pierwotne plany skierowania nauczycieli do niżej wymienionych krajów uległy zmianie:

Białoruś.

Na rok szkolny 2020/2021 planowano skierować na Białoruś 15 nauczycieli.

5 osób nie otrzymało wizy wjazdowej lub zgody na przedłużenie pobytu na Białorusi.

3 z tych nauczycieli zostało przekierowanych do pracy na Łotwę, a 2 nauczycieli przekierowano na Ukrainę.

Rosja.

Na rok szkolny 2020/2021 planowano skierować do Rosji 2 nauczycieli.

Żaden z nauczycieli nie otrzymał poparcia wizowego niezbędnego do uzyskania wizy rosyjskiej. Ze względu na ograniczenia wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 w Rosji i brak możliwości uzyskania wymaganej wizy wjazdowej, nauczyciele zostali przekierowani do pracy na Ukrainie.

Kirgistan.

Na rok szkolny 2020/2021 planowano skierować do Kirgistanu 1 nauczyciela.

Ze względu na ograniczenia wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 w Kirgistanie i zamknięciem granicy kraju dla cudzoziemców, nauczyciel został przekierowany na Łotwę.

Praca nauczycieli z Polski w środowiskach Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą polegała nie tylko na nauczaniu języka polskiego, historii i tradycji, ale także na promocji polskiej kultury i osiągnięć współczesnej Polski. Uzupełnieniem pracy dydaktycznej jest organizowanie uroczystości kulturalnych: dni polskiej kultury, konkursów wiedzy o Polsce, obchodów świąt narodowych i religijnych, ponadto redagowanie czasopism polonijnych, przygotowywanie audycji radiowych w języku polskim, wspomaganie organizacji harcerskich, dbanie o polskie miejsca pamięci narodowej. Wielu nauczycieli pracowało w kilku ośrodkach współpracując jednocześnie z kilkoma szkołami, stowarzyszeniami i parafiami.

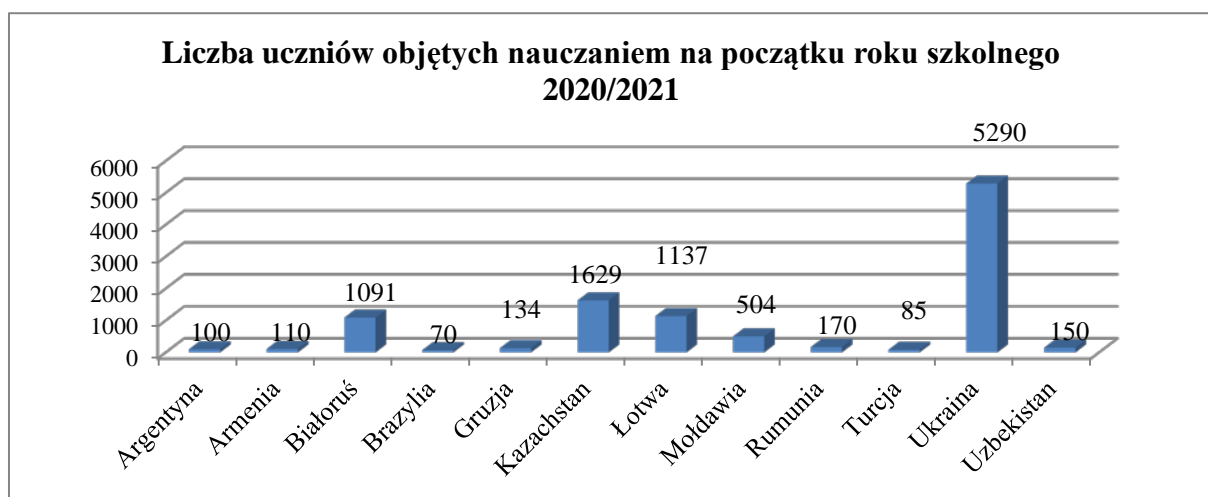
Liczba uczniów objętych nauczaniem przez nauczycieli kierowanych za granicę w roku szkolnym 2019/2020 (koniec roku szkolnego)

Lp.	Kraj	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów		
			Liczba wszystkich uczniów	w tym dzieci i młodzież	w tym dorosłych
1.	Argentyna	1	75	20	55
2.	Armenia	2	155	33	122
3.	Białoruś	11	1024	936	88
4.	Gruzja	1	72	31	41
5.	Kazachstan	18	2205	1126	1079
6.	Łotwa	16	1282	1277	5
7.	Mołdawia	8	556	423	133
8.	Rosja	3	317	155	162

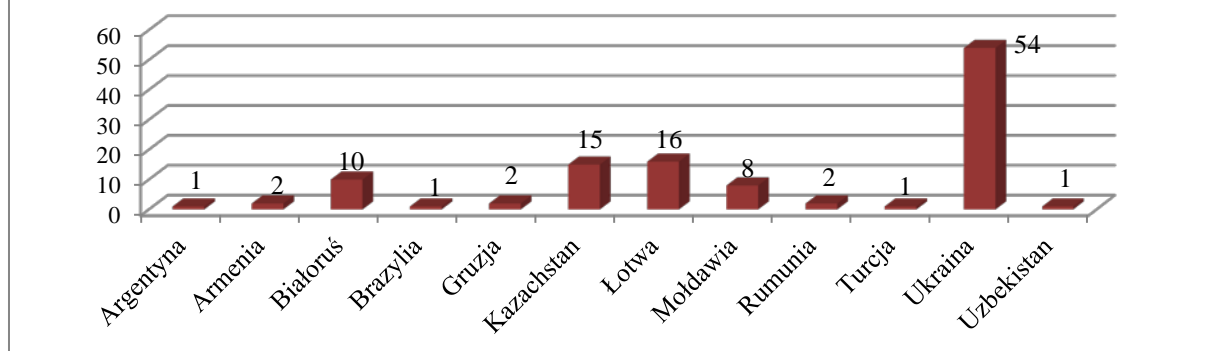
9.	Rumunia	2	182	182	0
10.	Turcja	1	82	40	42
11.	Ukraina	53	7925	3612	4313
12.	Uzbekistan	1	213	66	147
	RAZEM	117	14088	7901	6187

Liczba uczniów objętych nauczaniem przez nauczycieli kierowanych za granicę w roku szkolnym 2020/2021 (pierwszy miesiąc roku szkolnego)

Lp.	Kraj	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów		
			Liczba wszystkich uczniów	w tym dzieci i młodzież	w tym dorosłych
1.	Argentyna	1	100	30	70
2.	Armenia	2	110	20	90
3.	Białoruś	10	1091	913	178
4.	Brazylia	1	70	1	69
5.	Gruzja	2	134	81	53
6.	Kazachstan	15	1629	673	956
7.	Łotwa	16	1137	1103	34
8.	Mołdawia	8	504	398	106
9.	Rumunia	2	170	170	0
10.	Turcja	1	85	45	40
11.	Ukraina	54	5290	3308	1982
12.	Uzbekistan	1	150	55	95
	RAZEM	113	10470	6797	3673

Liczba nauczycieli skierowanych w roku szkolnym 2020/2021

Liczba nauczycieli kierowanych za granicę w latach szkolnych 2019/2020 i 2020/2021

Lp.	Kraj	Liczba nauczycieli skierowanych w roku szkolnym	
		2019/2020	2020/2021
1.	Argentyna	1	1
2.	Armenia	2	2
3.	Białoruś	11	10
4.	Brazylia	-	1
5.	Gruzja	1	2
6.	Kazachstan	18	15
7.	Łotwa	16	16
8.	Mołdawia	8	8
9.	Rosja	3	-
10.	Rumunia	2	2
11.	Turcja	1	1
12.	Ukraina	53	54
13.	Uzbekistan	1	1
	Razem	117	113

Pracownicy Ośrodka na bieżąco monitorowali zmiany stanu prawnego i dokonywali przeglądu procedur związanych z kierowaniem nauczycieli. Zarządzeniem nr 4/2020 Dyrektora Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą z dnia 14 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad rekrutacji nauczycieli do pracy dydaktycznej za granicą wprowadzono zmiany zasad rekrutacji nauczycieli do pracy za granicą.

Z uwagi na specyfikę pracy nauczycieli kierowanych, w tym wzrost kosztów utrzymania za granicą oraz zwiększające się niedogodności, będące niejednokrotnie powodem rezygnacji z pracy wykwalifikowanych nauczycieli, Ośrodek wystąpił w lipcu 2020 r. do MEN z wnioskiem o zwiększenie dodatku bazowego, który przysługiwał nauczycielom, zgodnie z zapisami obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia

6 sierpnia 2018 r. w sprawie zakresu i warunków przyznawania świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym lub delegowanym do pracy za granicą (Dz.U. z 2018 r. poz. 1494). Wniosek został pozytywnie zaopiniowany. Wysokość ryczałtu dla nauczycieli kierowanych do państw europejskich wyniosła 285% dodatku zagranicznego bazowego dla państwa, do którego nauczyciel został skierowany. Wysokość ryczałtu dla nauczycieli kierowanych do państw pozaeuropejskich wyniosła 300% dodatku zagranicznego bazowego dla państwa, do którego nauczyciel został skierowany. Tym samym zwiększono ryczałt niezbędny na pokrycie części kosztów utrzymania i zakwaterowania nauczycieli poza granicami kraju, a także kosztów składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, Fundusz Pracy oraz dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne.

Powyższe pozwoliło również na wzmocnienie pozycji nauczycieli kierowanych do pracy wśród Polonii i Polaków za granicą, a także ułatwiło podjęcie się niełatwej misji przez kolejnych nauczycieli, szczególnie uczących na terenach masowych zsyłek i deportacji ludności polskiej na Wschodzie.

 **ROZDZIAŁ V. PRZEKAZYWANIE ZA GRANICĘ
PODRĘCZNIKÓW I POMOCY DYDAKTYCZNYCH
SŁUŻĄCYCH NAUCZANIU JĘZYKA POLSKIEGO**

Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą na mocy Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1042) może przekazywać za granicę podręczniki i pomoce dydaktyczne służące nauczaniu języka polskiego lub innych przedmiotów nauczanych w języku polskim.

Podręczniki i pomoce dydaktyczne mogą być przekazywane za granicę na wniosek organizacji społecznych zarejestrowanych za granicą lub innych podmiotów organizujących za granicą nauczanie języka polskiego lub innych przedmiotów nauczanych w języku polskim, w tym także nauczycieli pracujących wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą.

W 2020 r. ORPEG zakupił i wysłał za granicę 60 024 sztuk podręczników i pomocy dydaktycznych, realizując 157 wniosków z 26 państw, zgodnie z poniższą tabelą.

Kraj	Liczba wniosków	Liczba przekazanych sztuk
Australia	7	1539
Austria	1	380
Belgia	2	899
Białoruś	13	4018
Cypr	1	312
Czechy	1	270
Francja	8	3082
Gruzja	2	123
Hiszpania	9	868
Holandia	6	2368
Irlandia	7	5235
Islandia	7	745
Japonia	2	195
Kanada	3	172
Kazachstan	1	117
Litwa	3	421
Łotwa	3	4175

Niemcy	5	1858
Norwegia	6	3793
Rosja	1	20
Stany Zjednoczone	12	1781
Szwecja	2	816
Turcja	1	158
Ukraina	19	2631
Wielka Brytania	26	22362
Włochy	9	1686
Suma	157	60 024

SZKOŁY POLSKIE

W ramach dotacji celowej MEN w 2020 r. ORPEG zakupił i przekazał szkołom polskim 63 836 sztuk podręczników i ćwiczeń.

Szkoła Polska/miejscowość	Liczba zakupionych podręczników i ćwiczeń
Antwerpia	2170
Ateny Zespół Szkół	745
Aulnay Sous Bois	570
Berlin	436
Berno	340
Bolonia	422
Bratysława	251
Bruksela	5485
Bruksela Polska Wspólnota Katolicka	3243
Brunssum	377
Budapeszt	369
Cavan	640
Chania	51
Chicago	828
Cork	2613
Dubaj	667
Dublin	4315

Frankfurt nad Menem	1411
Genewa	535
Haga	1481
Hamburg	721
Helsinki	178
Heraklion	91
Kair	238
Kijów	554
Kolonia	521
Kopenhaga	846
Lille	313
Limerick	1887
Londyn	1903
Londyn Szkoła im. Lotników Polskich	1647
Luksemburg	1044
Lyon	327
Madryt	317
Mediolan	547
Meksyk	126
Mińsk	775
Monachium	2031
Mons	287
Montreal	228
Moskwa	524
Norymberga	988
Nowy Jork	659
Oslo	834
Ostia	373
Paryż	1172
Paryż Szkoła im. A. Mickiewicza	3621
Pekin	153
Praga	722
Pretoria	98

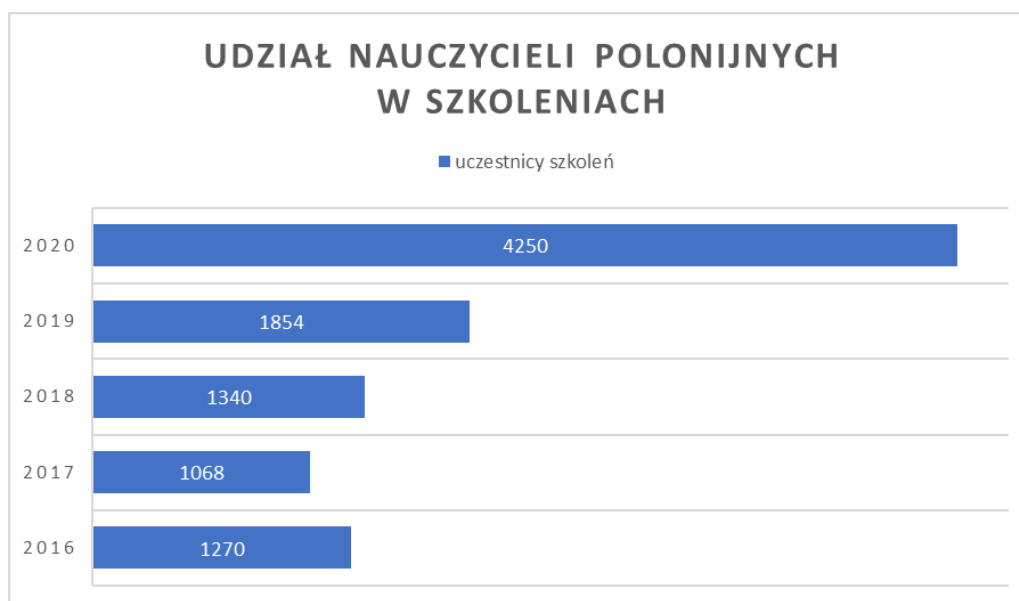
Rabat	236
Remseck	595
Reykjavik	1764
Rzym	1354
Saloniki	223
Sofia	200
Strasburg	292
Sztokholm	1289
Toronto	728
Tunis	109
Viborg	803
Warna	180
Waszyngton	772
Waterford	1224
Wiedeń	2067
Zagrzeb	43
Zurych	848
Sekcja Polska w Paryżu	435
Łącznie	63 836

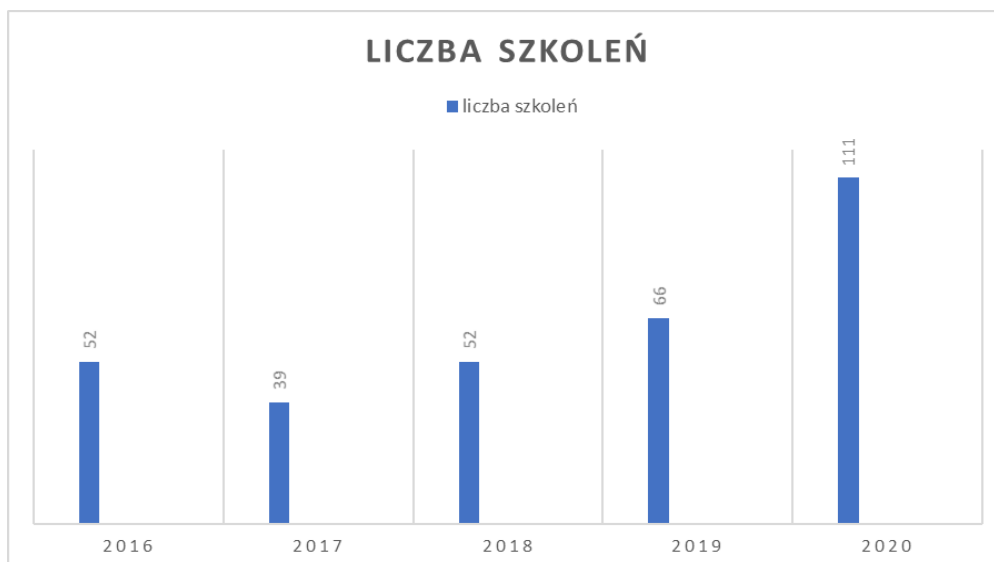
W związku z pożarem budynku, w którym mieściła się Polska Szkoła Doksztalająca im. Zbigniewa Herberta w Copiague (USA), w ramach wsparcia ORPEG po nawiązaniu kontaktu z placówką, przekazał szkole książki, lektury i słowniki.

ROZDZIAŁ VI. ORGANIZOWANIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO ORAZ UDZIELANIE WSPARCIA METODYCZNEGO NAUCZYCIELOM PRACUJĄCYM WŚRÓD POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ

Jednym z zadań ORPEG jest organizowanie doskonalenia zawodowego oraz udzielanie wsparcia metodycznego nauczycielom pracującym wśród Polonii i Polaków za granicą. Zadanie to realizowane jest m.in. poprzez doskonalenie nauczycieli uczących języka polskiego, polskiej kultury i wiedzy o Polsce oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w różnych typach placówek. Placówki to najczęściej szkoły działające w lokalnych systemach oświaty danego kraju z polskim językiem nauczania, z językiem polskim jako przedmiotem obowiązkowym (status języka ojczystego lub obcego), z językiem polskim jako przedmiotem fakultatywnym, z sekcjami polskimi; szkoły dwujęzyczne działające w lokalnych systemach oświaty danego kraju; szkoły społeczne działające w danym kraju przy stowarzyszeniach Polaków, związkach Polaków, parafiach; ośrodki metodyczne, instytuty doskonalenia i inne formy nauczania języka polskiego zorganizowane w szkole, przy związkach Polaków, parafiach, szkołach sobotnio-niedzielnich. Zadania doskonalenia, zgodnie z zapisami w statucie ORPEG, realizuje Polonijne Centrum Nauczycielskie – placówka doskonalenia, funkcjonująca w strukturze ORPEG. Wszystkie formy doskonalenia realizowane przez PCN były finansowane z dochodów budżetowych państwa polskiego.

W roku 2020 ze szkoleń metodycznych realizowanych przez PCN skorzystało 4 250 nauczycieli. Poniższy wykres przedstawia tendencje wzrostową udziału nauczycieli korzystających z ofert PCN.

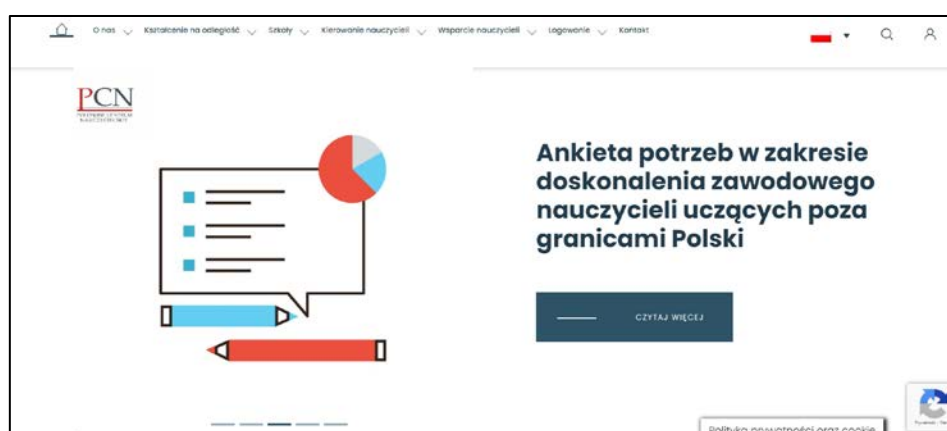

Z zestawienia powyżej widać, że od 3 lat liczba uczestników szkoleń i oferta kursów systematycznie rośnie. Zwiększenie środków budżetowych w roku 2020 pozwoliło na znaczne poszerzenie oferty, co przełożyło się na wzrost uczestników.

VI.1. POTRZEBY W ZAKRESIE DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

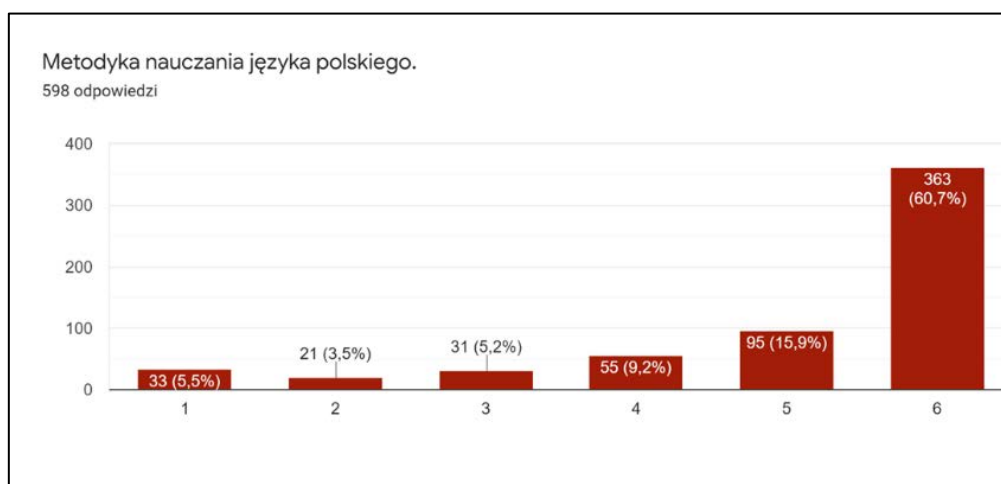
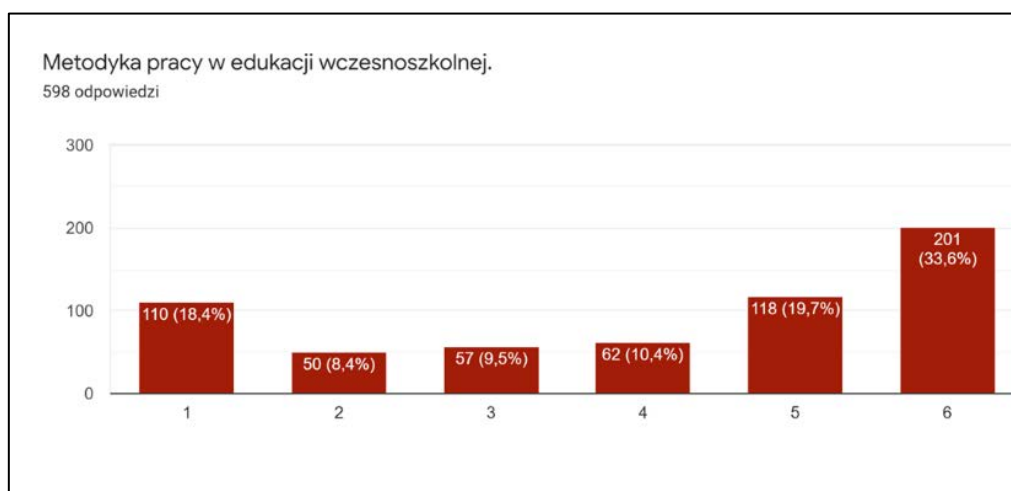
Nauczyciele uczący języka polskiego oraz kultury polskiej poza Polską mają możliwość wskazania tematów, które szczególnie ich interesują. Możliwość taką daje im ankieta potrzeb, która dostępna jest on-line. Do wypełnienia ankiety uczestnicy szkoleń są systematycznie zachęceni. Powiadomienia o ankiecie ukazują się cyklicznie na fanpage'u oraz stronie internetowej ORPEG.

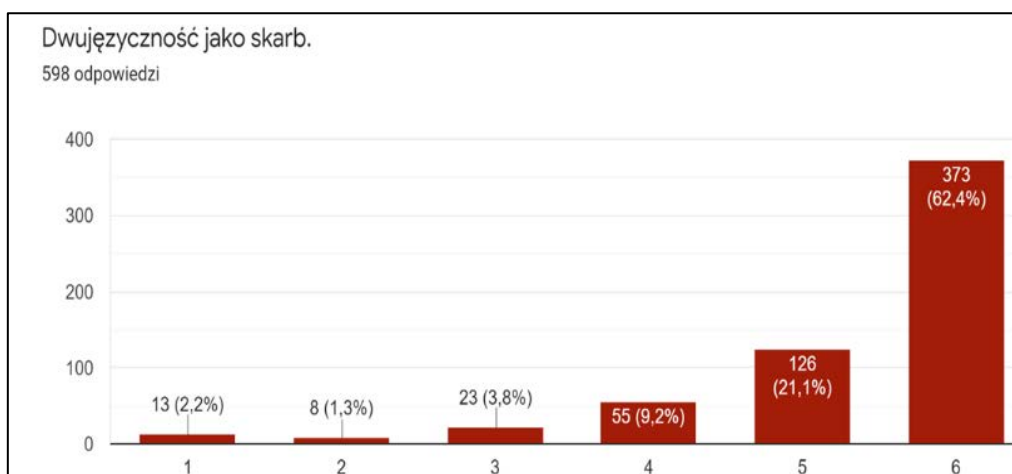
Co cztery miesiące wyniki ankiet są analizowane i wpływają znacząco na modyfikację oferty szkoleniowej.

Poniższe wykresy wskazują obszary największego zainteresowania nauczycieli polonijnych. Na uwagę zasługuje w sposób szczególny potrzeba wsparcia nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i zagadnień związanych z kształtowaniem i rozwojem uczniów dwujęzycznych. Wielu nauczycieli polonijnych wyraża niepokój dotyczący rodziców i nauczycieli kraju zamieszkania, którzy nie doceniają i nie wspierają kształcenia dwujęzycznego.

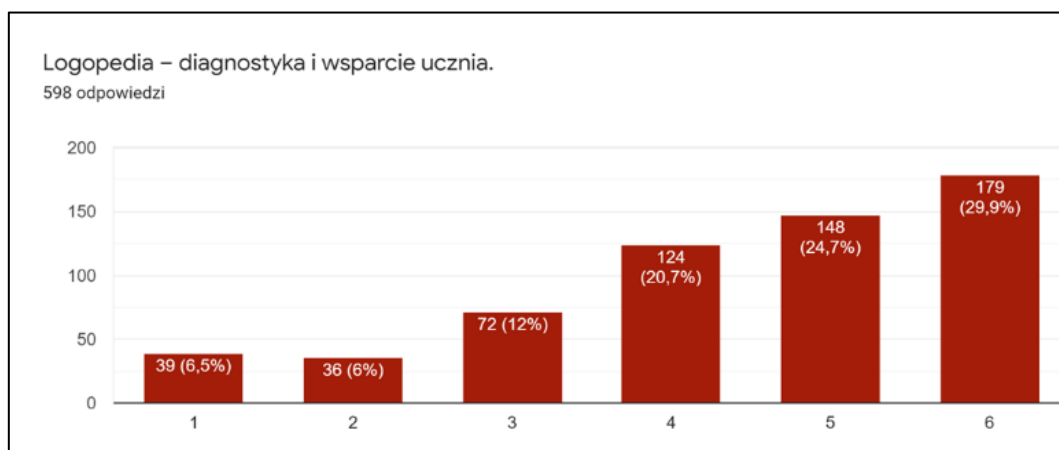
Ponad połowa ankietowanych oczekuje wsparcia w doskonaleniu metodyki pracy w edukacji wczesnoszkolnej i nauczaniu języka polskiego.

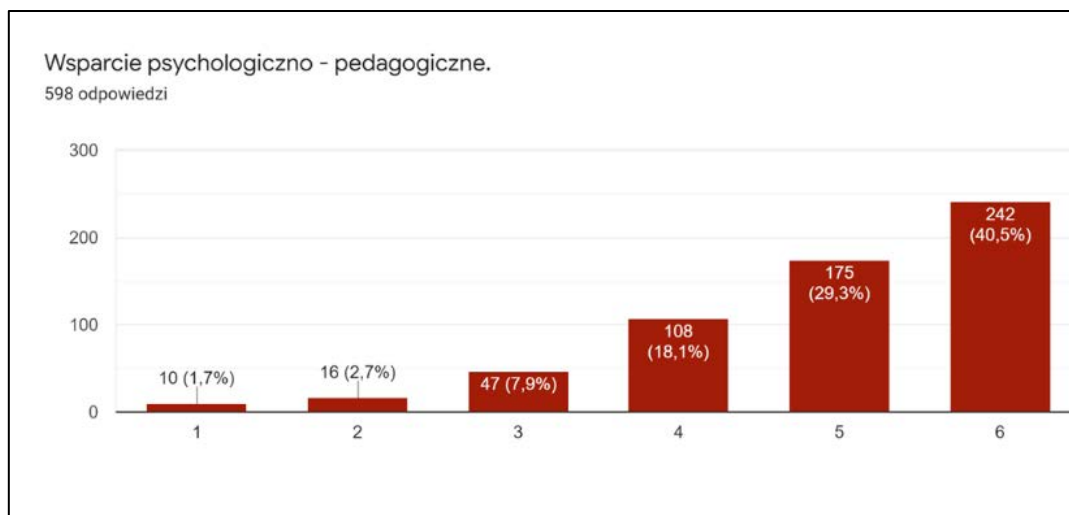

83,5% ankietowanych nauczycieli oczekuje wsparcia w nauczaniu i rozwoju uczniów dwujęzycznych.

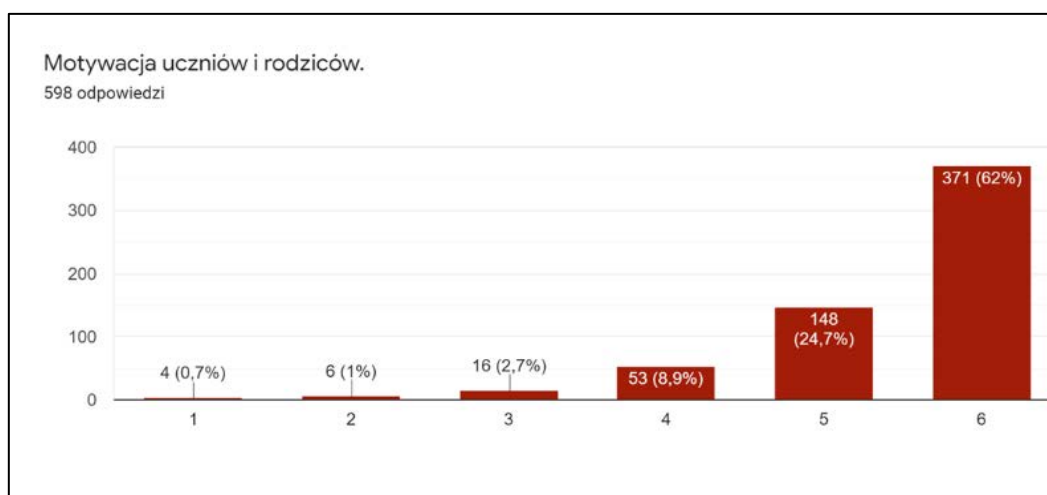

Nauczyciele polonijni zgłaszają potrzeby dotyczące wsparcia pedagogiczno-psychologicznego. Brakuje im wiedzy i kompetencji dotyczących uczniów z problemami logopedycznymi i innymi potrzebami edukacyjnymi.

Na uwagę zasługuje fakt, że niemal 90% ankietowanych nauczycieli szuka pomocy we wsparciu zarówno uczniów, jak i rodziców w motywowaniu do nauki w szkole polonijnej.

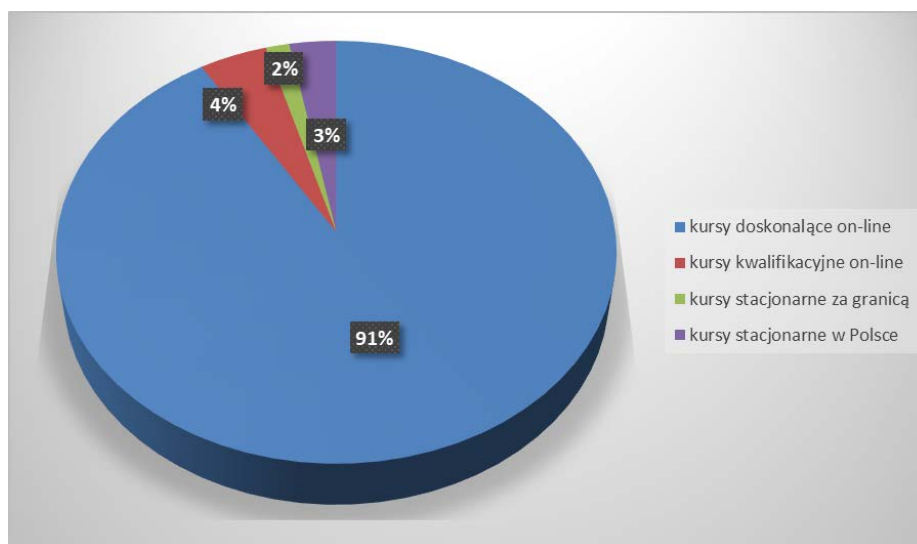

Prosty przekaz ankiety dostępnej on-line, powoduje, że coraz więcej osób decyduje się na korzystanie z tego środka, by przekazać preferencje tematyczne doskonalenia. Wśród osób odpowiadających są także dyrektorzy i kierownicy szkół za granicą. Oni również deklarują swoje potrzeby, z jednej strony jako nauczyciele przedmiotu, z drugiej – jako kadra zarządzająca szkołami.

Warto zaznaczyć, że potrzeby nauczycieli polonijnych bardzo często wymagają wsparcia ekspertów, których Polonijne Centrum Nauczycielskie nie zatrudnia na stałe, ale współpracuje na potrzeby poszerzania swojej oferty.

VI.2. ODBIORCY SZKOLEŃ

W 2020 roku Polonijne Centrum Nauczycielskie objęło szkoleniami 4 250 osób z 57 krajów. Nauczyciele uczestniczyli głównie w kursach organizowanych metodą on-line.

W roku 2020 odbyły się cztery kursy stacjonarne. Dwa poza Polską – w Łucku i Odessie (Ukraina) i dwa w Warszawie – dla kandydatów na nauczycieli kierowanych i dla nauczycieli kierowanych do pracy wśród Polonii i Polaków za granicą.

Wśród osób, które skorzystały w 2020 roku z kursów ORPEG PCN, byli przedstawiciele takich krajów, jak: Argentyna, Armenia, Australia, Austria, Azerbejdżan, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Bułgaria, Chiny, Chorwacja, Czechy, Dania, Egipt, Estonia, Finlandia, Grecja, Gruzja, Indonezja, Islandia, Izrael, Kanada, Kazachstan, Kirgistan, Kuwejt, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Maroko, Meksyk, Mołdawia, Norwegia, Peru, Polska, Portugalia, RPA, Rumunia, Słowacja, Szwajcaria, Szwecja, Tunezja, Turcja, Uzbekistan, Wenezuela, Węgry, Zjedn. Em. Arab., Belgia, Białoruś, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Rosja, Ukraina, USA, Wielka Brytania, Włochy.

Po raz pierwszy w 2020 r. w szkoleniach wzięli udział nauczyciele z Indonezji i Wenezueli.

Największa liczba uczestników spoza Polski pochodziła z takich państw, jak: Wielka Brytania (749 osób), Irlandia (376), Ukraina (366 osób), Francja (279 osób), Niemcy (240 osoby), Włochy (228 osób), Belgia (212 osób), USA (211 osoby), Białoruś (138 osób).

VI.3. PODSTAWA PROGRAMOWA DLA SZKÓŁ POLONIJNYCH

Na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej ORPEG opracował aktualizację Podstawy Programowej dla uczniów polskich uczących się za granicą. Podstawa jest propozycją dla tych nauczycieli z polskich szkół i polskich ośrodków edukacyjnych działających za granicą, którzy chcieliby w szerszym zakresie uczyć polskie dzieci ich ojczystego języka, literatury, historii, geografii i kultury Polski. Podstawa programowa dla uczniów polskich uczących się za granicą z 2020 r. zawiera uwspółcześnione treści kształcenia językowego, literackiego, kulturowego. Podstawa zbudowana jest tak, by pokazać, co uczeń powinien wiedzieć i umieć na zakończenie danego etapu kształcenia: edukacji wczesnoszkolnej, szkoły podstawowej, liceum. Zasadniczą kompetencją na każdym etapie są umiejętności językowe, istotne w poznawaniu literatury, historii i kultury polskiej. W zapisach pominięto wiadomości i umiejętności spoza kultury polskiej, bowiem uczeń nabywa je w miejscowej szkole. Podstawa została ponadto przetłumaczona na język angielski.

VI.4. TEMATYKA KURSÓW

W 2020 roku, bazując na wieloletnim doświadczeniu, wynikającym ze stałego kontaktu z nauczycielami i z rozeznania ich potrzeb, za najpilniejsze uznano kontynuowanie doskonalenia nauczycieli uczących języka polskiego grupy młodsze wiekowo i w średnim wieku szkolnym, bowiem takich uczniów jest najwięcej na Wschodzie i Zachodzie, a także takie potrzeby zgłaszają oświatowe środowiska polonijne.

Nauczyciele klas młodszych i starszych corocznie zgłaszają potrzeby nowych pomysłów na lekcje. Biorąc to pod uwagę, szkolenia ukierunkowano – podobnie jak w latach poprzednich – na tematy literacko-gramatyczne, realizowane poprzez aktywizujące metody nauczania języka polskiego.

W roku 2020 Polonijne Centrum Nauczycielskie zorganizowało:

● **91 kursów doskonalących on-line:**

- *Ocenianie osiągnięć uczniów – strategie i rola w podnoszeniu jakości uczenia (się)* (14 osób),
- *Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie B* (59 osób),
- *Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego oraz wiedzy o Polsce poza granicami Polski* (19 osób),

- *Uczyć się kreatywnie, czyli nowe metody i narzędzia technologiczne w edukacji XXI wieku (40 osób),*
- *Prawo autorskie, czy i jak używać zasobów z Internetu (8 osób),*
- *Doskonalenie sprawności językowych poprzez gry i zabawy (23 osoby),*
- *Doskonalenie sposobów i zakresów sprawozdawczości szkoły polskiej działającej poza granicami Polski (67 osób),*
- *Doskonalenie umiejętności czytania i pisania w edukacji wczesnoszkolnej (42 osoby),*
- *Jak zdalnie uczyć w polonijnych placówkach oświatowych (242 osoby),*
- *Metodyka nauczania języka polskiego w klasach starszych (IV-VIII) (19 osób),*
- *Jak pomagać uczniom rozwijać sprawności językowe na lekcjach języka polskiego poprzez rozwój sprawności słuchania, czytania, postrzegania? (33 osoby),*
- *Nauczanie języka polskiego jako drugiego (38 osób),*
- *Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie C (62 osoby),*
- *Jak zorganizować nauczanie online? (212 osób),*
- *Interaktywna Tablica oraz wybrane narzędzia technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji polonijnej na Ukrainie (45 osób),*
- *Logopedia trzeciego stopnia (poziom średni) (2 osoby),*
- *Nowoczesne technologie w szkole polonijnej (50 osób),*
- *Tworzymy multimedialny warsztat pracy nauczyciela wiedzy o Polsce, czyli jak efektywnie i efektownie realizować nowe ramy programowe z wiedzy o Polsce (30 osób),*
- *Czytać jest fajnie! Jak przekonać o tym ucznia? Najnowsza literatura dla dzieci w wieku 10-14 lat (65 osób),*
- *Webinar: Jak motywować uczniów, rodziców i siebie do pracy (17 osób),*
- *Sposoby na testowanie online (89 osób),*
- *Sposoby radzenia sobie i wspierania uczniów, rodziców i nauczycieli w sytuacjach trudnych i kryzysowych (43 osoby),*
- *Nauczanie języka polskiego jako obcego na poziomie A (40 osób),*
- *Narzędzia online, w tym narzędzia Google, ułatwiające pracę nauczyciela (70 osób),*
- *160 godzinny kurs doskonalący przygotowujący do nauczania języka polskiego uczniów w wieku 10-15 lat (14 osób),*
- *Sposoby radzenia sobie i wspierania uczniów, rodziców i nauczycieli w sytuacjach trudnych i kryzysowych (19 osób),*

- *Jak być nauczycielem empatycznym dla siebie i innych?-sposoby wspierania psychologicznego nauczycieli* (27 osób),
- *Bitwa Warszawska 1920 r. – Perspektywa historyczna i dydaktyczna. Jak uczyć o wojnie polsko-bolszewickiej 1920 r.* (44 osoby),
- *Materiały Edukacyjne portalu Włącz Polskę!* (3 osoby),
- *Jak monitorować pracę w szkole polskiej za granicą?*(67 osób),
- *Mem szkoły i szkoła memów. O programach, presji i autorytecie nauczyciela* (19 osób) II edycje,
- *Dlaczego hipokampy nie chodzą do szkoły. O biologii, pamięci i zapominaniu* (15 osób) II edycje,
- *Wojna światów, czyli co z tym nastolatkiem. Neurobiologia dorastania* (15 osób) II edycje,
- *Po drugiej stronie lustra. O mechanizmach lustrzanych i biologicznym podłożu empatii* (18 osób) II edycje,
- *Webinar: Jak przetrwać w środowisku szkolnym? Konflikty w świecie neurodydaktyki* (17 osób) II edycje,
- *Webinar: Nastolatek w strefie napięć w domu i szkole* (20 osób) II edycje,
- *Webinar: Geny czy wychowanie – nowa odsłona starych dylematów* (5 osób),
- *Webinar: Dlaczego tak trudno być dobrym nauczycielem – stres i wypalenie zawodowe w pracy nauczyciela* (5 osób),
- *Webinar: Motywacja – pomiędzy pedagogiką a neurobiologią* (4 osoby),
- *Webinar: Jak pracować w grupie łączonej w szkole polonijnej?* (56 osób),
- *Google Classroom od podstaw – kurs doskonalący* (92 osoby),
- *Własne lekcje video* (94 osoby),
- *Dlaczego warto propagować głośne czytanie w szkołach polonijnych?* (46 osób),
- *Kwalifikacje w awansie zawodowym nauczycieli polonijnych* (71 osób),
- *Certyfikacja języka polskiego* (56 osób),
- *Podstawy zarządzania placówką oświatową* (40 osób),
- *Program do tworzenia grafik Canva – od początkującego do eksperta* (87 osób),
- *Aleksandra i Józef Piłsudscy. "Prawdziwy dom mamy w Sulejówku". Muzeum w Sulejówku* (41 osób),
- *Jak rozwijać kompetencje, pracując w oświacie – kompetencje kluczowe i społeczne* (24 osoby),

- *Jak stworzyć własną stronę internetową i blog? (56 osób),*
- *Między tekstami w szkołach polskich za granicą, czyli jak rozwijać umiejętności w zakresie języka polskiego, tradycji i kultury polskiej oraz wiedzy o Polsce poprzez pracę z tekstem – praca z tekstem w szkole polonijnej (54 osoby),*
- *Bajkoterapia na lekcjach języka polskiego. Praca z tekstem w szkole polonijnej. Teksty baśniowe i legendarne (53 osoby),*
- *Jak przeprowadzić nauczanie on-line w szkole polonijnej (16 osób),*
- *PLan Powrotu (34 osoby),*
- *Profilaktyka, wstępna diagnostyka i wspomaganie dzieci z trudnościami logopedycznymi (44 osoby),*
- *Wystąpienia publiczne w praktyce - specyfika wystąpień publicznych (59 osób),*
- *Jak pomagać uczniom rozwijać sprawności językowe na lekcjach języka polskiego poprzez rozwój sprawności słuchania, czytania, postrzegania? (18 osób),*
- *Rola zaangażowania ucznia i stylu pracy nauczyciela – kompetencje kluczowe i społeczne (43 osoby),*
- *Historia Polski od X do XXI wieku (28 osób),*
- *Film jako przedmiot i narzędzie nauczania kultury polskiej i języka polskiego jako obcego (36 osób),*
- *Baśnie – klucz do kultury i języka ojczystego (55 osób),*
- *Nauczanie polskiej literatury – kreatywne wykorzystanie tekstu literackiego na lekcjach języka polskiego jako obcego w szkole – rozwój kreatywności poprzez literaturę (31 osób),*
- *Rymowanki, przerywniki, wliczanki i wierszyki (38 osób),*
- *Profilaktyka, wstępna diagnostyka i wspomaganie dzieci z trudnościami sensorycznymi (20 osób),*
- *Jak pokierować projektem edukacyjnym? – projekt edukacyjny (67 osób),*
- *Nauczanie języka polskiego dzieci i młodzież posługujących się językami słowiańskimi (47 osób),*
- *Ochrona danych osobowych i wizerunku w szkole polonijnej (24 osoby),*
- *Opiekun stażu nauczyciela polonijnego (89 osób),*
- *Kompetencje społeczno-emocjonalne dziecka – Kompetencje kluczowe i społeczne (48 osób),*

- *Uczyć się kreatywnie, czyli nowe metody i narzędzia technologiczne w edukacji XXI wieku (50 osób),*
- *Jak uczyć mówienia, czytania i pisania? Rozwijanie sprawności u dzieci, dorosłych i młodzieży (96 osób),*
- *Polskie obyczaje i tradycje związane z Bożym Narodzeniem (103 osoby),*
- *Nauczanie języka polskiego jako drugiego (64 osoby),*
- *Marzi, Bradl i inni, czyli o najnowszej historii Polski ukazanej na komiksowych planszach (21 osób),*
- *Uczeń z zespołem Aspergera (30 osób),*
- *Bawiąc uczyć – pomysł na lekcję z komiksem w szkole polonijnej (10 osób),*
- *"Aby język giętki powiedział wszystko..." Świadomość językowa kluczem do skutecznej komunikacji (22 osoby),*
- *Doskonalenie sprawności językowych poprzez gry i zabawy (30 osób),*
- *Czytać jest fajnie! Jak przekonać o tym ucznia? Najnowsza literatura dla dzieci w wieku 10-14 lat (18 osób),*
- *Jak uzyskać stopień awansu z mocy prawa? (103 osoby),*
- *Jak się przygotować do rozpoczęcia stażu? (73 osoby),*
- *Grywalizacja we współczesnej dydaktyce (35 osób),*
- *Podszepnik dla nauczyciela, czyli co może pomóc w projektowaniu lekcji języka polskiego i wiedzy o Polsce (66 osób),*
- *Przywództwo w zespołach szkolnych działających poza granicami Polski (69 osób).*

● **16 kursów kwalifikacyjnych:**

- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania wiedzy o Polsce w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 80 godzin (10 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny zgodnie z planem nauczania uzupełniającego, przygotowujący do nauczania w szkołach za granicą w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, 20 godzin (13 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą w wymiarze 20 godzin (3 osoby),*

- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania wiedzy o Polsce w klasach IV-VIII szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącym za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 120 godzin (19 osób)*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 160 godzin (20 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceach ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 30 godzin (19 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 20 godzin (5 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą w wymiarze 20 godzin (5 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 160 godzin (11 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania języka polskiego w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceach ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 30 godzin (11 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania edukacji wczesnoszkolnej za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 20 godzin, 2020 (12 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do nauczania edukacji wczesnoszkolnej za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 160 godzin (18 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z wiedzy o Polsce w klasach IV-VIII szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących za granicą zgodnie z planem nauczania uzupełniającego w wymiarze 40 godzin (11 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą w wymiarze 20 godzin (5 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą w wymiarze 80 godzin (11 osób),*
- *Kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania szkołami i szkołami polskimi za granicą w wymiarze 80 godzin (10 osób).*

- **2 kursy stacjonarne za granicą:**

- *Metody pracy w nowoczesnej szkole polonijnej* (Łuck – 37 osób),
- *Metody pracy w nowoczesnej szkole polonijnej* (Odessa – 26 osób).

- **2 kursy stacjonarne w Polsce:**

- *Szkolenie skierowane do kandydatów na nauczycieli kierowanych do pracy za granicą* (17 osób),
- *Bitwa Warszawska 1920 r. – Perspektywa historyczna i dydaktyczna. Jak uczyć o wojnie polsko- bolszewickiej 1920 r.* (109 osób).

W roku 2020 nauczyciele-konsultanci Polonijnego Centrum Nauczycielskiego wzbogacili ofertę materiałów dydaktycznych dla nauczycieli polonijnych poprzez przygotowanie 200 materiałów dydaktycznych (w tym 100 interaktywnych obejmujących ćwiczenia ortograficzne i literackie) na platformie e-podręczniki.

Przygotowano trzy duże publikacje książkowe:

- **Historia Polski śladami Jana Pawła II**

Publikacja składa się z kart dydaktycznych, zeszytu metodycznego ze scenariuszami zajęć i kolorowanki dla najmłodszych uczniów. Może służyć jako materiał w nauczaniu wiedzy o Polsce, ale także być pomocny w przygotowaniu uroczystości i wydarzeń o charakterze religijnym i patriotycznym.

- **Przewodnicy po świecie wartości. Jan Paweł II i kardynał Stefan Wyszyński**

Publikacja przygotowana w nowoczesnej odsłonie, przyjaznej młodemu odbiorcy. Adresatami są głównie nauczyciele wiedzy o Polsce, ale również edukacji wczesnoszkolnej. Materiał dydaktyczny porusza ważne i trudne treści dotyczące wartości uniwersalnych. Scenariusze odwołują się do wrażliwości ucznia polonijnego, uwzględniając jego wiek i możliwości językowe.

- **Polskie zwyczaje i tradycje**

Na tę publikację nauczyciele polonijni czekali od dawna. Jest to nie tylko kompendium wiedzy prezentujące zwyczaje i tradycje polskie, ale też zawiera ciekawe scenariusze lekcji. Zamysłem było, aby publikacja miała nie tylko charakter dydaktyczny, ale też stała się źródłem wiedzy dla rodzin polonijnych, a dzięki rozwiązaniom metodycznym była inspiracją na wspólny czas z dzieckiem na emigracji.

- **Wielcy Polacy, o których powinien usłyszeć świat**

Publikacja ta zawiera biogramy wybitnych Polaków żyjących na przestrzeni wieków. Prezentuje postacie nietuzinkowe, takie, które są powodem do dumy narodowej i mogą stać się wzorami dla młodych Polaków żyjących poza krajem. Być może spośród nich szkoły polonijne wybiorą patronów dla swoich placówek. Dołączone scenariusze lekcji i karty dydaktyczne są inspiracją do prowadzenia zajęć wiedzy o Polsce, ale też uroczystości i wydarzeń patriotycznych. Publikacja wraz z materiałami ukazała się w wersji elektronicznej.

Ponadto przygotowano grę interaktywną wspierającą nauczanie wiedzy o Polsce **„Poznaj Polskę – wirtualna podróż po Polsce”** (poznajpolske.orpeg.pl). Celem gry jest zainspirowanie nauczycieli, uczniów i rodziców do odkrywania Polski. Uczniowie mogą wędrować online po mapie Polski i poznawać polskie miasta, zwyczaje i wybitne postacie. Trasy dostosowane są do wieku uczniów i podstawy programowej. Nauczyciele mogą wykorzystać grę na zajęciach lub zorganizować wśród uczniów rywalizację. Dzięki zaangażowaniu wielu zmysłów proces nauczania będzie przyjemny i skuteczny.

We współpracy z instytucjami muzealnymi przygotowano trzy filmy wraz z opracowaniem materiałów dydaktycznych:

- „Arkady Fiedler – pisarz, podróżnik, autor książki *Dywizjon 303*” – Muzeum Arkadego Fiedlera w Puszczykowie,
- „Pejzaże Warszawy, obraz miasta, ludzi i historii” – Muzeum Narodowe w Warszawie,
- „Pałac Wilanowski – pomnik sławy Jana III Sobieskiego” – Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

Przygotowane filmy zostaną wykorzystane jako materiał szkoleniowy na kursach organizowanych przez Polonijne Centrum Nauczycielskie.

Przygotowano i opublikowano w wolnym dostępie w YouTube ORPEG materiały dydaktyczne wspierające nauczycieli:

- Jak uczyć online?,
- Jak zorganizować lekcje hybrydowe,
- Godzina W,
- Ojcowie Niepodległości,
- Rok rocznic – od czapki do triery.

W związku ze znaczącym poszerzeniem oferty PCN w roku 2020 i planowanym dotarciem do większej liczby odbiorców, pojawiła się konieczność zaprezentowania placówki szerszemu gronu. Powstał krótki film animowany o działalności Polonijnego Centrum Nauczycielskiego, który został rozesłany wraz z ofertą edukacyjną do placówek dyplomatycznych i szkół polonijnych znajdujących się w bazie ORPEG, a także opublikowany na stronie internetowej i udostępniany na portalach dedykowanych edukacji polonijnej. Film dostępny w YouTube ORPEG.

VI.5. KONTROLE

9 lipca 2020 roku miała miejsce kontrola planowa przeprowadzona przez Departament Kształcenia Ogólnego w MEN. Kontrolą objęta była zgodność z przepisami prawa prowadzenia dokumentacji kursów kwalifikacyjnych. Analizie poddano następujące dokumenty:

- rejestr kursów kwalifikacyjnych zorganizowanych przez ORPEG PCN w 2019 i 2020 roku;
- rejestr wydanych świadectw ukończenia kursów kwalifikacyjnych;
- dokumentację 5 kursów kwalifikacyjnych wybranych do kontroli w sposób celowy, tj. z uwzględnieniem kryterium dotyczącego różnorodności osób prowadzących kursy oraz czasu trwania kursu. Skontrolowano także rejestr na platformie moodle, na której prowadzone są kursy kwalifikacyjne.

Wydano jedno zalecenie pokontrolne dotyczące uwzględniania w wykazie osób prowadzących poszczególne kursy kwalifikacyjne informacji o ich kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym. Zalecenie wprowadzono do realizacji w dniu otrzymania protokołu.

W listopadzie 2020 roku przeprowadzona została kontrola Najwyższej Izby Kontroli w obszarze „Realizacja programów szkoleń dla nauczycieli polonijnych”. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował:

1. Organizację szkoleń dla nauczycieli polonijnych za granicą oraz nauczycieli z Polski kierowanych do pracy w środowiskach polonijnych za granicą.
2. Wydatki na organizację szkoleń nauczycieli polonijnych i nauczycieli z Polski kierowanych do pracy w środowiskach polonijnych za granicą.

Okres kontroli obejmował lata 2017 – 2020 (do 30 listopada). Kontrola wykazała, że programy szkoleń dla nauczycieli zostały przygotowane adekwatnie do zgłaszanych potrzeb. Uwzględniały one potrzebę dostosowania realizowanych form doskonalenia zawodowego

w kraju lub obszaru kulturowego, w którym nauczyciele wykonywali pracę, a w szczególności rozwój umiejętności metodycznych w nauczaniu języka polskiego. Wyniki przeprowadzonych ewaluacji potwierdziły osiągnięcie celów zorganizowanych form doskonalenia zawodowego, co wskazuje na ich skuteczną realizację. Prawidłowo również wydatkowano środki publiczne przeznaczone na organizację szkoleń dla nauczycieli polonijnych.

ROZDZIAŁ VII. LATAJĄCA PORADNIA ONLINE

VII.1. CEL PROJEKTU

Celem projektu było przeprowadzenie diagnoz językoznawczych, psychologicznych oraz integracji sensorycznej uczniów z wykorzystaniem narzędzi technologicznych. Badania online (video-spotkania i konsultacje) miały na celu rozpoznanie potrzeb dzieci i zaplanowanie terapii oraz wsparcie rodziców i nauczycieli poprzez udzielenie im wskazówek i zaleceń, jak pomóc dziecku. Badania zostały przeprowadzone przez wykwalifikowaną kadrę specjalistów: neurologopedę / surdologopedę, psychologa oraz fizjoterapeutę / specjalistę integracji sensorycznej.

VII.2. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROJEKTU

- 1) Opracowanie standardów postępowania przy przeprowadzaniu multidyscyplinarnych badań online.
- 2) Przeprowadzenie wstępnego szkolenia online dla Rady Pedagogicznej przed rozpoczęciem badań w każdej szkole mającego na celu zapoznanie nauczycieli z procedurami konsultacji online.
- 3) Przeprowadzenie na drodze online badań uczniów połączonych z wywiadami rodziców uczniów, analizą nagrań zachowań uczniów i efektów ich pracy:
  - a) przeprowadzenie badania logopedycznego,
  - b) przeprowadzenie badania psychologicznego,
  - c) przeprowadzenie badania integracji sensorycznej lub badania fizjoterapeutycznego.
- 4) Opracowanie raportów uczniów wraz z zaleceniami.
- 5) Przeprowadzenie podsumowującego szkolenia online dla Rady Pedagogicznej po przeprowadzeniu badań i sporządzeniu raportów dla uczniów w każdej szkole.

VII.3. REALIZACJA PROJEKTU

Projekt był realizowany w okresie 1 września - 15 grudnia 2020 r. Wzięło w nim udział 35 szkół z 15 państw, z trzech kontynentów: Afryki, Azji i Europy. W ramach projektu przeprowadzono 70 szkoleń, w których wzięło udział 271 nauczycieli. Przeprowadzono badania logopedyczne 448 dzieci, badania psychologiczne 405 dzieci oraz badania integracji sensorycznej / fizjoterapeutycznej 280 dzieci. Po zakończeniu badań uczniów opracowano łącznie 1 133

raporty. Załącznik nr 1 przedstawia szczegółowe dane dotyczące udziału szkół w projekcie Latająca Poradnia online.

W trakcie trwania projektu wielu rodziców zrezygnowało z udziału w konsultacjach, uzasadniając swoją decyzję słabą znajomością języka polskiego, brakiem dostępu do Internetu lub trudnościami z łączem internetowym, a także niechęcią do zdalnej formy kontaktu.

Na Białorusi niespokojna sytuacja polityczno-społeczna sprawiła, że wielu rodziców wcześniej zainteresowanych konsultacjami odmówiło udziału w projekcie.

Przeszkodą okazała się również trudna sytuacja rodzinna niektórych uczniów. Kontakt on-line ze specjalistą był niemożliwy z powodu braku laptopa i kamery, braku dostępu do Internetu lub słabych łączy umożliwiających komunikację. W pierwotnych założeniach konsultacje miały odbyć się przy wsparciu szkół w pomieszczeniach szkolnych z wykorzystaniem szkolnego zaplecza multimedialnego, co okazało się niemożliwe z powodu ograniczeń związanych z pandemią. Ponadto, na przeszkodzie niektórym kontaktom stanęła, poza ograniczeniami technicznymi, specyfika mentalnego podejścia do konsultacji specjalistycznych. Charakteryzuje się ona szczególnie silnym przekonaniem wśród rodziców o stygmatyzującym wydzwisku kontaktu dziecka z psychologiem, logopedą czy innym specjalistą. Chęć uniknięcia przewidywanego etykietowania dziecka w wielu przypadkach prowadziła do rezygnacji z planowanego kontaktu ze specjalistą, pomimo zachęty i wskazań nauczycieli.

VII.4. EFEKTY PROJEKTU

- 1) Opracowanie standardów postępowania przy przeprowadzaniu multidyscyplinarnych badań online.
- 2) Przeszkolenie kadry pedagogicznej pod kątem wsparcia uczniów z potrzebami edukacyjnymi.
- 3) Opracowanie dla rodziców i nauczycieli raportów wraz z zaleceniami dla każdego ucznia z potrzebami edukacyjnymi/rozwojowymi.

VII.5. WNIOSKI

- Zaobserwowano dużą potrzebę szkoleń dla kadry pedagogicznej z zakresu pracy z uczniami z wyzwaniami rozwojowymi.

- Coraz więcej jest dzieci borykających się z trudnościami edukacyjnymi i koncentracją oraz problemami językowymi. Uczniom tym jest bardzo trudno przystosować się do warunków oraz zasad panujących w klasie.
- W wielu placówkach istnieje zapotrzebowanie na wsparcie nauczyciela wspomagającego, gdy w klasie ogólnodostępnej uczą się dzieci ze specjalnymi potrzebami.
- Rodzice dzieci polonijnych często traktują polską szkołę jako szkołę językową. Wraz z wiekiem, spada motywacja do nauki języka polskiego, co wiąże się z niższą frekwencją i liczebnością klas. Konieczne jest motywowanie młodzieży do kontynuowania nauki w szkole polskiej oraz wsparcie nauczycieli.
- Brak stałego i ciągłego dostępu uczniów do polskojęzycznych specjalistów. Specjaliści kraju przyjmującego, z którymi spotykają się rodzice, często bagatelizują ich problemy, tłumacząc je faktem, że dziecko jest dwujęzyczne lub wielojęzyczne.
- Brak jest świadomości podstawowych problemów dziecka, które powinny być jak najwcześniej zdiagnozowane. Duża liczba dzieci przejawia problemy emocjonalne.
- U znacznej części dzieci z trudnościami językowymi ich podłoża upatruje się w problemach związanych ze słuchem. Trudności można byłoby uniknąć, rozpoznając specyficzne objawy i wdrażając rozwiązania terapeutyczne.

VII.6. REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KONTYNUACJI PROJEKTU

Mając na uwadze tendencję wzrostową liczby dzieci z trudnościami rozwojowymi i wychowawczymi, podczas szkoleń podsumowujących nauczyciele wnosili o kontynuację projektu Latająca Poradnia. Szkoły za granicą, ze względu na utrudniony dostęp do specjalistów mówiących w języku polskim lub wręcz ich brak, zgłaszają ogromne potrzeby w zakresie wsparcia uczniów z trudnościami rozwojowymi. Dlatego też warto byłoby rozważyć możliwość kontynuowania projektu, a nawet jego modyfikację. Z przeprowadzonych badań uczniów i konsultacji z rodzicami wynika bowiem, że większość dzieci potrzebuje regularnego wsparcia na skutek:

- trudności językowych,
- problemów przetwarzania słuchowego,
- problemów emocjonalnych i tożsamościowych,
- trudności z motywacją uczenia się języka polskiego,
- problemów z integracją sensoryczną,

- problemów z nadwagą i niezdrowym trybem życia,
- uzależnieniem od gier komputerowych i Internetu.

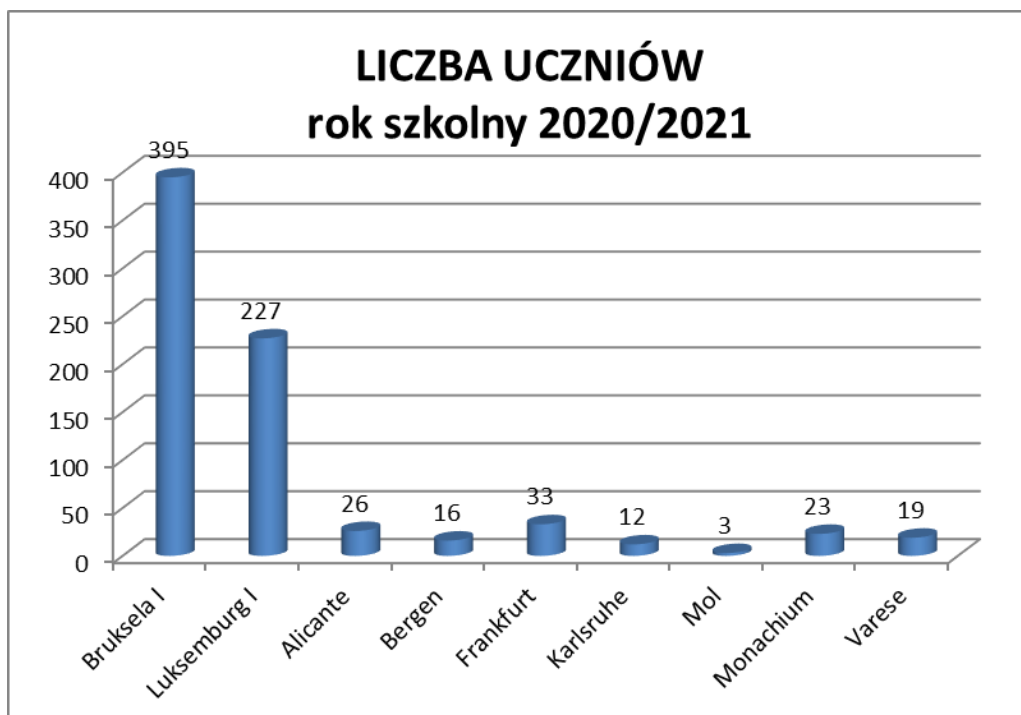
Rekomendowane byłyby cykliczne spotkania online ze specjalistami w ramach projektu poprzez stworzenie zespołów terapeutycznych w składzie: neurologopeda / surdologopeda, psycholog oraz fizjoterapeuta / specjalista integracji sensorycznej. Spotkania te miałyby na celu usprawnianie systemu językowego dziecka, ćwiczenia słuchowe, usprawnianie funkcji ogólnorozwojowych, usprawnianie psychofizyczne, działania profilaktyczne, a także polegałyby na rozmowach z rodzicami. Zespół terapeutyczny, który konsultowałby dzieci w danej szkole, byłby też do dyspozycji nauczycieli i służył im wsparciem merytorycznym.

ROZDZIAŁ VIII. WYKONYWANIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z KONWENCJI O STATUCIE SZKÓŁ EUROPEJSKICH

VIII.1. UCZNIOWIE SZKÓŁ EUROPEJSKICH

Do trzynastu Szkół Europejskich uczęszcza obecnie ogółem 1086 uczniów narodowości polskiej, którzy stanowią 3,9% populacji szkolnej, według stanu na dzień 9 listopada 2020 r. języka polskiego uczy się 754 uczniów. W Szkole Europejskiej Bruksela I oraz Luksemburg I funkcjonuje sekcja polska. W pozostałych Szkołach Europejskich polscy uczniowie mają status SWALS, czyli uczniów bez sekcji językowej. Tabela poniżej ujmuje dane szczegółowe dotyczące liczby dzieci uczących się języka polskiego z podziałem na poszczególne Szkoły Europejskie.

Szkoła	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Szkoła średnia	Razem
Bruksela I	20	146	229	395
Luksemburg I	14	84	129	227
Alicante	6	13	7	26
Bergen	4	7	5	16
Frankfurt	5	15	13	33
Karlsruhe	2	5	5	12
Mol	0	2	1	3
Monachium	4	9	10	23
Varese	2	11	6	19
Razem	57	292	405	754

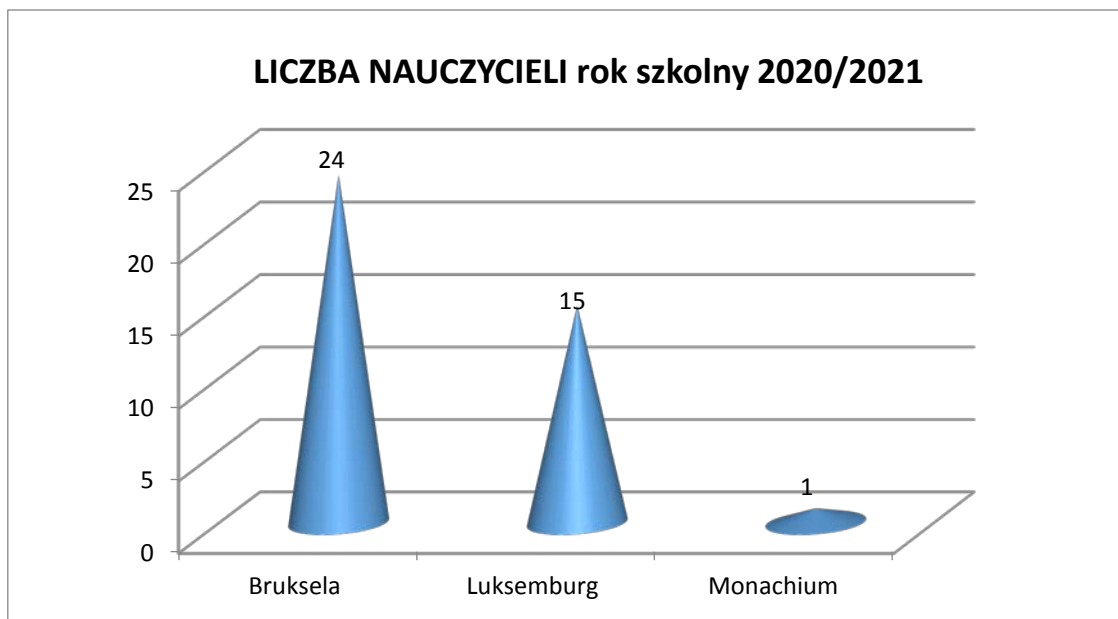

VIII. 2. NAUCZYCIELE KIEROWANI DO SZKÓŁ EUROPEJSKICH

Do Szkół Europejskich zostało skierowanych 40 polskich nauczycieli (stan na dzień 1 września 2020 r.), w tym dyrektor Szkoły Europejskiej Bruksela II, kierownik Wydziału Matury Europejskiej w Biurze Sekretarza Generalnego, 17 nauczycieli do szkół podstawowych i przedszkoli oraz 21 nauczycieli do szkół średnich w Szkołach Europejskich Bruksela I, Luksemburg I i Monachium. Wszyscy nauczyciele zostali zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy. Polscy nauczyciele stanowią 3% kadry pedagogicznej Szkół Europejskich.

Miasto	Przedszkole i szkoła podstawowa	Szkoła średnia*	Razem liczba nauczycieli	Razem liczba etatów
Bruksela	11	13	24	24
Luksemburg	6	9	15	15
Monachium	0	1	1	1
Razem	17	23	40	40

*wraz z dyrektorem Szkoły Europejskiej Bruksela II i kierownikiem Wydziału Matury Europejskiej w Biurze Sekretarza Generalnego

Stopnie awansu zawodowego nauczycieli skierowanych do Szkół Europejskich:

- a) nauczyciele dyplomowani – 22
- b) nauczyciele mianowani – 10
- c) nauczyciele kontraktowi – 5
- d) nauczyciele bez stopnia awansu – 3.

W lutym 2020 r. Minister Edukacji Narodowej ogłosił konkurs na stanowiska nauczycielskie w Szkołach Europejskich. Dyrektor ORPEG i Wizytator Szkół Europejskich zostali powołani do składu komisji konkursowej i wspomagali proces konkursowy związany z wyłonieniem kandydatów do Szkół Europejskich. Konkurs został rozstrzygnięty w maju 2020 r. wyłaniając kandydatów na następujące stanowiska:

- 1) nauczyciela fizyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I,
- 2) nauczyciela chemii w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I,
- 3) nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej w Szkole Europejskiej Luksemburg I,
- 4) nauczyciela matematyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I,
- 5) nauczyciela informatyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I,
- 6) nauczyciela geografii w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I,
- 7) nauczyciela wychowania fizycznego w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I.

Z wyłonionymi kandydatami Dyrektor ORPEG, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zawarł umowy o pracę na okres od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2022 r.

VIII. 3. SPRAWOWANIE NADZORU PEDAGOGICZNEGO W STOSUNKU DO NAUCZYCIELI SKIEROWANYCH DO PRACY W SZKOŁACH EUROPEJSKICH

Nadzór pedagogiczny nad nauczycielami skierowanymi do pracy w Szkołach Europejskich sprawuje Wizytator Szkół Europejskich zatrudniony w ORPEG.

Zgodnie z przepisami Ref.: 2011-04-D-14-en-11 *Regulations for members of the seconded Staff of the European Schools* praca nauczycieli skierowanych do Szkół Europejskich podlega ocenie Wizytatora Szkół Europejskich i Dyrektora Szkoły Europejskiej, do której nauczyciel został skierowany. Ocena jest sporządzana w drugim i piątym roku pracy nauczyciela. Pozytywna ocena pracy otrzymana w drugim roku jest warunkiem przedłużenia umowy o pracę na kolejne 3 lata, zaś ocena pracy otrzymana w piątym roku pracy warunkuje przedłużenie umowy o pracę na kolejne 4 lata. Dla nauczyciela, który otrzymał pozytywną ocenę kolejną umowę o pracę podpisuje Dyrektor ORPEG na podstawie skierowania Ministra Edukacji Narodowej. Wizytator Szkół Europejskich sporządził ogółem ocenę pracy 9 nauczycieli skierowanych do Szkół Europejskich. Wszystkie oceny były pozytywne, w związku z czym oceniani nauczyciele otrzymali skierowanie Ministra Edukacji Narodowej i tym samym Dyrektor ORPEG zawarł z tymi nauczycielami kolejne umowy o pracę.

W drugim roku pracy ocenę pozytywną otrzymały następujące osoby: nauczycielka języka polskiego w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I, dwie nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Luksemburg I, nauczyciel matematyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I.

W piątym roku pracy ocenę pozytywną otrzymały następujące osoby: nauczycielka muzyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Europejskiej Luksemburg I, nauczyciel wychowania przedszkolnego w Szkole Europejskiej Bruksela I, nauczycielka biologii w szkole średniej w Szkole Europejskiej Bruksela I oraz nauczyciel matematyki w szkole średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I.

Równoległe z dokonywaniem oceny pracy Wizytator Szkół Europejskich przeprowadził kontrolę przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa Szkół Europejskich w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Ponadto zgodnie z przepisami Ref.: 2016-05-D-11-en-6 *Service Regulations for the Locally recruited teachers in the European Schools* Wizytator Szkół Europejskich sporządził ocenę pracy dwójki polskich nauczycieli zatrudnionych lokalnie:

- a) nauczycielki wspomagającej w zakresie edukacji wczesnoszkolnej w sekcji polskiej w Szkole Europejskiej Luksemburg I,
- b) nauczyciela języka polskiego w szkole podstawowej i szkole średniej w Szkole Europejskiej w Karlsruhe.

Obie oceny były pozytywne i zostały sformułowane po przeprowadzeniu obserwacji zajęć, analizy dokumentacji szkolnej, w tym planów nauczania, wyników prac uczniów i rozmowie z dyrektorami każdej ze szkół. Wymienieni powyżej nauczyciele cieszą się uznaniem uczniów, rodziców i dyrekcji szkół.

Z dniem 31 sierpnia 2020 r. uległa zakończeniu umowa o pracę nauczyciela matematyki ze szkoły średniej w Szkole Europejskiej Luksemburg I po dziesięciu latach pracy oraz nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej ze Szkoły Europejskiej Luksemburg I po dziewięciu latach pracy. Ponadto po dwóch latach pracy w Szkole Europejskiej Luksemburg I z dniem 31 sierpnia 2020 r. zakończyła się umowa o pracę nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej.

Nadzór pedagogiczny był sprawowany w następujących formach.

WSPOMAGANIE

1. Zorganizowano następujące szkolenia dla nauczycieli Szkół Europejskich:

- a) W dniu 23 stycznia 2020 r. w Brukseli odbyło się szkolenie *Opracowywanie zestawów zadań egzaminacyjnych na pisemny i ustny egzamin maturalny z języka polskiego* dla nauczycieli ze wszystkich Szkół Europejskich uczących języka polskiego w szkole średniej. W szkoleniu uczestniczyło 12 nauczycieli języka polskiego z następujących Szkół Europejskich: Bruksela I, Luksemburg I, Karlsruhe, Varese, Monachium, Frankfurt, Alicante, Bergen i Mol. Szkolenie poprowadził ekspert języka polskiego posiadający doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń dla egzaminatorów maturalnych z języka polskiego.

- b) W dniu 9 czerwca 2020 r. odbyło się szkolenie on-line dla 7 nauczycieli, którzy wygrali konkurs ogłoszony przez Ministra Edukacji Narodowej. Celem szkolenia, które poprowadził Wizytator Szkół Europejskich, było udzielenie wszelkich niezbędnych informacji odnośnie do przepisów i procedur obowiązujących w Szkołach Europejskich.
  - c) W dniach 29 i 30 września 2020 r. odbyło się szkolenie on-line *Ocenianie na ustnym i pisemnym egzaminie maturalnym z języka polskiego w odniesieniu do nowego systemu oceniania* dla nauczycieli ze Szkół Europejskich uczących języka polskiego w szkole średniej. W szkoleniu uczestniczyło 13 nauczycieli języka polskiego z następujących Szkół Europejskich: Bruksela I, Luksemburg I, Karlsruhe, Varese, Monachium, Frankfurt, Alicante, Bergen i Mol oraz jedna nauczycielka z Akredytowanej Szkoły Europejskiej w Helsinkach. Szkolenie poprowadzili eksperci języka polskiego, w tym ekspert Matury Europejskiej języka polskiego.
2. W Szkole Europejskiej Bruksela I i Szkole Europejskiej Luksemburg I odbyły się spotkania Wizytatora Szkół Europejskich z nauczycielami celem uaktualnienia ich wiedzy w zakresie zmian przepisów Szkół Europejskich dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.
  3. Doradztwo nauczycielom polskim w Szkołach Europejskich oraz zatrudnianym przez dyrektorów szkół akredytowanych:
    - a) prowadzenie spotkań online z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams,
    - b) wymiana korespondencji mailowej,
    - c) prowadzenie rozmów telefonicznych.
  4. W tym roku, z powodu pandemii, nie udało się wspomóc nauczycieli Szkół Europejskich poprzez zakup książek i pomocy dydaktycznych.

MONITORING

1. Obserwacja lekcji prowadzonych przez polskich nauczycieli w Szkołach Europejskich wraz ze szczegółowym omówieniem warsztatu pracy nauczyciela, mocnych i słabych stron oraz udzielenie wskazówek i zaleceń. Obserwacje lekcji zostały przeprowadzone w formie stacjonarnej i zdalnej:
  - a) w Szkole Europejskiej Bruksela I
  - b) w Szkole Europejskiej Luksemburg I
  - c) w Szkole Europejskiej w Monachium.

2. Analiza prawidłowości planów nauczania sporządzonych przez nauczycieli Szkół Europejskich i omówienie nieprawidłowości z nauczycielami.
3. Zorganizowanie spotkań polskiego wizytatora z rodzicami uczniów Szkoły Europejskiej Bruksela I oraz Szkoły Europejskiej Luksemburg I.
4. Analiza jakości materiałów dydaktycznych przygotowywanych przez nauczycieli pod kątem właściwego doboru do wieku uczniów i prawidłowego opracowania pod względem dydaktyczno-pedagogicznym.
5. Analiza, pod względem merytoryczno-dydaktycznym, prac domowych zadawanych przez nauczycieli i wykonywanych przez uczniów.

VIII.4. WNIOSKI ZE SPRAWOWANEGO NADZORU PEDAGOGICZNEGO

- 1) Sprawowany nadzór pedagogiczny nad polskimi nauczycielami skierowanymi do pracy w Szkołach Europejskich zapewnił wysoką jakość nauczania.
- 2) W trakcie prowadzonych zajęć edukacyjnych, zarówno w formie stacjonarnej, jak i on-line, nauczyciele kształtują u uczniów następujące kompetencje kluczowe:
  - a) porozumiewanie się w języku ojczystym,
  - b) porozumiewanie się w językach obcych,
  - c) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,
  - d) kompetencje informatyczne,
  - e) umiejętność uczenia się,
  - f) kompetencje społeczne i obywatelskie,
  - g) inicjatywność i przedsiębiorczość,
  - h) świadomość i ekspresja kulturalna.
- 3) Bieżąca analiza planów nauczania (rocznych i okresowych) zapewniła prowadzenie procesu edukacyjnego przez polskich nauczycieli zgodnie z programami nauczania zatwierdzonymi przez Radę Zarządzającą Szkół Europejskich.
- 4) Nauczyciele prowadzą zajęcia w taki sposób, aby uczniowie byli zaangażowani w proces lekcyjny, a różnorodne metody i formy pracy stosowane przez grono pedagogiczne służą rozwojowi uczniów, a w szczególności ich uzdolnień i zainteresowań.
- 5) Nauczyciele wykorzystują technologię informacyjną i komunikacyjną w celu podniesienia atrakcyjności prowadzonych przez siebie zajęć i rozwijania zainteresowania uczniów przedmiotem.

- 6) Nauczyciele prowadząc zajęcia on-line przesyłali każdemu uczniowi tygodniowy i codzienny plan pracy wraz z propozycjami wykorzystania różnych materiałów dydaktycznych; nagrywali krótkie filmy i opracowywali notatki dla uczniów mające na celu wyjaśnienie trudniejszych zagadnień i ułatwienie zrozumienia tematu lekcji, prowadzili indywidualne konsultacje z uczniami, monitorowali pracę uczniów na podstawie rozmów z rodzicami i uczniami oraz przesłanych nagrań dzieci wykonujących pracę domową. Dokonywali ewaluacji pracy uczniów na podstawie prac domowych, sprawdzianów i testów on-line. Na bieżąco prowadzili mailową korespondencję z rodzicami przekazując informację zwrotną o postępach dzieci. Wspólnie z innymi nauczycielami analizowali przyczyny braku realizacji nauki zdalnej przez niektórych uczniów lub braku postępów w nauce i podejmowali stosowne kroki.
- 7) Egzamin maturalny jest przeprowadzany przez nauczycieli zgodnie z obowiązującymi procedurami.
- 8) Nauczyciele realizują różnorodne działania na rzecz promocji języka polskiego, kultury polskiej i tradycji narodowych.
- 9) Regularnie odbywają się spotkania nauczycieli z Wizytatorem Szkół Europejskich, w czasie których omawiane są kwestie wychowawcze i bieżące problemy.
- 10) Regularnie odbywają się spotkania dyrektorów Szkół Europejskich i ich zastępców z Wizytatorem Szkół Europejskich, w czasie których poddawana jest analizie jakość wykonywanych zadań przez polskich nauczycieli, a także omawiane są wszystkie sprawy bieżące.
- 11) Organizacja corocznych szkoleń dla nauczycieli umożliwia wzbogacenia ich warsztatu pracy poprzez poszerzenie wiedzy i nabycie nowych umiejętności.
- 12) Niezbędna jest kontynuacja kompleksowego wsparcia polskich nauczycieli:
  - a) poprzez zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli rozpoczynających pracę w Szkole Europejskiej,
  - b) w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych w relacjach uczeń-nauczyciel, rodzic-nauczyciel, nauczyciel-nauczyciel,
  - c) w profesjonalnym rozwoju zawodowym poprzez przedstawianie oferty szkoleń stacjonarnych i on-line z zakresu dydaktyki, metodyki nauczania i psychologii,
  - d) poprzez propagowanie informacji o zmianach przepisów ustawy Karta Nauczyciela dotyczących awansu zawodowego nauczycieli skierowanych przez Ministra Edukacji Narodowej do Szkół Europejskich i zachęcanie kadry

pedagogicznej do rozpoczęcia stażu na kolejny stopień awansu zawodowego z dniem 1 września 2021 r.,

e) poprzez przekazywanie pomocy i środków dydaktycznych zgodnie z potrzebami nauczycieli.

13) Niezbędne jest wzmocnienie kontroli i nadzoru nad nauczycielami zatrudnionymi lokalnie w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

14) Konieczna jest kontynuacja systematycznego monitoringu pracy nauczycieli, a tym samym dbałość o jak najwyższy poziom nauczania.

ROZDZIAŁ IX. AWANS ZAWODOWY DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ZA GRANICĄ

Awans zawodowy nauczycieli szkół za granicą jest odpowiedzią na oczekiwania środowiska polonijnego. Dzięki prawnym rozwiązaniom nauczyciele języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach prowadzonych przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą, którzy wrócą do Polski będą mogli podjąć pracę zgodnie z wypracowanym dorobkiem lub kontynuować rozpoczęty za granicą staż. Stopień awansu zawodowego uzyskany za granicą jest tożsamy z tym uzyskanym w Polsce.

Minister Edukacji Narodowej powierzył Ośrodkowi Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą realizację zadania awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą. Ośrodek jako jedyna jednostka podległa Ministrowi posiada uprawnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w sprawie nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą albo odmowy jego nadania.

W ramach realizacji powierzonego zadania oraz pracy nad systemem teleinformatycznym do obsługi zadania, Ośrodek podjął następujące działania:

- analiza projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli szkół za granicą i zgłaszanie uwag w celu opracowania stosownych procedur;
- przygotowanie materiału merytorycznego dotyczącego m.in. schematu ścieżek realizacji awansu zawodowego;
- podjęcie ścisłej współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za budowę systemu teleinformatycznego obsługującego postępowania związane z awansem zawodowym szkół za granicą;
- analiza i weryfikacja dokumentacji opisującej wymagania i procesy dla systemu teleinformatycznego do obsługi awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą.

W celu przygotowania do obsługi awansu zawodowego pracownicy ORPEG na bieżąco uczestniczyli w spotkaniach, podczas których analizowano funkcjonalność systemu teleinformatycznego oraz wprowadzano stosowne modyfikacje.

Polonijne Centrum Nauczycielskie we współpracy z Wydziałem Nadzoru Pedagogicznego w roku 2020 przygotowało cykl szkoleń wspierających nauczycieli planujących ubiegać się o stopień awansu zawodowego na podstawie rozdziału 3b Ustawy Karta Nauczyciela.

Szkolenia w sposób szczególny poruszały następujące zagadnienia:

- kwalifikacje zawodowe nauczycieli;
- zadania opiekuna stażu nauczyciela polonijnego;
- nadanie stopnia awansu zawodowego na podstawie lat pracy i znaczącego dorobku;
- ścieżka awansu zawodowego.

W cyklu szkoleń bardzo istotną kwestią było przedstawienie nauczycielom wymagań dotyczących kwalifikacji zawodowych i nauczania przedmiotu w języku polskim zgodnie z nabytym wykształceniem. Szkolenie na ten temat odbyło się 8 października 2020 roku i wzięło w nim udział 71 nauczycieli.

Po wejściu w życie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w dniu 15 października 2020 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli szkół za granicą rozpoczęto kolejne szkolenia.

W dniu 26 listopada 2020 roku przygotowano spotkanie dla kandydatów na opiekunów stażu nauczycieli polonijnych. W czasie spotkania wyjaśniono kwestie dotyczące wpisania na listę opiekunów, sposoby współpracy i wymagania wobec opiekunów. Ze szkolenia skorzystało 89 nauczycieli.

Kolejnym etapem przygotowującym nauczycieli do uzyskania stopnia awansu zawodowego było szkolenie w dniu 10 grudnia 2020 r. Tym razem poruszony został temat uzyskania stopnia awansu zawodowego na podstawie lat pracy i znaczącego dorobku. Temat ten cieszył się dużym zainteresowaniem. W szkoleniu wzięło udział 103 nauczycieli.

Ostatnim szkoleniem w 2020 roku było spotkanie w dniu 21 grudnia. Tym razem przedstawiono nauczycielom informacje dotyczące przygotowania się do rozpoczęcia ścieżki awansu zawodowego. Omówiono zagadnienie dotyczące kwalifikacji i nauczanego przedmiotu w szkole polonijnej, a także czas trwania stażu na poszczególne stopnie awansu. W szkoleniu wzięło udział 73 nauczycieli.

Każde szkolenie miało formę spotkania on-line. Pracownicy ORPEG na bieżąco udzielali również wsparcia wszystkim zainteresowanym.

ROZDZIAŁ X. NAUCZANIE JEZYKA POLSKIEGO POZA GRANICAMI POLSKI W OKRESIE PANDEMII COVID-19

Z uwagi na sytuację epidemiczną w 2020 r. zajęcia stacjonarne zostały zawieszono w 36 szkołach polskich i odbywały się online, nauczanie mieszane prowadzone było w 17 szkołach, nauczanie hybrydowe – w 4 placówkach. Okres zawieszenia zajęć w ww. szkołach był adekwatny do okresu zawieszenia zajęć w szkołach w systemach oświaty krajów, w których funkcjonują. W grudniu 2020 roku zajęcia stacjonarne prowadzone były w 11 szkołach polskich: Bernie, Cavan, Cork, Kairze, Monachium, Mons, Paryżu, Pretorii, Reykjavíku, Tunisie i Zagrzebiu.

ORPEG na bieżąco monitorował pracę szkół polskich i ZS w Atenach, biorąc pod uwagę sytuację związaną ze zmianami w funkcjonowaniu szkół w związku z pandemią COVID-19 oraz ograniczeniami wprowadzanymi przez poszczególne regiony i kraje. Kierownicy szkół i dyrektor Zespołu Szkół pozostawali w stałym kontakcie z ORPEG, składając tygodniowe raporty w zakresie formy prowadzonych zajęć. Nauczanie w ww. szkołach przebiegało sprawnie i bez zakłóceń. Zajęcia z uczniami prowadzone były w czasie rzeczywistym, z wykorzystaniem aplikacji i platform komunikacyjnych takich jak m.in.: Microsoft Teams, Skype, Messenger, WhatsApp, Viber, Discord, ZOOM, Google Classroom, Google Meet, Google Drive. Szkoły za granicą stworzyły sieć współpracy, wymieniając się między sobą pomysłami, rozwiązaniami oraz doświadczeniami w pracy zdalnej.

Nauczanie prowadzone było z uwzględnieniem zasad bezpiecznego i higienicznego korzystania przez uczniów z urządzeń umożliwiających komunikację elektroniczną:

1. podczas opracowywania planu lekcji szkoły brały pod uwagę możliwości dostępu do komputera i Internetu przez uczniów;
2. lekcje wymierzane były czasowo z zachowaniem przerw na odpoczynek oraz zalogowanie się na kolejną lekcję;
3. każdy uczeń lub rodzic miał możliwość konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia;
4. rodzice i uczniowie otrzymali od kierowników szkół informację o zasadach pracy na lekcjach on-line, sposobie dopisania i zgłoszenia się do danej grupy oraz propozycjach wsparcia ze strony szkoły, nauczyciela, kierownika, gdyby uczeń nie miał możliwości połączenia się z nauczycielem w czasie lekcji on-line;
5. rodzice byli informowani o każdym spotkaniu grupowym lub indywidualnym na komunikatorach internetowych oraz otrzymywali informacje mailowe z zadaniami,

ćwiczeniami i materiałami.

Wiedza i umiejętności uczniów weryfikowane były na podstawie:

1. odpowiedzi ustnych udzielanych w czasie rzeczywistym podczas lekcji za pomocą komunikatorów elektronicznych;
2. odpowiedzi pisemnych;
3. obserwacji pracy uczniów, w tym aktywności na zajęciach;
4. oceny sposobu realizacji i wyniku wykonania zadania;
5. przygotowanych przez uczniów referatów i projektów;
6. zadań praktycznych wykonanych przez ucznia – przygotowanie prezentacji, plakatów, rysunków, prac malarskich, artykułów do bloga.

Nauczyciele pozostawali w stałym kontakcie z uczniami i rodzicami, informując ich za pomocą poczty elektronicznej i mediów społecznościowych o postępach w nauce.

Nauczyciele byli przygotowani do pracy zdalnej z uczniem:

1. w szkołach odbyły się zebrania rady pedagogicznej online celem ustalenia i wdrożenia zasad i form pracy zdalnej;
2. odbyły się spotkania online zespołów przedmiotowych;
3. kierownicy przeprowadzili szkolenia z obsługi komunikatorów internetowych;
4. nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach zaproponowanych przez ORPEG.

ORPEG na bieżąco monitorował funkcjonowanie szkół pracujących w trybie zdalnym, mieszanym i hybrydowym. Kierownicy szkół, którzy uzyskiwali zgodę na ww. nauczanie, przesyłali do ORPEG kopię Zarządzenia Kierownika Szkoły w sprawie rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły wraz z przyjętymi zasadami bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach w odniesieniu do ustalonych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz sposobami weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów z poszczególnych zajęć.

W ramach wspomagania ORPEG cyklicznie przysyłał kierownikom szkół informacje na temat zmian w przepisach prawa w zakresie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, a także informacje na temat metod i technik kształcenia na odległość, w tym poradniki przygotowane przez MEN.

Szkoły im. Komisji Edukacji Narodowej w systemie kształcenia na odległość

Pomimo wprowadzenia stanu epidemii na terytorium RP oraz czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, proces nauczania w systemie kształcenia na odległość prowadzonym w Szkole Podstawowej im. Komisji Edukacji Narodowej oraz w Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej nie został zakłócony i funkcjonowanie szkół nie zostało zawieszono. Na bieżąco realizowane były programy nauczania uwzględniające ramy programowe kształcenia uzupełniającego oraz podstawę programową kształcenia ogólnego.

Naukę w systemie kształcenia na odległość w roku szkolnym 2020/2021 pobierało 1459 uczniów, w tym 357 uczniów w programie ramowym oraz 1102 uczniów w programie uzupełniającym.

Liczba uczniów zmieniała się dynamicznie w związku z pandemią COVID-19 w Polsce i na świecie. Uczniowie szkół KNO przebywają w ponad 80 krajach, m.in. w: Wielkiej Brytanii (202 uczniów), Niemczech (149 uczniów), Stanach Zjednoczonych (110 osób), Singapurze, Wietnamie, Indiach, Indonezji, Brazylii, Kolumbii, Wenezueli, Australii, Nigerii, ZEA.

Wszyscy nauczyciele prowadzili konsultacje online, przygotowując materiały dydaktyczne wspierające proces samokształcenia, oceniali opracowane i przesłane przez uczniów prace kontrolne. Wychodząc naprzeciw potrzebom w związku z zaistniałą sytuacją stanu epidemii, zwiększono liczbę konsultacji online.

Wsparcie i dodatkową pomoc otrzymali także rodzice uczniów. Nie tylko poprzez stały kontakt telefoniczny i e-mailowy, ale także często poprzez wideokonferencje. Nauczyciele kształcenia na odległość (szczególnie programu uzupełniającego) nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego i wiedzy o Polsce, podjęli współpracę z nauczycielami szkół polskich. Przekazywali im swoje doświadczenie w nauczaniu na odległość. Współpraca ta odnosiła się do pomocy w pracy zdalnej przy zakładaniu lekcji, selekcji materiałów zawartych w poszczególnych modułach tematycznych przygotowywanych dla uczniów, przesyłaniu materiałów wspierających z wybranych przedmiotów.

Ponadto nauczyciele kształcenia na odległość zostali wpisani na listę ekspertów z zakresu szkoły podstawowej i z poziomu szkół ponadpodstawowych, którzy weryfikują materiały przesłane przez NASK/OSE. Weryfikowane materiały są wykorzystywane w zdalnym prowadzeniu lekcji dla uczniów wszystkich klas na www.gov.pl/zdalnelekcje. Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, języka angielskiego, języka francuskiego, chemii, plastyki, techniki, informatyki, biologii, przyrody zweryfikowali

obszerne partie materiałów dla poszczególnych klas, na różnych etapach edukacyjnych.

Pracownicy ORPEG zorganizowali i przeprowadzili do tej pory w okresie zawieszenia nauki stacjonarnej dwie duże wideokonferencje z kierownikami szkół polskich i kilka wideokonferencji z poszczególnymi radami pedagogicznymi szkół polskich na temat nauczania na odległość. Wszyscy otrzymali i otrzymują na bieżąco wsparcie merytoryczne i informatyczne. Poznają teorię i przede wszystkim mają możliwość przećwiczenia, jak przeprowadzać lekcje online z wykorzystaniem kamery i mikrofonu, jak prezentować i przysyłać materiały w postaci pdf, doc, jpg, png, mp4, mp3, z możliwością dołączania filmów z platformy YouTube.

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY I EGZAMIN MATURALNY W KNO

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 maja 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U.2020 poz. 891) w roku szkolnym 2019/2020 dało możliwość uczniom kształcenia na odległość szkół ORPEG zdawania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w siedzibie przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz szkoły polskiej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ucznia.

Centralna Komisja Egzaminacyjna, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą to instytucje, które dzięki wzajemnej współpracy oraz w porozumieniu z dyrektorem Zespołu Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach oraz kierownikami szkół polskich przy przedstawicielstwach dyplomatycznych Rzeczypospolitej Polskiej, w celu zorganizowania egzaminów dla uczniów ORPEG uczących się w kształceniu na odległość, którym stan epidemii uniemożliwił powrót do Polski. Dla wszystkich uczniów, którzy zadeklarowali wolę przystąpienia do egzaminów zostały zorganizowane dodatkowe konsultacje przedmiotowe wspierające ich w przygotowaniach do egzaminów, powtarzające i utrwalające posiadaną wiedzę.

Ze względu na stan epidemiczny tylko 21 z 43 absolwentów ORPEG powróciło do Polski. Dla 17 egzamin zorganizowany był w Warszawie, pozostali uczniowie decyzją OKE w Warszawie (na podstawie przesłanej prośby o zdawanie w miejscu obecnego pobytu lub

zamieszkania) przystępowali do egzaminów maturalnych w miejscach swego zamieszkania w Polsce.

Liczba uczniów kształcenia na odległość, którzy przystąpili do egzaminów w roku szkolnym 2019/2020, kształtuje się następująco:

- do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło **6 uczniów Szkoły Podstawowej im. KEN**, w tym:
  - 4 uczniów poza granicami Polski, na Litwie (Wilno) – 3 uczniów oraz w Rosji (Moskwa) – 1 uczeń
  - 2 uczniów w Warszawie w ORPEG;
- do egzaminu maturalnego przystąpiło **43 absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. KEN**, w tym:
  - 22 uczniów poza granicami Polski, w następujących krajach:
    - Grecja (Ateny) – 14 uczniów
    - Francja (Strasburg) – 1 uczeń
    - Litwa (Wilno) – 1 uczeń
    - Wielka Brytania (Londyn/Edynburg) – 2 uczniów
    - Holandia (Haga) – 1 uczeń
    - Niemcy (Monachium) – 2 uczniów
    - Austria (Wiedeń) – 1 uczeń
  - 17 uczniów w Warszawie
  - 4 uczniów w innych szkołach wskazanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Warszawie na podstawie złożonych przez uczniów próśb o zdawanie egzaminu w miejscu zamieszkania (Wrocław, Kraków, Rymanów).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 2314) w roku szkolnym 2020/2021 również daje możliwość uczniom kształcenia na odległość szkół Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą zdawania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w siedzibie przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz szkoły polskiej, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania ucznia.

W roku szkolnym 2020/2021 do egzaminu ósmoklasisty przystąpi 8 uczniów, do egzaminu

maturalnego zaś – 52. Ośrodek podjął ścisłą współpracę z Centralną Komisją Egzaminacyjną w celu uwzględnienia w harmonogramie przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty oraz egzaminu maturalnego w roku 2021 egzaminów dla uczniów klasy ósmej oraz maturzystów przystępujących do egzaminów w krajach pobytu.

Nauczyciele skierowani do pracy w Szkołach Europejskich

W roku szkolnym 2020/2021 w Szkołach Europejskich, które funkcjonują na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich z dnia 21 czerwca 1994 r., pracuje 40 polskich nauczycieli, w tym dwie osoby na stanowiskach kierowniczych. Wśród nich jedna osoba jest kierownikiem Wydziału Matury Europejskiej w Biurze Sekretarza Generalnego, jedna osoba jest dyrektorem Szkoły Europejskiej Bruksela II, jedna osoba jest nauczycielem muzyki w Szkole Europejskiej w Monachium, 15 nauczycieli uczy w Szkole Europejskiej Luksemburg I oraz 22 nauczycieli w Szkole Europejskiej Bruksela I.

W roku szkolnym 2020/2021, z wyłączeniem okresu 2 - 13 listopada 2020 r., nauka w sekcji polskiej odbywa się stacjonarnie. W listopadzie na okres dwóch tygodni wprowadzono naukę zdalną. Jednakże nauczyciele są w pełni gotowi na natychmiastowe przejście na nauczanie zdalne lub hybrydowe zgodnie z rekomendacjami Biura Sekretarza Generalnego Szkół Europejskich w zależności od rozwoju sytuacji epidemicznej państwa, na terenie którego zlokalizowana jest Szkoła Europejska, a także w zależności od liczby uczniów zarażonych lub przebywających na kwarantannie.

Nauczanie zdalne prowadzone było przy wykorzystaniu aplikacji Microsoft Teams i systemu SMS. Lekcje odbywały się według obowiązującego planu lekcji w danej szkole.

Nauczyciele:

1. przesyłali każdemu uczniowi codzienny plan pracy wraz z propozycjami wykorzystania różnych materiałów on-line, prezentacje z danego tematu wraz z kartami pracy, linki do materiałów i filmów edukacyjnych, piosenek, prac plastycznych i zestawy ćwiczeń z zakresu wychowania fizycznego;
2. prowadzili lekcje wideo, nagrywali krótkie filmy i opracowywali notatki dla uczniów mające na celu wyjaśnienie trudniejszych zagadnień i ułatwienie zrozumienia tematu lekcji;
3. prowadzili indywidualne konsultacje z uczniami;
4. monitorowali bieżącą pracę uczniów na podstawie rozmów z rodzicami i uczniami oraz przesłanych nagrań dzieci recytujących wiersze, śpiewających piosenki, zdjęć wykonanych ćwiczeń i prac plastycznych, plików zawierających

rozwiązania zestawów zadań;

5. prowadzili stałą mailową korespondencję z rodzicami przekazując im na bieżąco informację zwrotną o postępach dzieci.

Nauczyciele skierowani do pracy wśród Polonii i Polaków za granicą

Po wybuchu pandemii większość nauczycieli pracowała zdalnie, prowadząc zajęcia w formie określonej przez pracodawców zagranicznych.

Materiały, ćwiczenia i zadania udostępniane były uczniom za pomocą zdalnych komunikatorów: E-klasa.lv, Mykoob, LearningApps, WhatsApp, Facebook, Messenger, Zoom, Google Hangouts, Discord, Quizizz, Microsoft Teams, Padlet, Viber, ClickMeeting, Jitsi, Whereby. Rodzaj używanych środków komunikacji wynikała z możliwości technicznych posiadanych przez uczniów lub decyzji pracodawców zagranicznych.

Nauczyciele prowadzili również zdalnie zajęcia dodatkowe:

1. konkursy okolicznościowe, konkursy recytatorskie, plastyczne, próby z uczniami do wydarzeń i imprez okolicznościowych;
2. redagowali i tłumaczyli artykuły do prasy polonijnej oraz publikowali materiały na stronach www.

Nauczyciele, którzy pozostali w kraju skierowania, pozostawali w stałym kontakcie z polskimi placówkami dyplomatycznymi oraz ORPEG.

Na rok szkolny 2020/2021 zostało skierowanych 113 nauczycieli.

Nauczanie odbywało się stacjonarnie, zdalnie i hybrydowo.

Lp.	Kraj	Liczba nauczycieli skierowanych w roku szkolnym 2020/2021	Nauczanie stacjonarne	Nauczanie hybrydowe	Nauczanie zdalne
1.	Argentyna	1	-	-	1
2.	Armenia	2	-	-	2
3.	Białoruś	10	10	-	
4.	Brazylia	1	1	-	-
5.	Gruzja	2	-	2	-
6.	Kazachstan	15	4	4	7
7.	Łotwa	16	9	5	2

8.	Mołdawia	8	6	1	1
9.	Rumunia	2	-	-	2
10.	Turcja	1	-	1	-
11.	Ukraina	54	34	3	17
12.	Uzbekistan	1	-	1	-
	Razem	113	64	17	32

Wsparcie merytoryczne szkół w prowadzeniu nauczania zdalnego

Polonijne Centrum Nauczycielskie działające w ramach ORPEG przygotowało materiały dla nauczycieli w postaci poradników, filmów instruktażowych oraz prezentacji:

- praktyczny poradnik dla nauczycieli „Jak uczyć on-line?”, czyli w jaki sposób korzystać w nauczaniu zdalnym z dostępnych narzędzi cyfrowych (ponad 73 000 odbiorców);
- film instruktażowy „Jak zorganizować lekcje hybrydowe?” (1353 odbiorców).

ORPEG zamieścił na swojej stronie linki do materiałów, podręczników i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, podręcznika internetowego „Włącz Polskę”, portali edukacyjnych Instytutu Pamięci Narodowej, Telewizji Polskiej, Polskiego Radia, Biblioteki Cyfrowej Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Ponadto pracownicy ORPEG przeprowadzili wideokonferencje z radami pedagogicznymi szkół polskich na temat nauczania on-line, a nauczyciele otrzymują na bieżąco wsparcie merytoryczne i informatyczne. Dowiadują się i praktycznie uczą, jak prowadzić lekcje on-line z wykorzystaniem kamery i mikrofonu, jak prezentować uczniom i przysyłać materiały w postaci pdf, doc, jpg, png, mp4, mp3, z możliwością dołączania filmów z platformy YouTube.

ORPEG zrealizował następujące kursy i szkolenia wspierające nauczycieli pracujących zdalnie:

- Tworzymy multimedialny warsztat pracy nauczyciela wiedzy o Polsce, czyli jak efektywnie i efektownie realizować nowe ramy programowe z wiedzy o Polsce;
- Nowoczesne technologie w szkole polonijnej;
- Jak zdalnie uczyć w polonijnych placówkach oświatowych?;
- Jak zorganizować nauczanie on-line;

- Jak motywować uczniów, rodziców i siebie do pracy – szkolenie dla nauczycieli z Islandii;
- Sposoby na testowanie online;
- Sposoby radzenia sobie i wspierania uczniów, rodziców i nauczycieli w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
- Narzędzia online, w tym narzędzia Google, ułatwiające pracę nauczyciela;
- Jak być nauczycielem empatycznym dla siebie i innych? (sposoby wsparcia psychologicznego nauczycieli w dobie nauczania online);
- Szkolenie dla szkoły SEN z Dublina – materiały edukacyjne portalu Włącz Polskę!;
- Google Classroom od podstaw;
- Własne lekcje video;
- Szkolenie z obsługi programu Canva do tworzenia grafik na potrzeby edukacyjne;
- Jak stworzyć własną stronę internetową i blog?;
- Jak przeprowadzić nauczanie on-line w szkole polonijnej – kurs zorganizowany dla nauczycieli ze Szkocji;
- Profilaktyka, wstępna diagnostyka i wspomaganie dzieci z trudnościami logopedycznymi;
- Wystąpienia publiczne w praktyce – Specyfika wystąpień publicznych. Prowadzenie zebrań on-line;
- Film jako przedmiot i narzędzie nauczania kultury polskiej i języka polskiego jako obcego;
- Profilaktyka, wstępna diagnostyka i wspomaganie dzieci z trudnościami sensorycznymi;
- Ochrona danych osobowych i wizerunku w szkole polonijnej. Ochrona wizerunku w zdalnym nauczaniu;
- Uczyć się kreatywnie, czyli nowe metody i narzędzia technologiczne w edukacji XXI wieku;
- Wsparcie ucznia z zespołem Aspergera w nauczaniu on-line.

Ponadto w ramach autorskiego projektu „Latająca Poradnia” ORPEG objął wsparciem 35 szkół z 15 państw. W ramach projektu przeprowadzono online 70 szkoleń dla 271 nauczycieli szkół polonijnych oraz szkół polskich za granicą. Przeprowadzono badania logopedyczne 448 dzieci, badania psychologiczne 405 dzieci oraz badania integracji sensorycznej / fizjoterapeutycznej 280 dzieci. Po przeprowadzeniu badań uczniów opracowano łącznie 1133 raporty.

Ponadto ORPEG:

- przygotował interaktywną grę wspierającą nauczycieli w realizacji zagadnień na lekcjach wiedzy o Polsce, poznajpolske.orpeg.pl. Szkolenie z wykorzystania gry na zajęciach w szkole polonijnej przewidziane jest na początek 2021 roku;
- przygotował filmy edukacyjne: „Godzina W” (333 odbiorców), „Ojcowie Niepodległości” (202 odbiorców), „Rok rocznic” (211 odbiorców);
- przygotował publikacje w wersji elektronicznej wraz z materiałami dydaktycznymi dla nauczycieli: „Polskie zwyczaje i tradycje”, „Jan Paweł II – historia Polski”, „Przewodnicy po świecie wartości – Jan Paweł II i kardynał Stefan Wyszyński”, „Polacy, o których powinien usłyszeć świat” (materiały będą sukcesywnie udostępniane nauczycielom wraz z obudową merytoryczną od początku 2021 roku);
- prowadzi indywidualne konsultacje z nauczycielami;
- przygotował 200 interaktywnych materiałów wspierających nauczycieli w edukacji za granicą, zamieszczonych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej e-podręczniki.

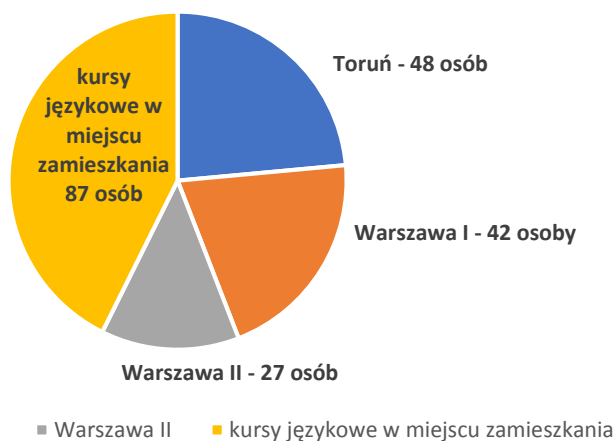
ROZDZIAŁ XI. WYKONYWANIE INNYCH ZADAŃ ZLECONYCH I FINANSOWANYCH PRZEZ MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

XI.1. REALIZACJA KURSÓW ADAPTACYJNYCH I JĘZYKOWYCH DLA REPATRIANTÓW I CZŁONKÓW ICH RODZIN

Kursy adaptacyjno-językowe w formie obozu i kursy języka polskiego w miejscu zamieszkania dla repatriantów i członków ich rodzin w roku 2020 realizowane były zgodnie z Ustawą o repatriacji z dnia 9 listopada 2000 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1392 z późn. zm.) oraz decyzją MEN nr DWM-WOPG.4722.1.2020.BT z dnia 26 lutego 2020 roku, które zleciło Ośrodkowi realizację zadania pn. *Organizacja kursów dla repatriantów*.

Ośrodek zrealizował kursy dla repatriantów i członków ich rodzin, obejmując nimi 204 osoby. Szkolenia realizowane były w formie obozów językowo – adaptacyjnych i kursów językowych w miejscu zamieszkania repatriantów.

Miejsca i liczba uczestników obozów i kursów językowych organizowanych przez ORPEG PCN dla repatriantów w 2020 r.

Kursy adaptacyjno-językowe dla repatriantów i członków ich rodzin w formie obozów odbyły się w:

Toruniu: 25 lipca – 2 sierpnia 2020 r. – 48 osób,

Warszawie I: 8 sierpnia – 16 sierpnia 2020 r. – 42 osoby,

Warszawie II: 29 sierpnia – 6 września 2020 r. – 27 osoby.

Z kursów adaptacyjno-językowych w formie obozów, realizowanych w 3 terminach, skorzystało 117 repatriantów z terenu całej Polski.

Ponieważ repatrianci reprezentowali zróżnicowany poziom znajomości języka, od A do C, zajęcia językowe prowadzone były w trzech odrębnych grupach.

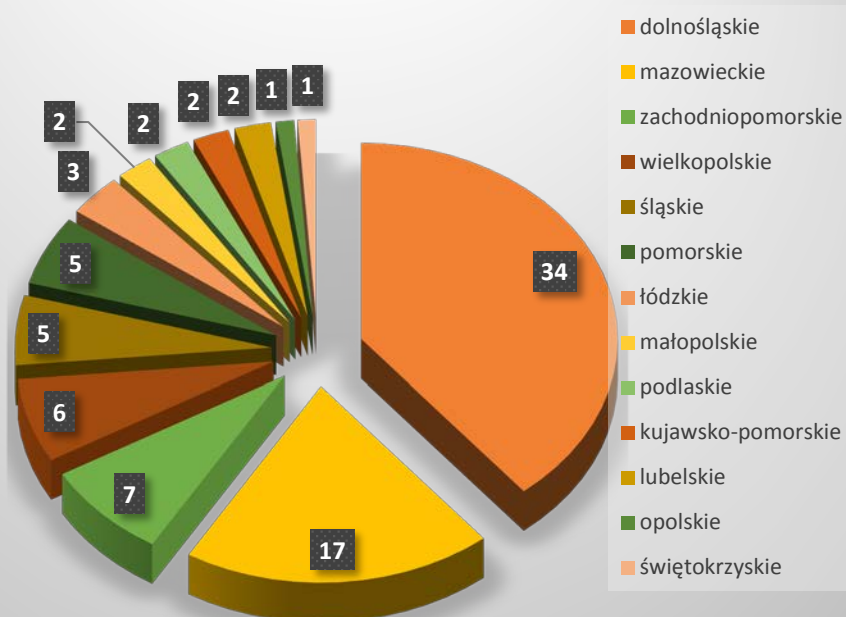
We wszystkich zajęciach adaptacyjnych uczestniczył tłumacz w celu zapewnienia jak najlepszej komunikacji w zakresie ważnych i specyficznych problemów. Rola tłumacza była kluczowa w zrozumieniu omawianych treści, takich jak: starania o emeryturę, podejmowanie działalności gospodarczej, rekrutację do szkoły, na studia, czy do pracy.

Kursy języka polskiego w miejscu zamieszkania

Repatrianci w procesie rekrutacji deklarowali także chęć udziału w kursach języka polskiego, prowadzonych w miejscu ich zamieszkania. Zgodnie z zapotrzebowaniem repatriantów zorganizowano i przeprowadzono 70-godzinne kursy językowe w miejscu zamieszkania, uwzględniając poziom znajomości języka polskiego. W kursach ostatecznie wzięło udział 87 osób, odbyło się 30 kursów w 27 miejscowościach (w Warszawie odbyły się równolegle dwa kursy, we Wrocławiu trzy kursy).

Uczestnicy kursów języka polskiego w miejscu zamieszkania pochodzili z trzynastu województw (dane poniżej):

Kursy językowe w miejscu zamieszkania repatriantów 2020

Liczba uczestników kursów języka polskiego w miejscu zamieszkania według województw

Lp.	Województwo	Liczba uczestników
1.	dolnośląskie	34
2.	kujawsko-pomorskie	2
3.	lubelskie	2
4.	łódzkie	3
5.	małopolskie	2
6.	mazowieckie	17
7.	opolskie	1
8.	podlaskie	2
9.	pomorskie	5
10.	śląskie	5
11.	świętokrzyskie	1
12.	wielkopolskie	6
13.	zachodniopomorskie	7
	Razem	87

Największa liczba uczestników rekrutowała się z województwa dolnośląskiego (34 osób) i mazowieckiego (17 osób).

W bieżącym roku repatrianci nieco częściej rezygnowali z udziału w obozach i kursach, w porównaniu do lat ubiegłych. Najczęstsze powody, dla których osoby nie skorzystały z kursu, choć pierwotnie deklarowały chęć uczestnictwa, to niemożność pogodzenia codziennej pracy zawodowej z udziałem w kursie, powody rodzinne (gdy jeden z członków rodziny nie mógł wziąć udziału, drugi też zrezygnował), wyjazd z Polski, choroba. Organizacja kursów zbiegła się z obostrzeniami sanitarnymi związanymi z pandemią koronawirusa i wynikającymi z tego przeszkodami, m.in. kwarantanna uczestników, brak możliwości przyjazdu do Polski repatriantów ze względu na zamknięte granice, choroby uczestników czy zwyczajne obawy przed zachorowaniem.

W kursach uczestniczyli repatrianci i członkowie ich najbliższych rodzin, którzy nie korzystali dotychczas z takiej formy pomocy.

XI.2. ZAKUP I DYSTRYBUCJA PAKIETU EDUKACYJNEGO DLA SZKÓŁ POLONIJNYCH

Minister Edukacji Narodowej dnia 29 października 2020 r. zlecił Ośrodkowi realizację zadania pn. „Zakup i dystrybucja pakietu edukacyjnego dla szkół polonijnych”. W ramach zadania Ośrodek przeprowadził stosowne postępowania o udzielenie zamówień publicznych, następnie zakupił i skompletował asortyment dla 280 szkół polonijnych oraz 70 szkół polskich. Ośrodek przeprowadził otwarty nabór wniosków o przesłanie pakietu edukacyjnego dla zainteresowanych podmiotów, zarejestrowanych w bazie szkół polonijnych na stronie internetowej ORPEG.

Skład pakietu edukacyjnego dla szkół polonijnych obejmuje: książki o tematyce historycznej i patriotycznej, laptop, gry planszowe, płyty CD, flagę (gabinetową i zewnętrzną), godło oraz fizyczną i administracyjną mapę Polski. Z uwagi na termin powierzenia zadania realizacja dystrybucji pakietów przypadła na 2021 rok.

ROZDZIAŁ XII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OŚWIATY POLSKIEJ I POLONIJNEJ

ORPEG włączał się w różnorodne przedsięwzięcia, które upowszechniały działalność Ośrodka w różnych środowiskach i kształtowały pozytywny wizerunek ORPEG jako instytucji otwartej na współpracę, a jednocześnie stały się inspiracją do wzbogacania oferty edukacyjnej Ośrodka. Były to m.in.:

- Debata poświęcona perspektywom rozwoju oświaty polonijnej i szkolnictwa polskiego za granicą, której organizatorem był Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Toruniu;
- Uroczyste spotkanie „Z Polonią i dla Polonii w krajach Ameryki Południowej”, w ramach której wręczono pierwszą Kartę Polaka przedstawicielowi Polonii w Brazylii; organizator MSZ;
- Udział w cyklicznych spotkaniach w ramach współpracy z KPRM przy projekcie „Polska jest w Tobie”;
- Udział w dyskusji „Miliony studentów w Polsce? Polonia dla polskich uczelni” podczas Forum Ekonomicznego w Karpaczu;
- Udział w uroczystym otwarciu wystawy MSZ „Znani nieznani. Polacy świata” w Centrum Olimpijskim PKOl;
- Udział w panelu dyskusyjnym "Rola Twórców w Edukacji Historycznej i Patriotycznej Młodzieży" w ramach Festiwalu polonijnego Losy Polaków; organizator Fundacja Polska – Europa – Polonia oraz Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej;
- Udział w III Warsztatach glottodydaktycznych dla lektorów języka polskiego organizowanych przez Ambasadę RP w Pekinie;
- Udział w uroczystościach szkolny takich, jak jubileusz 15-lecia Szkoły Polskiej w Zagrzebiu czy spotkanie opłatkowe w Szkole Polskiej w Toronto;
- Udział w Internetowym Forum Polonijnym.

WSPÓŁPRACA Z MEN, MSZ, KPRM, KRPR, MON, MSWiA, RPD, KURATORIAMI OŚWIATY ORAZ INSTYTUCJAMI WSPIERAJACYMI OŚWIATĘ POLONIJNĄ

- Współpraca z MSWiA przy organizacji kursów dla repatriantów i członków ich rodzin;
- Współpraca z przedstawicielami Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” w zakresie wsparcia dla repatriantów i kandydatów na repatriantów;

- Współpraca z Fundacją „Wolność i Demokracja” w zakresie organizacji Olimpiady Historycznej dla uczniów szkół polonijnych;
- Współorganizacja – m.in. ze Szkołą Polską w Rzymie, Wydziałem Konsularnym Ambasady RP w Rzymie, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego – konkursu „Jan Paweł II w oczach mojej rodziny”;
- Współpraca z Komitetem Głównym Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w zakresie Konkursu Literatury i Języka Polskiego dla polskich uczniów szkół za granicą;
- Partnerstwo w zakresie konkursu "Być Polakiem";
- Współorganizacja Międzynarodowego Konkursu Historycznego „Wojna polsko-bolszewicka 1919-1920 w obronie granic niepodległości”;
- Współpraca z Komitetem Organizacyjnym Konkursu Historycznego o Żołnierzach Wyklętych;
- Współpraca z Muzeum Polaków Ratujących Żydów w Markowej;
- Współpraca z Centrum Myśli Jana Pawła II – przekazanie Szkołom Polskim dostępu do wystawy poświęconej postaci Jana Pawła II;
- Współpraca w Konsulacie RP w Brukseli w sprawie organizacji Dyktanda Polonijnego w Beneluksie (opieka merytoryczna Ośrodka nad konkursem).

Ponadto przedstawiciele Ośrodka cyklicznie uczestniczyli w posiedzeniach Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą oraz Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą w Senacie RP.

Współpraca z organizacjami i środowiskami działającymi na rzecz oświaty polskiej, polonijnej i polskojęzycznej za granicą wyrażała się również poprzez promowanie inicjatyw i przedsięwzięć o charakterze polonijnym na stronach internetowych ORPEG a także poprzez wysyłkę wiadomości e-mail do podmiotów współpracujących z Ośrodkiem. Wspierano w zakresie promocji m.in. akcje świąteczne Ministerstwa Edukacji i Nauki: #SzkołaPamięta mająca na celu zachęcenie uczniów i nauczycieli do upamiętnienia ważnych rocznic oraz postaci historycznych; #SzkołaDoHymnu oraz #RazemNaŚwięta, która polegała na zachęceniu uczniów do niesienia pomocy innym i budowanie więzi międzypokoleniowych; Konkurs „Polonia i Polacy za granicą 2021”, przeznaczony dla organizacji pozarządowych wspierających Polaków na całym świecie, a także Ogólnopolski Konkurs „Ignacy Jan

Paderewski – pianista wirtuoz, kompozytor, polityk, dyplomata, mąż stanu, mecenas sztuki i architektury”, organizowany przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty Robert wraz z Instytutem Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w Warszawie.

Konkursy

• „Kalendarz dla Niepodległej”

Przedmiotem konkursu było stworzenie kalendarza ilustrującego wydarzenia i postaci ważne z punktu widzenia dążenia Polski do niepodległości. Konkurs odbywał się w ramach projektu „Godność. Wolność. Niepodległość” – edycja 2020. Celem konkursu było uczczenie 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, podtrzymywanie wśród młodego pokolenia zainteresowania tematyką patriotyczną i narodową, poszerzenie wiedzy uczniów dot. historii Polski, jak również zachęcanie uczniów do aktywnej współpracy między sobą oraz dzielenia się wiedzą z historii i kultury polskiej. Konkurs skierowany był do uczniów wszystkich etapów edukacyjnych: szkół polskich za granicą oraz zespołów tych szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych RP, Sekcji polskich, Szkół Europejskich, Szkoły Podstawowej im. KEN oraz Liceum Ogólnokształcącego im. KEN w Warszawie. W konkursie wzięło udział 100 uczniów.

• „W poszukiwaniu śladów polskości”

Konkurs polegał na przedstawieniu wybranych wydarzeń, postaci lub miejsc w kraju przebywania ucznia związanych z postawą patriotyczną, polską tożsamością narodową niosącą wkład w budowanie lokalnej społeczności. Prace mogły zawierać opisy, fotografie, nagrania audio i wideo. Konkurs skierowany był do uczniów w wieku 10 – 19 lat: szkół polskich za granicą oraz zespołów tych szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, sekcji polskich we Francji, Szkół Europejskich, Szkoły Podstawowej im. KEN oraz Liceum Ogólnokształcącego im. KEN w Warszawie.

W konkursie wzięło udział 48 uczniów.

Projekt „Godność. Wolność. Niepodległość” – edycja 2020 r.

W ramach projektu Ministra Edukacji Narodowej "Godność, Wolność, Niepodległość" na lata 2018 - 2020 w ramach Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017 - 2022, mającym na celu uczczenie 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, udział wzięło ponad

17 000 uczestników 27 Szkół Polskich. Mimo sytuacji epidemicznej placówki zainicjowały i przeprowadziły szereg działań, które skupiły społeczność szkolną, lokalną i polonijną. Szczegółowe informacje dotyczące projektu przedstawia załącznik nr 2.

Patronat honorowy ORPEG

W 2020 roku dyrektor Ośrodka przyznał patronat dla 8 przedsięwzięć. Wszystkie wydarzenia uhonorowane patronatem ORPEG poruszały tematykę istotną dla celów statutowych Ośrodka, przyczyniały się do kształtowania postaw patriotycznych i świadomości historycznej, a także promocji języka polskiego i współczesnej literatury poza granicami kraju.

Podmioty i wydarzenia, które zostały objęte patronatem ORPEG:

1. Szkoła Polska im. M. Skłodowskiej-Curie przy Ambasadzie RP w Paryżu z siedzibą w Aulnay-sous-Bois – uroczystości 20-lecia szkoły połączone z nadaniem jej imienia;
2. Biblioteka Pedagogiczna Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Gorzowie Wielkopolskim – I Międzynarodowa edycja V Ogólnopolskiej akcji "Przerwa na czytanie – bicie rekordu w czytaniu na przerwie";
3. Kuratorium Oświaty w Warszawie – Konkurs historyczny "Nieznani bohaterowie, nieznane wydarzenia – losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1939-1948";
4. Szkoła Polska przy Konsulacie Generalnym RP w Toronto – Konkurs "Człowieka trzeba mierzyć miarą serca – sercem". Przesłania Jana Pawła II do młodych;
5. Polish Academy of Social Sciences and Humanities – II Międzynarodowy Dzień Edukacji Polonijnej;
6. Fundacja Konkursu Historycznego Patria Nostra – VI edycja Konkursu Historycznego Patria Nostra;
7. Szkoła Języka Polskiego przy Instytucie Polskim w Kijowie – Polskie tradycje i obyczaje;
8. Dom Kultury Polskiej w Czkałowie – Klub Młodego Seniora w Czkałowie.

Przygotowanie materiałów do publikacji UW

Od szeregu lat w Uniwersytecie Warszawskim przeprowadzana jest *Olimpiada Wiedzy o Polsce i świecie współczesnym*. Olimpiadę planowano wesprzeć przygotowaniem książki o charakterze dydaktycznym i informacyjno-encyklopedycznym dla młodzieży uczącej się oraz dla Polaków w kraju i poza nim. Celem publikacji było całościowe ujęcie losów polskiego wychodźstwa, życia Polaków za granicą i ich samoorganizacji, zaangażowania państwa polskiego na rzecz utrzymania kontaktów i reprezentacji interesów narodu i kultury polskiej.

Przedstawiciele Instytutu Europeistyki Uniwersytetu Warszawskiego zwrócili się do ORPEG z prośbą o przygotowanie stosownego wkładu do ww. publikacji, co spotkało się z natychmiastową akceptacją. Przygotowany materiał obejmował opis działalności Ośrodka, z krótkim rysem historycznym oraz informacje w zakresie wspomagania nauki języka polskiego i w języku polskim, które odbywa się m.in. poprzez prowadzenie nauczania on-line, kierowanie nauczycieli do pracy za granicą, organizowanie doskonalenia zawodowego w kraju i za granicą, przekazywanie podręczników i materiałów dydaktycznych podmiotom organizującym za granicą nauczanie języka polskiego, a także inne działania podejmowane przez Ośrodek, w tym zadania zlecane przez MEN. Całość została dopełniona grafikami oraz ilustracjami. Uniwersytet zamierzał pierwotnie powiązać promocję książki z międzynarodową konferencją, a docelowo zorganizować olimpiadę wiedzy o Polsce dla młodzieży polonijnej. Niestety, z uwagi na sytuację epidemiczną, plany te zostaną zrealizowane w bardziej sprzyjającym czasie.

Nowa strona internetowa ORPEG oraz Szkół Polskich i Zespołu Szkół

W 2020 r. przygotowano nową odsłonę strony internetowej ORPEG, a także 68 Szkół Polskich i Zespołu Szkół w Atenach. Nowa strona internetowa ORPEG jest nowoczesna i funkcjonalna, co pozwala na lepsze dotarcie z informacjami z zakresu wsparcia edukacji polonijnej do zainteresowanych odbiorców.

Współpraca z mediami

ORPEG podjął współpracę z mediami zajmującymi się m.in. promowaniem nauczania języka polskiego i polskiej kultury. W audycji Polskiego Radia z cyklu "Język polski bez granic" przeprowadzono rozmowę z przedstawicielem ORPEG, której tematem była rola polskich szkół za granicą w nauczaniu języka polskiego. Audycja finansowana była ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach Zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą w serwisie informacyjnym Polonia24. W TVP Polonia pojawiła się informacja o inicjatywie ORPEG z okazji Dnia Dziecka, która polegała na przygotowaniu nagrania-niespodzianki dla uczniów Szkół Polskich za granicą, z recytacją wiersza „Lokomotywa” w wykonaniu ich nauczycieli.

Biorąc pod uwagę zaangażowanie Ośrodka na rzecz umacniania i kultywowania polskich wartości, upamiętniania polskich bohaterów i ich heroicznych postaw, Ministerstwo Obrony Narodowej przyznało dyrektor ORPEG medal „Za zasługi dla obronności kraju”.